

KULTŪROS PAVELDO DEPARTAMENTAS
PRIE KULTŪROS MINISTERIJOS
GAUTA
2014-04-24 Nr. 12-258-(9.90.)

Julius KANARSKAS

KARTENOS PILIAKALNIO GYVENVIETĖS (23784),
KRETINGOS R. SAV., KARTENOS MSTL.,
ŽVALGOMŪJŲ ARCHEOLOGINIŲ TYRINĖJIMŲ
2013 M. ATASKAITA

Kretinga,

2014 m.

Kultūros paveldo centro Paveldosaugos
bibliotekos Dokumentų fondai
Fondo Nr. 39
Apyrašo Nr. 13882
Apsk. Vien. Nr.

TURINYS

Įvadas _____	3
Ankstesni tyrimai _____	7
Archeologinių tyrinėjimų aprašymas _____	8
Takas T1 _____	10
Stulpavietė Nr. 29 _____	12
Takas T4 _____	12
Ugniavietė Nr. 4 _____	14
Stulpavietė Nr. 30 _____	15
Dauobė Nr. 1 _____	15
Atsitiktiniai radiniai iš tako T4 aplinkos _____	16
Išvados _____	18
Radinių sąrašas _____	19
Individualūs radiniai _____	19
Masinė medžiaga _____	22
Nuotraukų sąrašas _____	27
Grafinės medžiagos sąrašas _____	29
Ikonografinės medžiagos sąrašas _____	29
Priedų sąrašas _____	30
Nuotraukos _____	31
Grafinė medžiaga _____	41
Ikonografinė medžiaga _____	49
Priedai _____	51

IVADAS

Salantų regioninio parko (SRP) direkcijos užsakymu 2012 m. UAB „Rekreacinė statyba“ atliko valstybės saugomo nacionalinio reikšmingumo lygmens kultūros paminklų komplekso – Kartenos piliakalnio su gyvenvieta (u. k. 23783)¹, Kartenos mstl., Kartenos sen., Kretingos r. sav., Klaipėdos aps., teritorijos ir vizualinio apsaugos zonos pozonio tvarkymo darbus. Jų metu buvo suformuota viešam pažinimui ir poilsiui skirta infrastruktūra: atlikti kraštovaizdžio formavimo želdinių kirtimai, nutiesti pėsčiųjų ir apžvalgos takai, stovėjimo, poilsio ir apžvalgos aikštelės, pastatyti anotaciniai ženklai, nukreipiamosios rodyklės, informaciniai stendai ir lauko baldai.

Žemės judinimo darbų zonoje buvo atlikti archeologiniai tyrinėjimai, kurių metu detalai ištirtas 143,36 m² dydžio plotas, o archeologiniai žvalgymai atlikti 6250 m² dydžio plote. Nustatyta, kad piliakalnio aikštelėje ir papėdės gyvenvietėje archeologinis sluoksnis sunaikintas žemės judinimo (arimo, melioracijos ir pan.) metu. Išliko tik įžemyje įgilintos struktūros: stulpavietės ir ugniavietės. Piliakalnis su gyvenvieta datuojami I tūkst. II puse – XIII a.² Piliakalnio R-PR papėdėje buvo aptikta iki tol nežinoma papėdės gyvenvietės dalis. Atsižvelgdami į tyrimų duomenis, 2013 m. gegužės 15 d. vietoje lankęsi KPC Duomenų skyriaus Vietų poskyrio specialistai praplėtė piliakalnio su gyvenvieta teritorijos ribas (iliustr. 1).

Tvarkymo darbų metu nebuvo išspręstas privažiavimo prie piliakalnio klausimas, kadangi Minijos slėnyje esančių žemės sklypų savininkai nedavė sutikimo jų žeme einančio kelio atnaujinimui. Gavus iš Valstybės saugomų teritorijų tarnybos papildomą finansavimą, SRP direkcijos užsakymu UAB „Rekreacinė statyba“ 2013 m. parengė „Privažiavimo prie Kartenos piliakalnio kapitalinio remonto darbų projektą“. Pagal jį privažiavimui prie piliakalnio buvo numatyta rekonstruoti valstybinėje žemėje esantį VI Kretingos miškų urėdijos poreikiams naudojamą ūkinį kelią, jungantį rajoninį kelią Vėžaičiai-Mikoliškiai-Kartena (2222) su valstybiniu mišku, į kurio teritoriją patenka ir piliakalnis su papėdės gyvenvieta. Šio ūkinio kelio Š dalyje,

¹ Kartenos piliakalnis su gyvenvieta, *Lietuvos Respublikos kultūros paveldo registras*. Prieiga per internetą: <http://kvr.kpd.lt/heritage/Pages/KVRDetail.aspx?lang=lt&MC=23783> (žr. 2012-03-29).

² Julius Kanarskas. Kartenos piliakalnio su gyvenvieta (u. k. 23783), Kartena, Kretingos r. sav., teritorijos ir apsaugos zonos žvalgomųjų archeologinių tyrinėjimų 2012 m. ataskaita, t. I (tekstinė dalis), t. II (nuotraukos, grafinė medžiaga, ikonografija ir priedai), in: KPC Paveldosaugos biblioteka (toliau – KPC PB), f. 39, ap. 1, b. 3520, 3521.

papėdės gyvenvietės P prieigose numatyta įrengti automobilių sustojimo vietą, o nuo jos gyvenvietės teritorijos centrine dalimi ir PV pakraščiu nutiesti pėsčiųjų takus T1 ir T4, kurie sujungs aikštelę su 2012 m. nutiestais takais T6 – vedančiu link piliakalnio (u. k. 5223) ir T4G – vedančiu link mitologinio akmens, vad. Laumės kūliu su Karvės pėda (u. k. 5225) bei Kartenos Lurdo. Takus numatyta tiesti vietoje esamų gruntinių kelių (pav. 2).

Vadovaujantis Paveldo tvarkymo reglamento PTR 2.13.01:2011 „Archeologinio paveldo tvarkyba“ III skyriaus 12.4 punktu, pėsčiųjų takų tiesimo zonoje buvo privaloma atlikti archeologinius tyrimus, kadangi iškilo tikimybė, kad gali būti sužalotos papėdės gyvenvietės archeologinio pobūdžio vertingosios savybės.

Tiriama gyvenvietės teritorija dirvonuoja, apaugusi daugiamete žole. Paviršius lygus, tik PV pakraštyje ir link piliakalnio (ŠR dalyje) reljefas žemėja link čia esančių daubų. Teritorijos PV pakraščiu (nuotr. 2) ir centrine dalimi (nuotr. 3, 4) praeina miškininkų ūkinis kelias, kuriuo taip pat buvo naudotasi 2012 m. medžiagoms piliakalnio tvarkymo darbams privežti.

Archeologinius tyrimus organizavo tvarkymo darbų vykdytoja UAB „Rekreacinė statyba“ (atest. Nr. 3751), atliko archeologas Julius Kanarskas (atest. Nr. 2258). Tyrimams vykdyti 2013-05-31 buvo parengtas „Kartenos piliakalnio gyvenvietės (23784), Kretingos r. sav., Kartenos mstl., 2013 m. žvalgomųjų archeologinių tyrinėjimų projektas“ (priedas 2), kuris 2013-06-04 aprobuotas Mokslinės archeologijos komisijos (toliau – MAK) posėdyje Nr. 31. Archeologiniai tyrinėjimai vyko 2013 m. birželio 17–19 d. vadovaujantis 2013-06-06 KPD išduotu leidimu Nr. 145 (priedas 1).

Archeologiniai tyrimai buvo tęstiniai, vykdomi 2013 m. papildžius ir pakoregavus 2012 m. vykdytą Kartenos piliakalnio tvarkymo darbų projektą, pagal kurį numatyta papildomai suformuoti 2 pėsčiųjų takus (T1 ir T4). Tyrimų tikslas: 1) išvengti tiriamo objekto vertingųjų archeologinių savybių sužalojimo arba sunaikinimo galimybės dėl jame vykstančių žemės judinimo darbų; 2) išrinkti ir užfiksuoti archeologinę ir muziejinę-kultūrinę vertę turinčius dirbinius, esančius arimo sluoksnyje; 3) ištirti galimai darbų metu atsidengsiančias archeologines struktūras (ugniavietes, stulpavietes ir pan.); 4) pagal aptiktus radinius patikslinti papėdės gyvenvietės chronologiją.

Tyrimų pobūdį apsprendė privažiavimo prie Kartenos piliakalnio darbų projekto nuostatos bei turimi archeologiniai duomenys apie tiriamą objektą. 2012 m. tyrimai parodė, kad dėl aktyvios žmogaus ūkinės veiklos viršutinis kultūrinio sluoksnio horizontas sunaikintas vykdant žemės judinimo (arimo, melioracijos) darbus. Pakilesnėse dirvos paviršiaus vietose arimo sluoksnis siekia 19–25 cm, o žemesnėse – iki 32–34 cm storio. Velėnos sluoksnio (augalinio grunto) storis siekia 6–12 cm. Iš viso gyvenvietės teritorijoje numatytų nutiesti pėsčiųjų takų ilgis siekia 177 metrus: tako

T1 – 75 m, tako T4 – 102 m. Jų tiesimui turėjo būti nuimtas 14–20 cm storio augalinis grunto sluoksnis. Pagal projektą tako T4 plotis siekė 3 m, o tako T1 plotis turėjo būti 2 m. Tačiau įgyvendinant projektą takas T1 buvo praplėstas iki 2,5 m pločio, kad jo ŠV pakraštyje galima būtų įrengti lataką paviršiniam vandeniui surinkti ir nubėgti.

Takų trasos pirmiausia buvo žvalgomos metalo ieškikliu. Atlikus archeologinius žvalgymus, tako T1 trasoje mechanizuotai buvo nuimtas 10–14 cm, o tako T4 trasoje – 20–22 cm storio augalinio grunto sluoksnis. Nustatyta, kad tiriamoje papėdės gyvenvietės teritorijoje buvęs archeologinis sluoksnis yra sunaikintas anksčiau vykdytų žemės arimo ir melioracijos darbų metu. Visoje teritorijoje ariant susiformavęs 16–24 cm storio permaišyto molingo dirvožemio sluoksnis, po kuriuo prasideda molio įžemis. Tik tako T1 trasos Š gale po armeniu prasideda apie 10 m pločio piliakalnio išorinis gynybinis griovys, užpiltas maišyta žeme. Tyrimų metu birus gruntas buvo sijojamas išrenkant keramiką ir kitus ne metalinius dirbinius, o takų loviai pakartotiniai žvalgyti vizualiai ir metalo ieškikliu. Po armeniu atsidengusiame įžemyje išryškėjusios struktūros (ugniavietė, stulpavietės ir duobė) buvo detaliam ištiriamos. Pavienių ypačiųjų radinių radimvietės ir archeologinių struktūrų vietos buvo fiksuojamos globalios palydovinės sistemos prietaisu ir žymimos ortofotografiniame žemėlapyje (pav. 1), o jų koordinacių laipsniai WGS-84 dešimtainėje sistemoje surašyti lentelėje Nr. 1, kuri pateikta skyriuje „Archeologinių tyrinėjimų aprašymas“.

Pagal tyrimų projektą tako T1 Š dalyje, žemiausioje trasos vietoje, buvo numatyta iškasti 3 x 1 dydžio šurfą vandens pralaidos vietai iširti. Tačiau darbų metu dėl reljefo ypatybių pralaidos atsisakius, o vandeniui surinkti nutarus įrengti lataką palei tako T1 ŠV pakraštį, planuojamas šurfas nebuvo kasamas.

Iš viso archeologinius žvalgymus ir žvalgomuosius archeologinius tyrinėjimus planuota vykdyti 351 m² dydžio plote. Tyrimų metu archeologiniai žvalgymai atlikti 492 m² dydžio plote, o aplinkui atsidengusias archeologines struktūras detaliam ištirtas 6 m² dydžio plotas. Stulpavietės, ugniavietės, radimvietės ir radiniai buvo numeruojami tęsiant 2012 m. pradėtą numeraciją. Iš viso buvo surinkta 12 individualių radinių ir 26 masinės medžiagos pavyzdžiai (11 lipdytų lygiu paviršiumi keramikos šukių, 2 apžiestos, 1 žiesta ir 1 glazūruota keramikos šukė, 1 degintinis kauliukas, 4 molio tinko pavyzdžiai, 4 šovinių tūtos ir 2 kulkos). Archeologiniai radiniai datuojami VIII–XVIII a., kiti muziejinę vertę turintys radiniai – XIX a. II p. – XX a. Gyvenvietės ŠV dalyje aptikti VIII–XI a. papuošalai ir jų koncentracija labiau būdinga kapinynui, todėl manoma, kad šalia gyvenvietės galimai yra buvęs kuršiško laikotarpio kapinynas, kurio riboms nustatyti būtini detalesni archeologiniai tyrimai. Kapinynas nepatenka į piliakalnio su gyvenvietė tvarkymo (žemės judinimo) darbų zoną.

Tyrimus fotografavo, ataskaitą rašė, brėžinius braižė ir grafinę medžiagą parengė archeologas J. Kanarskas. Metalo detektoriumi dirbo profesionalius įgūdžius turintis Petras Michniovas, gyv. Šventojoje, Palangos miesto sav., savanoriškai talkinantis Klaipėdos universiteto bei Kretingos muziejaus archeologams. Dėl aptiktos neaiškios Prūsijoje kaldintos monetos konsultuotasi su numizmatikos žinovu Mikeliu Balčiumi, gyv, Šventojoje, Palangos miesto sav.

Radiniai, masinė medžiaga ir grafinės medžiagos originalai perduoti nuolatiniam saugojimui į Kretingos muziejų (priedai 4–7). Pagalbinė rašytinė-ikonografinė medžiaga saugoma Kretingos muziejaus Moksliniame archyve (KMMA, f. 4, b. 609)³.

Baigus lauko tyrimus, 2013 m. birželio 20 d. buvo parengta archeologinių tyrimų pažyma, skirta KPD Klaipėdos teritoriniam padaliniiui ir UAB „Rekreacinė statyba“ direktoriui (priedas 3).

Baigiant rengti ataskaitą, paruoštas straipsnio projektas informaciniam leidiniui „Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje“ (priedas 8).

Archeologinių tyrinėjimų ataskaita parengta 3 egzemplioriais: 1) KPC Paveldosaugos bibliotekai (KPC PB), 2) Lietuvos istorijos instituto rankraštynei (LIIR), 3) Kretingos muziejaus Moksliniam archyvui (KMMA).

Ataskaitos tekstas įrašytas PDF, nuotraukos – JPEG, grafinė medžiaga – TIFF formatu į kompaktinę plokštelę, kuri pridedama prie ataskaitos (priedas 9).

³ Kartenos piliakalnio gyvenvietės 2013 m. tyrimų pagalbinė medžiaga, in: Kretingos muziejaus Mokslinis archyvas, f. 4, b. 609.

ANKSTESNI TYRIMAI

Kartenos piliakalnio papėdės gyvenvietę 1966 m. išaiškino Lietuvos mokslų akademijos Istorijos instituto (LII) archeologinė ekspedicija (vadovas A. Tautavičius), į P-PV nuo piliakalnio esančioje aukštumoje aptikusi archeologinį sluoksnį su angliukais, lipdyta grublėta keramika ir pan.⁴

1992 m. KPC žvalgomoji archeologinė ekspedicija (vadovas Vilnius Morkūnas) papėdės gyvenvietėje aptiko iki 50 cm storio kultūrinį sluoksnį su gausiais degėšiais, angliukais, smulkiais molio tinko gabalėliais. Nustatyta, kad apie 25 cm storio viršutinis kultūrinio sluoksnio horizontas sunaikintas arimo⁵.

2012 m. J. Kanarskas gyvenvietės teritorijoje ištyrė 47,36 m² plotą, o archeologinius žvalgymus atliko 2058 m² dydžio plote. Tyrimai patvirtino, kad į PV ir V nuo piliakalnio esančioje aukštumoje yra išlikęs žemės judinimo darbų smarkiai apnaikintas IX–XIII a. papėdės gyvenvietės archeologinis sluoksnis, kuriame iširtos 3 ugniavietės, rasta molio tinko fragmentų, surinkta lipdytos keramikos grublėtu ir lygiu paviršiumi, degintinių kauliukų, titnago skeltė, žalvarinis diržo sagties liežuvelis ir pan.⁶

Tyrimų metu piliakalnio R papėdėje, už saugomos teritorijos ribų buvo aptiktas taip pat žemės judinimo darbų apnaikintas papėdės gyvenvietės kultūrinis sluoksnis su lipdytos keramikos šukėmis ir molio tinko trupiniais. Šią naujai išaiškintą gyvenvietės dalį 2013 m. kartografavo KPC specialistai, patikslinę saugomos Kartenos piliakalnio su gyvenviete (23783) teritorijos ribas.

⁴ Adolfas Tautavičius, 1966 m. žvalgomosios archeologinės ekspedicijos ataskaita, *LIIR*, f. 1, b. 246, l. 21; *Lietuvos TSR archeologijos atlasas*, V., 1975, t. 2, p. 81, eil. Nr. 298.

⁵ Vilnius Morkūnas, 1992 m. Kretingos rajono žvalgomosios archeologinės ekspedicijos ataskaita, 1995, *KPC PB*, f. 28, ap. 1, b. 14, l. 18.

⁶ Julius Kanarskas. Kartenos piliakalnio su gyvenviete (u. k. 23783), Kartena, Kretingos r. sav., teritorijos ir apsaugos zonos žvalgomųjų archeologinių tyrinėjimų 2012 m. ataskaita, t. I (tekstinė dalis), t. II (nuotraukos, grafinė medžiaga, ikonografija ir priedai), in: KPC Paveldosaugos biblioteka (toliau – *KPC PB*), f. 39, ap. 1, b. 3520, 3521.

ARCHEOLOGINIŲ TYRINĖJIMŲ APRAŠYMAS

Kartenos piliakalnio papėdės gyvenvietės (23784) teritorijos archeologiniai tyrimai buvo vykdomi 2013 m. birželio 17–19 d.

Iki takų tiesimo darbų pradžios buvo išžvalgytos abiejų takų trasos (pav. 1:T1, T4; pav. 2:T1, T4), metalo ieškiklio pagalba surinkti jų teritorijoje esantys archeologinę ir istorinę-kultūrinę vertę turintys metaliniai dirbiniai. Taip pat metalo ieškikliu papildomai buvo patikrintas papėdės gyvenvietės ŠV pakraštys, nepatenkantis į tvarkymo darbų zoną. Prasidėjus takų įrengimo darbams buvo vykdomi iškastų takų lovių archeologiniai žvalgymai, tiriamos po armeniu atsidengusios archeologinės struktūros, sijojama biri žemė.

Iš viso 2013 m. piliakalnio papėdės gyvenvietės (23784) teritorijoje archeologiniai žvalgymai buvo atlikti 492 m² dydžio plote, o aplinkui atsidengusias archeologines struktūras detaliam tirtas 6 m² dydžio plotas, kuriame iširtos 2 stulpavietės (pav. 1:St29, St30), 1 ugniavietė (pav. 1:U4) ir 1 neaiškios paskirties duobė (pav. 1:Db1).

Surinkta ir Kretingos muziejui perduota 12 individualių ir 26 masinės medžiagos radinių (žr. radinių sąrašą). Iš jų VIII–XIII a. datuojami 5 individualūs radiniai, 11 lipdytos keramikos šukių, 1 apžiestos keramikos šukė, 4 molio tinko pavyzdžiai ir 1 degintinis kauliukas. Viena apžiestos keramikos šukė priskiriama XV–XVII a., 1 žiestos keramikos šukė – XVIII–XIX a. Taip pat paimta viena XIX a. II p. – XX a. I p. žiestos glazūruotos keramikos šukė, kuri kartu su lipdytos keramikos šukėmis buvo rasta ugniavietėje Nr. 4. Kiti kultūrinę-muziejinę vertę turintys radiniai – šaudmenys ir monetos datuojami XIX–XX a. Gyvenvietės ŠV dalyje rasti archeologiniai papuošalai bei jų koncentracija nebūdingi senovės gyvenvietei. Todėl manoma, kad šioje vietoje, šalia papėdės gyvenvietės galėjęs būti VIII–XI a. kuršiškas kapinynas. Jo riboms ir datavimui patikslinti būtini papildomi, detalūs tyrinėjimai.

Iširtų archeologinių struktūrų (stulpaviečių, ugniavietės, duobės) ir radinių vietos buvo fiksuojamos globalios palydovinės navigacijos prietaiso pagalba ir yra nurodytos žemiau esančioje lentelėje Nr. 1 bei pažymėtos prie ataskaitos pridėtuose planuose (pav. 1, 2).

1 lentelė: 2013 m. Kartenos piliakalnio gyvenvietės (23784) teritorijoje tirtų vietų ir radimviečių koordinacijų laipsniai WGS-84 dešimtainėje sistemoje:

Objekto pavadinimas ir Nr.	Objekto žymėjimas plane	Šiaurės platumas (N, lat)	Rytų ilguma (E, long)
Stulpavietė Nr. 29	St29	55,909285	21,475208
Stulpavietė Nr. 30	St30	55,909193	21,474206
Duobė Nr. 1	Db1	55,909135	21,474466
Ugniavietė Nr. 4	U4	55,909207	21,473997
Rodyklė*	NR1	55,909175	21,473759
Radimvietė Nr. 12	Rv12	55,909470	21,475468
Radimvietė Nr. 13	Rv13	55,909452	21,475421
Radimvietė Nr. 14	Rv14	55,909406	21,475376
Radimvietė Nr. 15	Rv15	55,909295	21,475256
Radimvietė Nr. 16	Rv16	55,909256	21,475082
Radimvietė Nr. 17	Rv17	55,909189	21,474894
Radimvietė Nr. 18	Rv18	55,909123	21,474739
Radimvietė Nr. 19	Rv19	55,909489	21,475499
Radimvietė Nr. 20	Rv20	55,909470	21,475452
Radimvietė Nr. 21	Rv21	55,909425	21,475423
Radimvietė Nr. 22	Rv22	55,909415	21,475408
Radimvietė Nr. 23	Rv23	55,909406	21,475392
Radimvietė Nr. 24	Rv24	55,909379	21,475378
Radimvietė Nr. 25	Rv25	55,909351	21,475316
Radimvietė Nr. 26	Rv26	55,909331	21,475237
Radimvietė Nr. 27	Rv27	55,909219	21,475021
Radimvietė Nr. 28	Rv28	55,908754	21,474731
Radimvietė Nr. 29	Rv29	55,908763	21,474730
Radimvietė Nr. 30	Rv30	55,908880	21,474707
Radimvietė Nr. 31	Rv31	55,909031	21,474649
Radimvietė Nr. 32	Rv32	55,909076	21,474646
Radimvietė Nr. 33	Rv33	55,909206	21,473965
Radimvietė Nr. 34	Rv34	55,909205	21,473901
Radimvietė Nr. 35	Rv35	55,909338	21,473381
Radimvietė Nr. 36	Rv36	55,909382	21,473346
Radimvietė Nr. 37	Rv37	55,909425	21,473231
Radimvietė Nr. 38	Rv38	55,909434	21,473247
Radimvietė Nr. 39	Rv39	55,909450	21,473182
Radimvietė Nr. 40	Rv40	55,909451	21,473198
Radimvietė Nr. 41	Rv41	55,909564	21,473014

* Nukreipiamoji rodyklė naudota kaip pradinis atskaitos taškas pėsčiųjų tako T4 ilgiui matuoti, tako teritorijoje ir į ŠV nuo jo, dirvoje rastų atsitiktinių radinių vietai nustatyti.

Takas T1 (pav. 1:T1; 2:T1; 6; nuotr. 1, 3–5, 9, 10, 22–26, 31:3)

Suprojektuotas papėdės gyvenvietės centrine dalimi, ūkinio gruntinio keliuko vietoje, skirtas automobilių sustojimo aikštei sujungti su piliakalniu (pav. 1:T1, 2:T1). Jo ilgis 75 m, plotis – 2,5 m. Tako pradžios atskaitos taškas – 2012 m. nutiestų takų TG2 ir T6 sankirtos P pakraštys. Iš pradžių jo trasa eina P kryptimi tarp piliakalnio ir papėdės gyvenvietės esančia dauba (nuotr. 4), iš kurios šlaitu kykla link aukštumos viršūnės (nuotr. 5) ir ja eina PV kryptimi (nuotr. 3) iki sankirtos su projektuojamu pėsčiųjų taku T4 (nuotr. 1).

Archeologinių tyrimų metu tako trasoje archeologiniai žvalgymai atlikti 186 m² dydžio plote, kuriame surinkta pavienių radinių, o 1 m² dydžio plote detaliai ištirta po dirvožemiu įžemyje atsidengusi stulpavietė Nr. 29 (pav. 1:St29; 2:St29).

Pirmiausia metalo ieškikliu buvo išrinkti tako trasoje esantys metaliniai dirbiniai. Iškasus takui lovį, metalo ieškikliu papildomai buvo patikrintas jo dugnas, taip pat sijojama biri žemė, išrenkant iš jos ne metalinius radinius. Iš viso tako T1 trasoje metalo ieškikliu buvo rasti 7 metaliniai dirbiniai, o žvalgant tako lovį ir sijojant gruntą surinktos 7 keramikos šukės bei atrinkta pora molio tinko pavyzdžių.

Tako pradžioje, 2,3–3 m ilgio atkarpoje per visą jos plotį po dirvožemiu 10 cm gylyje atsidengė rausvai rudas molis, žymintis nuskleisto piliakalnio išorinio gynybinio pylimo pagrindą (nuotr. 10: pirmajame plane).

Į PV nuo jo iki 10 m ilgio atkarpoje po susiformavusiu armens sluoksniu per visą tako lovio plotį dengėsi priešais pylimą buvusio išorinio gynybinio griovio vieta (nuotr. 10: antrajame plane). Griovys buvęs apie 9–10 m pločio, užpiltas XVI–XX a. dirbant įvairius žemės judinimo darbus, o jo kontūras išsiskyrė pilkšvai juodos, maišytos molingos žemės užpildu, kuriame pastebėta pavienių degėsių bei aptikta atsitiktinių radinių:

3,2 m į PV nuo tako T1 pradžios ir 1,2 m į ŠV nuo tako lovio PR sienelės, ant lovio dugno 13 cm gylyje – *lipdyto keramikinio indo lygiu paviršiumi kaklelio šukė* (pav. 1:Rv19; lent. 1:Rv19; rad. sqr. Nr. 164; nuotr. 28:1).

4,4 m į PV nuo tako T1 pradžios, sijojant tako trasos ŠV krašte supiltą gruntą – *apžiesto XV–XVII a. keramikinio indo lygiu paviršiumi sienelės šukė* (pav. 1:Rv20; lent. 1:Rv20; rad. sqr. Nr. 169; nuotr. 28:2).

5,1 m į PV nuo tako T1 pradžios 5 cm gylyje, dirvožemyje – *žalvarinė XX a. kovinio šazutuvo šovinio tūta* (pav. 1:Rv12; lent. 1:Rv12; rad. sqr. Nr. 184; nuotr. Nr. 25:2).

8,1 m į PV nuo tako T1 pradžios 17 cm gylyje, dirvožemyje – varinė 1868 m. Rusijos imperijos moneta (pav. 1:Rv13; lent. 1:Rv12; rad. sqr. Nr. 152; nuotr. Nr. 25:3).

9,6 m į PV nuo tako T1 pradžios ir 87 cm į PR nuo tako lovio ŠV sienelės, ant lovio dugno 12 cm gylyje – molio tinko fragmentas (pav. 1:Rv21; lent. 1:Rv21; rad. sqr. Nr. 180; nuotr. 28:6).

11,5 m į PV nuo tako T1 pradžios, sijojant tako trasos PR krašte supiltą gruntą – molio tinko fragmentas (pav. 1:Rv22; lent. 1:Rv22; rad. sqr. Nr. 179; nuotr. 28:9).

12,9 m į PV nuo tako T1 pradžios, sijojant tako trasos PR krašte supiltą gruntą – lipdyto keramikinio indo lygiu paviršiumi sienelės šukė (pav. 1:Rv23; lent. 1:Rv23; rad. sqr. Nr. 165; nuotr. 28:4).

Į PV nuo griovio, tarp tako lovio 13-to ir 15-to metrų tako trasa pradeda kilti link aukštumos viršūnės, kuria toliau eina iki pat sandūros su taku T4 (nuotr. 9). Aukštumos viršūnėje, tako lovio PR pakraštyje ties 34-to metro viduriu dirvožemio sluoksnio apačioje atsidengė stulpavietės Nr. 29 kontūro dėmė (pav. 1:St29; 6; nuotr. 22; lent. 1:St29). Likusioje aukštumos šlaitu ir viršūne einančios tako T1 trasos dalyje archeologinių struktūrų nepastebėta. Joje surinkti šie radiniai:

14,5 m į PV nuo tako pradžios 11 cm gylyje, dirvožemyje – XX a. medžioklinio šautuvo rutulinė švino kulka (pav. 1:Rv14; lent. 1:Rv14; rad. sqr. Nr. 185; nuotr. 25:5).

15,2 m į PV nuo tako T1 pradžios, sijojant tako trasos PR krašte supiltą gruntą – lipdyto keramikinio indo lygiu paviršiumi petelio šukė (pav. 1:Rv24; lent. 1:Rv24; rad. sqr. Nr. 166; nuotr. 28:5).

20,2 m į PV nuo tako T1 pradžios ir 1,02 m į ŠV nuo tako lovio PR sienelės, ant lovio dugno 12 cm gylyje – lipdyto keramikinio indo lygiu paviršiumi sienelės šukė (pav. 1:Rv25; lent. 1:Rv25; rad. sqr. Nr. 167; nuotr. 28:7).

24,9 m į PV nuo tako T1 pradžios, sijojant tako trasos ŠV krašte supiltą gruntą – lipdyto keramikinio indo lygiu paviršiumi dugnelio (?) nuoskala (pav. 1:Rv26; lent. 1:Rv26; rad. sqr. Nr. 168; nuotr. 28:8).

29,6 m į PV nuo tako T1 pradžios 8 cm gylyje, dirvožemyje – nenustatytos paskirties ir neišskios chronologijos žalvarinio dirbinio fragmentas (pav. 1:Rv15; lent. 1:Rv15; rad. sqr. Nr. 153; nuotr. 25:6).

40,2 m į PV nuo tako T1 pradžios 15 cm gylyje, dirvožemyje – vario lydinio XVIII–XIX a. Prūsijos moneta (pav. 1:Rv16; lent. 1:Rv16; rad. sqr. Nr. 151; nuotr. 26).

44,3 m į PV nuo tako T1 pradžios, sijojant tako trasos PR krašte supiltą gruntą – žiesto XIX a. – XX a. pr. keramikinio indo lygiu paviršiumi pakraštėlio šukė (pav. 1:Rv27; lent. 1:Rv27; rad. sgr. Nr. 170; nuotr. 28:3).

53,3 m į PV nuo tako T1 pradžios 12 cm gylyje, dirvožemyje – Klaipėdos muitinės 1930 m. švino plomba (pav. 1:Rv17; lent. 1:Rv13; rad. sgr. Nr. 154; nuotr. 25:4).

66,3 m į PV nuo tako T1 pradžios 8 cm gylyje, dirvožemyje – žalvarinė XX a. kovinio šautuvo šovinio tūta (pav. 1:Rv18; lent. 1:Rv18; rad. sgr. Nr. 183; nuotr. Nr. 25:1).

Stulpavietė Nr. 29 (pav. 1:St29; 2:St29; 6; nuotr. 22–24, 31:3)

Stulpavietės dėmė pradėjo dengtis 12 cm gylyje, maišytoje žemėje armens apačioje, nuėmus augalinio grunto sluoksnį. Išsivalius iki įžemio aplink dėmę 1 x 1 m dydžio plotą, jo PR dalyje, 14 cm gylyje, rudo priemolio įžemyje aiškiai išsiskyrė stulpavietės kontūras, kuris buvo 32,7 m į PV nuo tako T1 pradžios, 14 cm į ŠV nuo tako lovio PR sienelės (pav. 1:St29; 6). Kontūras netaisyklinto apskrito plano, 31–33 cm skersmens, šiek tiek ištęstas ŠV-PR kryptimi, įžemyje išsiskyrė tamsiai rudos spalvos užpildu (nuotr. 22; pav. 6:I).

Iš ŠV pusės buvo padarytas skersinis stulpavietės pjūvis (pav. 6:II; nuotr. 23). Pjūvyje ji dubens pavidalo, 10 cm įgilinta į rudo priemolio įžemį. Užpildą sudaro maišytas, juosvai rudas, organiškasis priemolis su smulkiais anglies trupiniais. Preparuojant stulpavietę, jos V dalyje, 8 cm į R nuo V duobės krašto ir 9 cm į Š nuo P krašto 19 cm gilyje rasta *lipdytos keramikos lygiu paviršiumi šukė* (rad. sgr. Nr. 163; pav. 6:I; nuotr. 31:3). Stulpavietės dugnas buvo 24 cm gylyje nuo esamo žemės paviršiaus (nuotr. 24; pav. 6:II).

Takas T4 (pav. 1:T4; 2:T4; 4; 5; 7; nuotr. 1, 2, 6–8, 11–21, 27, 29, 30, 31:1, 31:2)

Tako T4 trasa prasideda piliakalnio papėdės gyvenvietės PV pakraštyje, nuo 2012 m. įrengto tako T4G (nuotr. 2). Pirmuosius 23 m ji eina beveik R kryptimi, po to puslankiu pasuka į PR (nuotr. 2), o nuo 56-to metro, sandūros su taku T1 (nuotr. 1), iki pat stovėjimo aikštelės eina tiesiai P kryptimi (pav. 1:T4; 2:T4). Tako P dalis yra aukštumos viršūnėje, o V dalis – šlaite, žemėjančiame į PV pusę (nuotr. 2). Trasa išvažinėta, naudojama kaip ūkinis kelias miškininkų poreikiams, o 2012 m. tvarkant piliakalnio su gyvenvieta ir mitologinio akmens (Laumės kūlio) teritorijas, naudota gruntui ir kitoms statybinėms medžiagoms privežti. Tako ilgis 102 m, plotis – 3 m. Tako pradžios atskaitos taškas – tarp jo ir tako T4G stovinti nukreipiamoji rodyklė (lent. 1:NR1; pav. 1:NR1).

Archeologinių tyrimų metu tako T4 trasoje archeologiniai žvalgymai atlikti 306 m² dydžio plote, kuriame surinkta pavienių radinių, o 5 m² dydžio plote detaliam iširtos 3 archeologinės

struktūros: stulpavietė Nr. 30 (pav. 1:St30; 2:St30), ugniavietė Nr. 4 (pav. 1:U4; 2:U4) ir nenustatytos paskirties duobė Nr. 1, užpildyta akmenimis (pav. 1:Db1; 2:Db1).

Iš pradžių metalo ieškikliu buvo išrinkti tako trasoje esantys metaliniai dirbiniai, o iškasus tako lovį (nuotr. 6–8), metalo ieškikliu buvo tikrinamas jo dugnas bei sijojamas birus gruntas, išrenkant ne metalinius radinius. Iš viso tako T4 trasoje metalo ieškikliu 6 vietose buvo rasti 6 metaliniai XX a. dirbiniai ir jų fragmentai, o sijojant gruntą aptikta 1 apžiesto keramikinio XI–XIII a. indo šukė. Jų radimvietės:

8,9 m į R nuo tako T4 pradžios, 8 cm gylyje, dirvožemyje – *švininė-geležinė XX a. kovinio šaunamojo ginklo šovinio kulka* (pav. 1:Rv34; lent. 1:Rv34; rad. sqr. Nr. 188; nuotr. Nr. 30).

12,7 m į R nuo tako T4 pradžios, sijojant tako loviui iškastą augalinį gruntą – *apžiesto XI–XIII a. keramikinio indo lygiu paviršiumi sienelės šukė* (pav. 1:Rv33; lent. 1:Rv33; rad. sqr. Nr. 177; nuotr. Nr. 27:8).

59,7 m į PR nuo tako T4 pradžios, tikrinant metalo detektoriumi takui iškasto lovio dugną, 24–26 cm į V-PV nuo lovio R sienelės, dirvožemio sluoksnio apačioje ir ant įžemio, 24 cm gylyje – *trys nenustatytos paskirties ir neaiškios chronologijos žalvarinio dirbinio fragmentai* (pav. 1:Rv32; lent. 1:Rv32; rad. sqr. Nr. 155; nuotr. Nr. 27:1–3).

63,5 m į PR nuo tako T4 pradžios, tikrinant metalo detektoriumi takui iškasto lovio dugną, 38–49 cm į V nuo lovio R sienelės, 23–26 cm gylyje, dirvožemio sluoksnio apačioje ir įsmegusios į įžemio paviršinę dalį – *dvi XX a. šrapnelio (artilėrijos sviedinio, skirto priešininko gyvajai jėgai naikinti) skeveldros* (pav. 1:Rv31; lent. 1:Rv31), gulėjusios 3–5 cm atstumu PV-ŠR kryptimi viena nuo kitos. Pirmoji skeveldra (nuotr. 27:4) masyvi, pailga, 63 mm ilgio, 30 mm pločio ir 15,4 mm storio, trikampio skersinio pjūvio, 89,03 g svorio. Antroji skeveldra (nuotr. 27:9) netaisyklingos formos, 33 x 34 mm dydžio, 15 mm storio, plonėjanti link kraštų, 33,83 g svorio. Abi – korodavusios, smarkiai išrūdijusios. Dėl blogos fizinės būklės nebuvo perduodamos saugoti į muziejų, o užkastos ištirtoje duobėje Nr. 1.

81,5 m į PR nuo tako T4 pradžios, 10 cm gylyje, dirvožemyje – *švininė XX a. 3 deš. Klaipešdos muitinės plomba* (pav. 1:Rv30; lent. 1:Rv30; rad. sqr. Nr. 156; nuotr. Nr. 27:6).

94,2 m į PR nuo tako T4 pradžios, 13 cm gylyje, dirvožemyje – *žalvarinė XX a. kovinio šautuvo šovinio tūta* (pav. 1:Rv29; lent. 1:Rv29; rad. sqr. Nr. 186; nuotr. Nr. 27:5).

95,3 m į PR nuo tako T4 pradžios, 9 cm gylyje, dirvožemyje – *metalinė 1957 (?) m. kaldinimo SSRS 20 kapeikų nominalo moneta* (pav. 1:Rv28; nuotr. 27:7), kurios skersmuo – 22 mm, storis – 1 mm, svoris – 2,88 g. Ji smarkiai korodavusi, pasidengusi rūdžių sluoksniu. Moneta dėl

blogos būklės į muziejų nebuvo perduota, o užkasta kartu su kitais menkaverčiais radiniais ištirtoje duobėje Nr. 1.

Ugniavietė Nr. 4 (pav. 1:U4; 2:U4; 4; nuotr. 11–14, 29)

Ugniavietės dėmė ėmė dengtis 20 cm gylyje, 16 m į R nuo tako T4 pradžios, tako lovio Š pakraštyje, 30 cm į P nuo jo Š sienelės (nuotr. 11). Aplink dėmę iki įžemio buvo išvalytas 2 x 1 m dydžio, Š-P kryptimi pailgas plotas, kuris Š galu rėmėsi į tako lovio Š sienelę. Ties ploto viduriu rudo molio įžemyje 20–22 cm gylyje galutinai išryškėjo netaisyklingo ovalo plano, ŠR-PV (20°–200°) kryptimi pailgas, 92 cm ilgio ir 75–77 cm pločio ugniavietės kontūras, kuris išsiskyrė tamsiai rudos spalvos priemolingu užpildu (pav. 4:I; nuotr. 11), kuriame pastebėta smulkių anglių gabaliukų, preparuojant rasta molio tinko, lipdytos keramikos fragmentų, degintinis kauliukas (nuotr. 29:2–7). Duobės V kraštas šiek tiek išgaubtas, perraustas kurmio urvo, kuriame rasta atsitiktinai į ugniavietę patekusi XIX a. II p. – XX a. pr. žiesto ir glazūruotos keramikos šukė (pav. 29:1).

Iš V pusės buvo padarytas ugniavietės pjūvis. Jos duobė dubens pavidalo, su nelygiu, gumbuotu dugnu, į įžemį įkasta nuo 13 iki 17–18 cm (nuotr. 12; pav. 4:II). Dugnas atsidengė 35–40 cm gylyje nuo esamo žemės paviršiaus (nuotr. 13–14; pav. 4:II).

Preparuojamoje ugniavietėje rasti radiniai:

23 cm gylyje – 95 cm į P nuo tako T4 lovio Š sienelės ir 2 cm į R nuo ugniavietės kontūro V krašto, kurmio urve – *žiestos ir glazūruotos keramikos šukė* (pav. 4:176; rad. sqr. Nr. 176; nuotr. 29:1).

26 cm gylyje – 66 cm į P nuo kontūro Š krašto ir 42 cm į V nuo R krašto – *lipdytos keramikos šukė lygiu paviršiumi* (pav. 4:173; rad. sqr. Nr. 173; nuotr. 29:2).

27 cm gylyje – 66 cm į P nuo kontūro Š krašto ir 31 cm į V nuo R krašto – *molio tinko fragmentas* (pav. 4:181; rad. sqr. Nr. 181; nuotr. 29:5).

28 cm gylyje – 54 cm į P nuo kontūro Š krašto ir 34 cm į V nuo R krašto – *II lipdytos keramikos lygiu paviršiumi šukė* (pav. 4:174; rad. sqr. Nr. 174; nuotr. 29:6).

29 cm gylyje – 63 cm į P nuo kontūro Š krašto ir 44 cm į V nuo R krašto – *III lipdytos keramikos lygiu paviršiumi šukė* (pav. 4:175; rad. sqr. Nr. 175; nuotr. 29:3).

29 cm gylyje – 57 cm į P nuo kontūro Š krašto ir 40 cm į V nuo R krašto – *II molio tinko fragmentas* (pav. 4:182; rad. sqr. Nr. 182; nuotr. 29:4).

36 cm gylyje – 55 cm į P nuo kontūro Š krašto ir 43 cm į V nuo R krašto – *degintinio kaulo fragmentas* (pav. 4:178; rad. sqr. Nr. 178; nuotr. 29:7).

Stulpavietė Nr. 30 (pav. 1:St30; 2:St30; 7; nuotr. 15–17)

Stulpavietės dėmė ėmė dengtis 18 cm gylyje, 25,7 m į R nuo tako T4 pradžios, tako lovio Š pakraštyje, 22 cm į P nuo jo Š sienelės. Stulpavietei iširti aplink dėmę iki žemio buvo išvalytas 1 x 1 m dydžio plotas. Stulpavietės kontūras rudo molio žemyje galutinai išryškėjo 20 cm gylyje (nuotr. 15). Jis 18–19 cm skersmens, iš aplinkos išsiskyrė tamsiai rudos spalvos priemolingu užpildu (pav. 7:I; nuotr. 15), kuriame preparuojant pastebėta smulkių anglių gabaliukų ir molio tinko trupinių.

Iš PV pusės buvo padarytas stulpavietės pjūvis. Jos duobė plokščiadugnio dubens pavidalo, į žemį įkasta 10 cm (nuotr. 16; 17; pav. 7:II). Dugnas atsidengė 30 cm gylyje nuo esamo žemės paviršiaus (nuotr. 17; pav. 7:II).

Duobė Nr. 1 (pav. 1:Db1; 2:Db1; nuotr. 18–21; 31:1–2)

Duobės dėmė ėmė dengtis 19 cm gylyje, 43 m į R nuo tako T4 pradžios, tako lovio ŠR pakraštyje, 40 cm į PV nuo jo ŠR sienelės (nuotr. 18). Aplink dėmę iki žemio buvo išvalytas 2 x 1 m dydžio, ŠR-PV kryptimi pailgas plotas, kuris ŠR galu rėmėsi į tako lovio sienelę. Ties ploto viduriu rudo molio žemyje 20 cm gylyje galutinai išryškėjo ištęsto ovalo plano, 1,10 m ilgio ŠR-PV (80°–260°) kryptimi ir 75–76 cm pločio duobės kontūras. Jis iš aplinkos išsiskyrė permaišyto ir mažai organiško pilkšvai rudos spalvos priemolio užpildu, kurį iš Š ir R pusių pakraščiuose juosė iki 22 cm pločio tamsiai rudos spalvos, organiško, permaišyto priemolio sluoksnis (pav. 5:I; nuotr. 18). Tamsiai rudos spalvos sluoksnyje preparuojant pastebėta smulkių anglies fragmentų, rasta pora lipdytos keramikos šukių (nuotr. 31:1–2).

Nuėmus iki 13 cm storio permaišyto priemolio sluoksnį, po juo ėmė dengtis į duobę sumestų natūralių ir skaldytų nedidelių akmenų krūva (nuotr. 19), kurios didžiausi akmenys buvo 22 x 15 x 10 cm, 19 x 14 x 8 cm, 16 x 11 x 7 cm, 14 x 12 x 6 cm ir pan. dydžio. Iš viso iš duobės buvo išimti 128 akmenys (nuotr. 20). Po akmenimis ant duobės dugno pastebėta pavienių smulkių angliukų. Duobė buvusi dubens pavidalo, link vidurio nuolaidėjančiu dugnu, į žemį įkasta iki 30 cm (nuotr. 20; 21; pav. 5:II). Akmenų sluoksnis buvęs iki 28 cm storio. Duobės dugnas atsidengė 50 cm gylyje nuo esamo žemės paviršiaus (nuotr. 21; pav. 5:II). Duobės paskirtis nenustatyta.

Preparuojamoje duobėje rasti radiniai:

27 cm gylyje – 9 cm į PV nuo kontūro ŠR krašto ir 14 cm į P nuo Š krašto, anglingame užpildo sluoksnyje – *lipdytos keramikos lygiu paviršiumi šukė* (pav. 5:171; rad. sgr. Nr. 171; nuotr. 31:1).

32 cm gylyje – 9 cm į P nuo kontūro Š krašto ir 11 cm į V nuo R krašto, anglingame užpildo sluoksnyje – *II lipdytos keramikos lygiu paviršiumi šukė* (pav. 5:172; rad. sqr. Nr. 172; nuotr. 31:2).

Atsitiktiniai radiniai iš tako T4 aplinkos (pav. 1:Rv35–Rv41; 2:Rv35–Rv41; nuotr. 32)

Archeologinių žvalgymų metu papildomai buvo patikrintas aukštumos, kurioje yra papėdės gyvenvietė, ŠV pakraštys. 2012 m. piliakalnio su gyvenvieta tvarkymo darbų metu atsisakius šia papėdės gyvenvietės dalimi tiesi taką T2G, vieta nebuvo detaliau žvalgyta, kadangi metalo ieškiklio panaudojimą apsunkino keletą metų nešienauta aukšta, tanki ir sustabarėjusi žolė. 2013 m. birželio mėn. viduryje, prieš archeologinius tyrinėjimus ir tvarkymo darbus nušienavus visą papėdės gyvenvietės teritoriją, atsirado galimybė atidžiau metalo ieškikliu patikrinti minėtą plotą.

Žvalgymų metu dirvožemio sluoksnyje (buv. armenyje) metalo ieškikliu buvo rasti 7 dirbiniai, iš kurių 5 turi archeologinę vertę ir priskiriami VIII–XI a. kuršių materialinei kultūrai:

29,7 m į ŠV nuo tako T4 pradžioje esančios nukreipiamosios rodyklės, dirvožemyje (buv. armenyje), 12 cm gylyje – *žalvarinė XX a. kovinio pistoleto šovinio tūtelė* (rad. sqr. Nr. 187; pav. 1:Rv35; lent. 1:Rv35; nuotr. 32:7).

34,3 m į ŠV nuo tako T4 pradžioje esančios nukreipiamosios rodyklės, dirvožemyje (buv. armenyje), 10 cm gylyje – *švininė 1928 m. Lietuvos (Klaipėdos?) muitinės plomba* (rad. sqr. Nr. 157; pav. 1:Rv36; lent. 1:Rv36; nuotr. 32:6).

42,7 m į ŠV nuo tako T4 pradžioje esančios nukreipiamosios rodyklės, dirvožemyje (buv. armenyje), 12 cm gylyje – *žalvarinės apyrankės platėjančiais galais fragmentas, sulenktas į kilpą* (rad. sqr. Nr. 161; pav. 1:Rv38; lent. 1:Rv38; nuotr. 32:5).

42,9 m į ŠV nuo tako T4 pradžioje esančios nukreipiamosios rodyklės, dirvožemyje (buv. armenyje), 9 cm gylyje – *žalvarinės apyrankės platėjančiais galais fragmentas* (rad. sqr. Nr. 160; pav. 1:Rv37; lent. 1:Rv37; nuotr. 32:2).

46,2 m į ŠV nuo tako T4 pradžioje esančios nukreipiamosios rodyklės, dirvožemyje (buv. armenyje), 12 cm gylyje – *smarkiai deformuota žalvarinė apyrankė platėjančiais galais* (rad. sqr. Nr. 158; pav. 1:Rv40; lent. Rv40; nuotr. 32:1).

47,3 m į ŠV nuo tako T4 pradžioje esančios nukreipiamosios rodyklės, dirvožemyje (buv. armenyje), 10 cm gylyje – *pusė žalvarinės apyrankės platėjančiais galais* (rad. sqr. Nr. 159; pav. 1:Rv39; lent. 1:Rv39; nuotr. 32:3).

63,1 m į ŠV nuo tako T4 pradžioje esančios nukreipiamosios rodyklės, dirvožemyje (buv. armenyje), 10 cm gylyje – *žalvarinės lankinės žieduotinės segės korpusas* (*rad. sgr. Nr. 162; pav. 1:Rv41; lent. 1:Rv41; nuotr. 32:4*).

Aptikti archeologiniai papuošalai ir jų koncentracija yra labiau būdingi kapinynui nei senovės gyvenvietei. Šiai prielaidai įrodyti reikėtų atlikti detalius archeologinius tyrimus, kurie leistų nustatyti kapinyno ribas ir patikslinti jo chronologiją. Spėjamas kapinynas nepatenka į Kartenos piliakalnio teritorijos tvarkymo darbų zoną.

IŠVADOS

1. Kartenos piliakalnio gyvenvietės (23784) teritorijoje 2013 m. archeologiniai žvalgymai atlikti 491 m² dydžio plote, o atsidengusių struktūrų vietose detalai iširtas 6 m² dydžio plotas.

2. Nustatyta, kad archeologinis sluoksnis iširtoje takų teritorijoje sunaikintas arimo ir melioracijos metu, o vietoje jo susidaręs 16–24 cm storio priemolingas dirvožemis. Tyrimų metu jame surinkta I tūkst. – XVIII a. keramikos šukių, įvairių muziejinę vertę turinčių XIX–XX a. metalinių dirbinių, užfiksuotos jų radimvietės.

3. Užfiksuotos ir detalai iširtos įžemyje atsidengusios archeologinės struktūros: stulpavietės 29 ir 30, ugniavietė 4 ir nenustatytos paskirties duobė 1.

Abi stulpavietės apskrito plano, viena – 31–33 cm skersmens, dubens pavidalo, 24 cm gylio, kita – 18–19 cm skersmens, plokščiadugnio dubens pavidalo, 30 cm gylio nuo esamo žemės paviršiaus. Ugniavietė ir duobė ovalo plano, ugniavietė 92 cm ilgio, 77 cm pločio, duobė – 1,10 m ilgio, 76 cm pločio, abi – 30 cm gylio nuo esamo žemės paviršiaus. Ugniavietėje rasta lipdytos keramikos šukių, molio tinko fragmentų ir degintinis kauliukas. Duobė užpildyta smulkiais ir vidutinio dydžio akmenimis, o užpilde rasta pora lipdytos keramikos šukių.

4. Papėdės gyvenvietės teritorijos ŠV dalyje galimai aptiktas kuršiškas VIII–XI a. kapinynas. Šiai prielaidai patikrinti, kapinyno riboms nustatyti ir chronologijai patikslinti būtini detalūs archeologiniai tyrimai. Koreguotame Kartenos piliakalnio su gyvenviete tvarkymo darbų projekte kapinyno teritorijoje žemės judinimo darbai neplanuojami.

5. Papėdės gyvenvietė datuojama I tūkst. II puse – XIII a.

6. Tyrimų metu surinkta 12 individualių radinių ir 26 masinės medžiagos pavyzdžiai (lipdyta, apžiesta ir žiesta keramika, molio tinko pavyzdžiai, degintinis kaulas, šovinių tūtos ir pan.). Archeologiniai radiniai datuojami VIII–XVIII a., kiti muziejinę vertę turintys dirbiniai – XIX–XX a.

7. Radiniai ir grafinės medžiagos originalai saugomi Kretingos muziejuje.

Archeologas

Julius Kanarskas

Kretinga, 2014-03-01

RADINIŲ SĄRAŠAS

I. INDIVIDUALŪS RADINIAI

Takas T1

151. Moneta, vario lydinio, nenustatyto nominalo, Prūsijos karalystės (nuotr. 26; pav. 1:Rv16; lent. 1:Rv16). Apskrita, plokščia. Vienoje pusėje sunkiai įžiūrimas didelis stačiakampis herbinis skydas su karūna, kitos pusės dėl korozijos įžiūrėti neįmanoma. Labiausiai tikėtina, kad tai Prūsijoje 1821–1871 m. cirkuliavusi 2 pfenigių nominalo moneta. Tačiau gali būti ir 1792–1797 m. varinis šilingas. Būklė: smarkiai korodavusi, paviršius nusitrynęs, pasidengęs rūdžių sluoksniu. Matmenys: skersmuo – 1,9 mm, storis – 0,5 mm, svoris – 1,67 g.

152. Moneta, vario lydinio, 3 kapeikų nominalo, Rusijos imperijos (nuotr. 25:3; pav. 1:Rv13; lent. 1:Rv13). Apskrita, plokščia. Averso centre – iškilus įrašas rusų kalba „3 / КОПѢЙКИ / С. П. Б.“, palei pakraštį apačioje pavaizduotos kaspinu ties galais perrištos dvi lauro šakelės, o viršuje yra įgilintas įrašas „1868 ГОДА“. Reverso centre yra reljefinis dvigalvio karūnuoto erelio (Rusijos herbo) atvaizdas, o palei pakraštį stilizuoto kaspino fone – reljefinis įrašas: viršuje – „МѢДНАЯ РОССІЙСКАЯ МОНЕТА“, apačioje – „ТРИ КОПѢЙКИ“. Būklė: korodavusi, pasidengusi rūdžių sluoksniu. Kaldinta 1868 m. Rusijos imperijos Sankt Peterburgo monetų kalykloje imperatoriaus Aleksandro II valdymo laikais. Matmenys: skersmuo – 28 mm, storis – 1 mm, svoris – 8,46 g.

153. Nenustatytos paskirties dirbinio fragmentas, žalvarinis (nuotr. 25:6; pav. 1:Rv15; lent. 1:Rv15). Netaisyklingos formos, primenantis pusapskritimo fragmentą, kurio du kraštai nelygiai nukapotį. Būklė: metalas patinuotas, korodavęs. Matmenys: aukštis – 9 mm, plotis – 10 mm, storis – 7 mm, svoris – 3,40 g.

154. Plomba, Klaipėdos muitinės, 1930 m., švininė (nuotr. 25:4; pav. 1:Rv17; lent. 1:Rv17). Plokščia, netaisyklingo apskritimo apkapotais pakraščiais formos. Averso kraštus rėmina iškili ištisinė linija, o centre yra iškilus apskritas kauburėlis su reljefiniu Vyties (Lietuvos herbo) atvaizdu. Pakraštyje viršuje ir šonuose pavaizduota po penkiakampę žvaigždę, o apačioje yra data: „1930“. Reverso centre yra įduba su iškiliumi skaičiumi „9“ o palei pakraštį – ištisinės linijos

rėminamas įrašas: „KLAIPĖDA / MUITINĖ“. Būklė: patenkinama. Matmenys: skersmuo – 13–15 mm, storis – 1–2 mm, svoris – 2,76 g.

Takas T4

155. Nenustatytos paskirties dirbinio fragmentai, žalvariniai, 3 vnt. (nuotr. 27:1–3; pav. 1:Rv32; lent. 1:Rv32). Visi trys fragmentai plokšti, nežymiai išgaubti. Vienoje pusėje skersai paviršiaus eina 2–3 mm pločio grioveliai, kitoje pusėje yra po dvi lygiagrečias eiles skersinių dantukų, primenančių krumpliaračio krumplių atspaudus. Būklė: metalas korodavęs, detalių kraštai ištrupėję. Matmenys: I fragmentas – 15 x 12 mm dydžio, 3 mm storio, 2,85 g svorio; II fragmentas – 17 x 16 mm dydžio, 3–6 cm storio (storesnioji dalis tarsi primena susilydžiusį metalą), 3,62 g svorio; III fragmentas – 20 x 9 mm dydžio, 1–1,5 mm storio, 1,62 g svorio.

156. Plomba, Klaipėdos muitinės, XX a. 3 deš. II pusės, švininė (nuotr. 27:6; pav. 1:Rv30; lent. 1:Rv30). Plokščia, netaisyklingo apskritimo formos. Averso pakraščio viršuje ir šonuose yra po penkiakampės žvaigždės siluetą, apačioje – data: „192...“, o centre yra iškilus apskritas kauburėlis su reljefiniu Vyties (Lietuvos herbo) atvaizdu. Reverso centre yra įduba su iškiliumi skaičiumi „3“ o palei pakraštį – ištisinės linijos rėminamas įrašas: „KLAIPĖDA / MUITINĖ“. Būklė: dalis pakraščio pažeista, neišliko. Matmenys: skersmuo – 13–15 mm, storis – 2–2,5 mm, svoris – 3,01 g.

157. Plomba, Lietuvos muitinės, 1928 m., švininė (nuotr. 32:6; pav. 1:Rv36; lent. 1:Rv36). Plokščia, apskritimo formos. Averso pakraščiuose yra neįskaitomas įrašas, o centre – iškilus apskritas kauburėlis su reljefiniu Vyties (Lietuvos herbo) atvaizdu. Reverso centre yra įduba su iškiliumi skaičiumi „2“ o palei pakraštį – sunkiai įskaitomas įrašas: „[...] DIRBINIAI / 1928“. Būklė: patenkinama. Matmenys: skersmuo – 14 mm, storis – 2–2,5 mm, svoris – 4,31 g.

Atsitiktiniai radiniai

158. Apyrankė, plėtėjančiais galais, žalvarinė (nuotr. 32:1; pav. 1:Rv40; lent. 1:Rv40). Vidurys siauras, kiek įgaubtas, galai smarkiai praplatinti, trikampio pjūvio, gaubti. Datavimas: VIII–XI a. Būklė: apyrankė smarkiai koroduota, pasidengusi storu ir trupiančiu patinos sluoksniu, buvusi ornamentuota (dėl patinos ornamentika sunkiai įžiūrima), deformuota, ištrupėjusiais pakraščiais. Matmenys: dydis – 70 x 90 mm, vidurio plotis – 8 mm, storis – 1,5 mm, galų plotis – iki 40 mm, storis – iki 2 mm, svoris – 51,0 g.

159. Apyrankės, plėtėjančiais galais, fragmentas, žalvarinis (nuotr. 32:3; pav. 1:Rv39; lent. 1:Rv39). Pusė apyrankės. Vidurys siauras, kiek įgaubtas, galas smarkiai praplatintas, trikampio

pjūvio. Datavimas: VIII–XI a. Būklė: smarkiai koroduotas, pasidengęs storu ir trupančiu patinos sluoksniu, ištrupėjusiais pakraščiais, ornamentikos dėl patinos neįmanoma įžiūrėti. Matmenys: apyrankė buvusi 55 x 80 mm dydžio, vidurio plotis – 9 mm, storis – 1,5–2 mm, galo plotis – apie 36 mm, storis – iki 3 mm, svoris – 22,50 g.

160. Apyrankės, plėtėjančiais galais, fragmentas, žalvarinis (nuotr. 32:2; pav. 1:Rv37; lent. 1:Rv37). Galas su dalimi vidurio. Vidurys siauras, įgaubtas, galas smarkiai praplatintas, trikampio pjūvio. Abi galo plokštumas puošia išilgai per vidurį einanti laužtinė (zigzago formos) linija, o pakraščius – skersinių trikampėlių eilutės. Datavimas: VIII–XI a. Būklė: smarkiai koroduotas, pasidengęs storu patinos sluoksniu, aptrupėjusiais pakraščiais. Matmenys: fragmento ilgis – 52 mm, apyrankės vidurio plotis – 10 mm, storis – 1,5 mm, galo plotis – iki 25 mm, storis – iki 4 mm, svoris – 17,39 g.

161. Apyrankės, plėtėjančiais galais, fragmentas, žalvarinis (nuotr. 32:5; pav. 1:Rv38; lent. 1:Rv38). Pusė apyrankės, sulenktos į kilpą. Vidurys siauras, kiek įgaubtas, galas smarkiai praplatintas, trikampio pjūvio. Datavimas: VIII–XI a. Būklė: smarkiai koroduotas, pasidengęs storu ir trapiu patinos sluoksniu, ištrupėjusiais pakraščiais, ornamentikos dėl patinos neįmanoma įžiūrėti. Matmenys: fragmento dydis – 55 x 19 mm dydžio, vidurio plotis – 3 mm, storis – 2 mm, galo plotis – apie 17 mm, storis – iki 2,5 mm, svoris – 11,98 g.

162. Segės, lankinės, žieduotinės, korpusas, žalvarinis (nuotr. 32:4; pav. 1:Rv41; lent. 1:Rv41). Profiliuotas, paviršius puoštas vertikaliais grioveliais, galvutė stačiakampė, kojėlė zoomorfinė. Datavimas: VIII–IX a. Būklė: koroduotas, pasidengęs storu ir trapiu patinos sluoksniu, ištrupėjusiais kraštais. Matmenys: aukštis – 51 mm, korpuso plotis – 8–12 mm, storis – 3–4 mm, svoris – 15,77 g.

II. MASINĖ MEDŽIAGA

1. Keramika

Rad. sąr. nr.	Vieta (takas T)		Gylis (cm)	Radinio pavadinimas	Svoris (g)	Datuotina	Apibūdinimas	Grafinė medžiaga
	Numeris	Metras, radimvietė						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
163	T1	34 St29	19	Keramikos šukė, lipdyta, lygiu paviršiumi	9,66	I tūkst. – II tūkst. pr.	Sienelės fragmentas. Netaisyklingos formos. Molio masė su smulkiai grūsto granito priemaišomis, aptrupėjusi, lūžyje perdegusi, sienelės išorinė pusė šviesiai rudos, vidinė – pilkos spalvos. Aukštis – 29 mm, plotis – 41 mm, storis – 7,5–8,5 cm.	Nuotr. 31:3; pav. 6:163
164	T1	4 Rv29	13	Keramikos šukė, lipdyta, lygiu paviršiumi	11,93	I tūkst. – II tūkst. pr.	Kaklelio fragmentas. Netaisyklingo trikampio formos, aptrupėjusiais kraštais. Molio masė rudos spalvos, su grūsto granito priemaišomis. Kaklelis nežymiai atloštas išorėn, jo briauną puošia gnaibytinis ornamentas. Aukštis – 38 mm, plotis – 37 mm, storis – 7 mm.	Nuotr. 28:1; pav. 1: Rv29
165	T1	13 Rv23	*	Keramikos šukė, lipdyta, lygiu paviršiumi	9,73	I tūkst. – II tūkst. pr.	Sienelės fragmentas. Netaisyklingo keturkampio formos, ištrupėjusiais kraštais. Molio masė rudos spalvos, su gausiomis smulkiai grūsto granito priemaišomis, perdegusi, šiek tiek papildėjusi, išorinis paviršius vietomis ištrupėjęs. Aukštis – 31 mm, plotis – 3 mm, storis – 1 mm.	Nuotr. 28:4; pav. 1: Rv23
166	T1	16 Rv24	*	Keramikos šukė, lipdyta, lygiu paviršiumi	9,07	I tūkst. – II tūkst. pr.	Petelio fragmentas. Netaisyklingos formos, ištrupėjusiais kraštais. Molio masė rudos spalvos, su smulkiai grūsto granito priemaišomis. Išorėje įspaustas 3 mm pločio horizontalus griovelis. Aukštis – 27 mm, plotis – 37 mm, storis – 6–8 mm.	Nuotr. 28:5; pav. 1: Rv24
167	T1	21 Rv25	12	Keramikos šukė, lipdyta,	20,09	I tūkst. – II	Sienelės fragmentas. Netaisyklingo trikampio formos, ištru-	Nuotr. 28:7;

				lygiu paviršiumi		tūkst. pr.	pėjusiais kraštais. Molio masė rudos spalvos, su smulkiai grūsto granito priemaišomis. Aukštis – 4 mm, plotis – 48 mm, storis – 12 mm.	pav. 1: Rv25
168	T1	25 Rv26	*	Keramikos šukė, lipdyta, lygiu paviršiumi	3,96	I tūkst. – II tūkst. pr.	Dugnelio (?) nuoskala. Netaisyklingos trapecijos formos. Molio masė rudos spalvos, su smulkiai grūsto granito priemaišomis. Šukė tiesi, viena sienelės pusė lygi, o kita (vidinė) – ištrupėjusi. Aukštis – 25 mm, plotis – 31 mm, storis – 3 mm.	Nuotr. 28:8; pav. 1: Rv26
169	T1	5 Rv20	*	Keramikos šukė, apžiesta, lygiu paviršiumi	20,21	XV–XVII a.	Sienelės fragmentas. Netaisyklingos formos, aštriais kraštais. Molio masė su smulkiai grūsto granito priemaišomis, perdegusi, pajuodavusi. Aukštis – 45 mm, plotis – 5 mm, storis – 1 mm.	Nuotr. 28:2; pav. 1: Rv20
170	T1	45 Rv27	*	Keramikos šukė, žiesta, lygiu paviršiumi	19,87	XVIII–XIX a.	Kaklelio fragmentas. Pailga, netaisyklingos trapecijos formos, aštriais kraštais. Molio masė rudos spalvos, su smulkaus smėlio priemaišomis, gerai išdegta. Kaklelio briaunelė nežymiai atlošta išorėn, jos vidinė kraštinė suapvalinta. Vidinėje pusėje matosi horizontalios žiedimo žymės. Išorinėje pusėje dalis paviršiaus nuskilę. Aukštis – 30 mm, plotis – 56 mm, storis – 5–7 mm.	Nuotr. 28:3; pav. 1: Rv27
171	T4	44 Db1	27	Keramikos šukė, lipdyta, lygiu paviršiumi	8,04	I tūkst. – II tūkst. pr.	Sienelės fragmentas. Netaisyklingos formos, perlūžusi pusiau. Molio masė rudos spalvos, su smulkiai grūsto granito priemaišomis, aprtrupėjusi, lūžyje perdegusi, pilkos spalvos. Aukštis – 41 mm, plotis – 25 mm, storis – 6 mm.	Nuotr. 31:1; pav. 5:171
172	T4	44 Db1	32	Keramikos šukė, lipdyta, lygiu paviršiumi	6,37	I tūkst. – II tūkst. pr.	Sienelės fragmentas. Netaisyklingos formos. Molio masė su smulkiai grūsto granito priemaišomis. Aprtrupėjusi, pajuodavusi. Aukštis – 23 mm, plotis – 31 mm, storis – 9,5 mm.	Nuotr. 31:2; pav. 5:172
173	T4	17 U4	26	Keramikos šukė, lipdyta, lygiu paviršiumi	2,17	I tūkst. – II tūkst. pr.	Sienelės fragmentas. Netaisyklingos formos, aprtrupėjusi. Molio masė su smulkiai grūsto granito priemaišomis, perdegusi, papilkėjusi. Aukštis – 19 mm, plotis – 22 mm, storis – 6 mm.	Nuotr. 29:2; pav. 4:173
174	T4	17 U4	28	Keramikos šukė, lipdyta,	0,87	I tūkst. – II	Sienelės fragmentas. Netaisyklingo stačiakampio formos, plo-	Nuotr. 29:6;

				lygiu paviršiumi		tūkst. pr.	nasienė, aptrupėjusi. Molio masė rudos spalvos, su smulkiai grūsto granito priemaišomis. Vidaus pusėje ir lūžyje perdegusi, papildėjusi. Aukštis – 2 mm, plotis – 18 mm, storis – 3 mm.	pav. 4:174
175	T4	17 U4	29	Keramikos šukė, lipdyta, lygiu paviršiumi	1,26	I tūkst. – II tūkst. pr.	Dugnelio briaunos fragmentas. Netaisyklingos formos, aptrupėjęs. Molio masė rudos spalvos, su smulkiai grūsto granito priemaišomis. Vidaus pusėje ir lūžyje perdegusi, papildėjusi. Aukštis – 1 mm, plotis – 13 mm, storis – 3,5–5 mm.	Nuotr. 29:3; pav. 4:175
176	T4	17 U4	23	Keramikos šukė, žiesta, lygiu glazūruotu paviršiumi	6,31	XIX a. – XX a. I p.	Kaklelio fragmentas. Pailgas, netaisyklingos trapecijos pavidalo, aptrupėjusiais kraštais. Molio masė rudos spalvos, briaunelė ovalo pavidalo skerspjuvio, su išorėn išsikišančiu pilveliu. Briaunelės viršus ir kaklelio viršutinė dalis vidaus pusėje dengti matine glazūra, o kaklelio apatinė dalis – geltonos spalvos glazūra. Aukštis – 22 mm, plotis – 28 mm, storis: sienelės – 3 mm, briaunelės – 8,5 mm.	Nuotr. 29:1; pav. 4:176
177	T4	13 Rv33	*	Keramikos šukė, apžiesta, lygiu paviršiumi	11,32	XI–XIII a.	Sienelės fragmentas. Netaisyklingos trapecijos pavidalo, aptrupėjusiais kraštais. Molio masė rudos spalvos, su smulkiai grūsto granito priemaišomis, perdegusi, vidinėje pusėje ir lūžyje pajuodavusi. Aukštis – 33 mm, plotis – 37 mm, storis – 4–8 mm.	Nuotr. 27:8; pav. 1: Rv33

* Rasta sijojant nuimtą augalinį gruntą.

2. Osteologinė medžiaga

Rad. sąr. nr.	Vieta (takas T)		Gylis (cm)	Radinio pavadinimas	Svoris (g)	Datuotina	Apibūdinimas	Grafinė medžiaga
	Numeris	Metras, radimvietė						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
178	T4	17 U4	36	Kaulo, degintinio, fragmentas	0,18	-	Netaisyklingos formos, aptrupėjęs. Ilgis – 9 mm, plotis – 7 mm, storius – 1,5–3,5 mm.	Nuotr. 29:7; pav. 4:178

3. Molio tinko pavyzdžiai

Rad. sąr. nr.	Vieta (takas T)		Gylis (cm)	Svoris (g)	Apibūdinimas	Grafinė medžiaga
	Numeris	Metras, radimvietė				
1	2	3	4	5	6	7
179	T1	12 Rv22	*	14,73	Netaisyklingos trapecijos formos, pailgas, kampuotais galais. Molio masė rudos spalvos, su smulkaus žvirgždo priemaišomis, perdegusi. Viena pusė išgaubta, o kita – įdubusi. Mastmenys: 33 x 23 x 18 mm.	Nuotr. 28:9; pav. 1: Rv22
180	T1	10 Rv21	12	8,95	Trikampio skerspjūvio, iš tarpo tarp dviejų rąstų. Molio masė rudos spalvos, su žvirgždo priemaišomis, perdegusi. Matmenys: 26 x 21 x 17 mm.	Nuotr. 28:6; pav. 1: Rv21
181	T4	17 U4	27	4,13	Netaisyklingo ištęsto ovalo pavidalo. Molio masė rudos spalvos, su smulkaus žvirgždo priemaišomis, perdegusi, vietomis papilkėjusi. Matmenys: 22 x 15 x 12 mm.	Nuotr. 29:5; pav. 4:181
182	T4	17 U4	29	0,66	Netaisyklingos formos, ištrupėjusiais pakraščiais. Molio masė rudos spalvos, su smulkaus žvirgždo ir grūsto granito priemaišomis. Matmenys: 13 x 13 x 6 mm.	Nuotr. 29:4; pav. 4:182

* Rasta sijojant nuimtą augalinį gruntą.

4. XX a. šaudmenys

Rad. sąr. nr.	Vieta (takas T)		Gylis (cm)	Radinio pavadinimas	Svoris (g)	Datuotina	Apibūdinimas	Grafinė medžiaga
	Numeris	Metras, radimvietė						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
183	T1	67 Rv18	8	Tūta, buteliška, griovelinė, automatinio šautuvo šovinio, žalvarinė	9,41	XX a.	Korpusas plonasienio cilindro formos, su siauresniu kakleliu atvirajame gale. Dugno išorėje ištekintas žiedinis griovelis išmetiklio dantukui užsikabinti. Dugno centre yra anga su iššauta kapsule. Kalibras – 7,62 mm. Pagaminimo vieta nenustatyta. Metalas korodavęs, korpuso apačia iš dviejų pusių suplota. Aukštis – 57 mm, angos skersmuo – 9 mm, dugno dydis – 13 x 9 mm.	Nuotr. 25:1; pav. 1: Rv18

184	T1	6 Rv12	5	Tūta, buteliška, griovelinė, automatinio šautuvo šovinio, žalvarinė	9,13	XX a.	Korpusas plonasienio cilindro formos, su siauresniu kakleliu atvirajame gale. Dugno išorėje ištekintas žiedinis griovelis išmetiklio dantukui užsikabinti. Dugno centre yra anga su iššauta kapsule. Kalibras – 7,62 mm. Pagaminimo vieta nenustatyta. Metalas korodavęs, korpuso apačia iš dviejų pusių suplota, kaklelis išlūžinėjęs. Aukštis – 56 mm, angos skersmuo – 9 mm, dugno dydis – 14 x 7 mm.	Nuotr. 25:2; pav. 1: Rv12
185	T1	15 Rv14	11	Kulka rutulinė, medžioklinio šautuvo šovinio	1,10	XX a. II p.	Lieto švino, apvali, 6 mm skersmens.	Nuotr. 25:5; pav. 1: Rv14
186	T4	95 Rv29	13	Tūta, buteliška, griovelinė, automatinio šautuvo šovinio, žalvarinė	8,67	XX a.	Korpusas plonasienio cilindro formos, su siauresniu kakleliu atvirajame gale. Dugno išorėje ištekintas žiedinis griovelis išmetiklio dantukui užsikabinti. Dugno centre yra anga su iššauta kapsule. Kalibras – 7,62 mm. Pagaminimo vieta nenustatyta. Metalas korodavęs, korpusas iš abiejų pusių suplotas, dalis kaklelio išlūžusi. Aukštis – 57 mm, angos skersmuo – 9 mm, dugno dydis – 13 x 7 mm.	Nuotr. 27:5; pav. 1: Rv29
187	-	30 Rv35	12	Tūta, šovinio, buteliška, griovelinė, pistoleto šovinio, žalvarinė	3,64	XX a.	Korpusas plonasienio cilindro formos, su šiek tiek siauresniu kakleliu atvirajame gale. Dugno išorėje ištekintas žiedinis griovelis išmetiklio dantukui užsikabinti. Dugno centre yra anga su iššauta kapsule. Kalibras – 9 mm. Pagaminimo vieta nenustatyta. Metalas korodavęs, kaklelio pakraščiai ištrupėję. Aukštis – 24 mm, angos skersmuo – 9 mm, dugno dydis – 10 mm.	Nuotr. 32:7; pav. 1: Rv35
188	T4	9 Rv34	8	Kulka, apvalkalinė, švininė-geležinė	7,88	XX a.	Nuo kovingo šautuvo šovinio. Pagaminimo vieta nenustatyta. Korodavusi. Aukštis – 32 mm, skersmuo – 7,5 mm.	Nuotr. 30; pav. 1: Rv34

NUOTRAUKŲ SAŖAŠAS

1 nuotr.: Takų T4 (kairėje) ir T1 (dešinėje) sandūros vieta papėdės gyvenvietės pietinio pakraščio centrinėje dalyje. Vaizdas iš P pusės.

2 nuotr.: Projektuojamo tako T4 trasos bendras vaizdas iš PR pusės.

3 nuotr.: Projektuojamo tako T1 trasos PV dalies vaizdas iš PV pusės.

4 nuotr.: Projektuojamo tako T1 trasos ŠR dalies vaizdas iš PV pusės.

5 nuotr.: Projektuojamo tako T1 trasos centr. dalies vaizdas iš ŠR pusės.

6 nuotr.: Tako T4 lovio ŠV dalies vaizdas iš V pusės.

7 nuotr.: Tako T4 lovio centrinės dalies vaizdas iš ŠV pusės.

8 nuotr.: Tako T4 lovio vaizdas iš ŠV pusės.

9 nuotr.: Tako T1 lovio PV dalies vaizdas iš ŠR pusės.

10 nuotr.: Tako T1 lovio ŠR dalies vaizdas iš ŠR pusės.

11 nuotr.: Ugniavietės U4 kontūro vaizdas iš P pusės.

12 nuotr.: Ugniavietės U4 kontūro išilginio pjūvio vaizdas iš V pusės.

13 nuotr.: Išpreparuotos ugniavietės U4 duobės vaizdas iš P pusės.

14 nuotr.: Išpreparuotos ugniavietės U4 duobės vaizdas iš V pusės.

15 nuotr.: Stulpavietės St30 (lauko Nr. 5) kontūro vaizdas iš P pusės.

16 nuotr.: Stulpavietės St30 (lauko Nr. 5) pjūvio vaizdas iš PV pusės.

17 nuotr.: Išpreparuotos stulpavietės St30 (lauko Nr. 5) vaizdas iš PV pusės.

18 nuotr.: Duobės Db1 (lauko Nr. 6) kontūro vaizdas iš PV-P pusės.

19 nuotr.: Duobės Db1 (lauko Nr. 6) kontūro vaizdas iš PV-P pusės nuėmus maišytos žemės sluoksnį.

20 nuotr.: Išpreparuotos duobės Db1 (lauko Nr. 6) ir iš jos išimtų akmenų bendras vaizdas iš P pusės.

21 nuotr.: Išpreparuotos duobės Db1 (lauko Nr. 6) vaizdas iš P pusės.

22 nuotr.: Stulpavietės St29 (lauko Nr. 7) kontūro vaizdas iš PV pusės.

23 nuotr.: Stulpavietės St29 (lauko Nr. 7) pjūvio vaizdas iš ŠV pusės.

24 nuotr.: Išpreparuotos stulpavietės St29 (lauko Nr. 7) vaizdas iš PV pusės.

25 nuotr.: Atsitiktiniai radiniai iš tako T1 trasos: 1, 2 – kovinio šautuvo šovinių tūtos; 3 – Rusijos imperijos 3 kapeikų nominalo moneta (1868 m.); 4 – Lietuvos Respublikos Klaipėdos muitinės plomba; 5 – medžioklinio šautuvo apvali kulka (šratas); 6 – žalvarinio dirbinio fragmentas.

26 nuotr.: XVIII-XIX a. Prūsijos moneta: aversas (kairėje) ir reversas.

27 pav.: Atsitiktiniai radiniai iš tako T4 trasos: 1-3 – žalvarinio dirbinio fragmentai; 4, 9 – artilerijos sviedinio skeveldros; 5 – kovinio šautuvo šovinio tūta; 6 – Lietuvos Respublikos Klaipėdos muitinės plomba; 7 – SSRS 20 kapeikų nominalo moneta (1957? m.); 8 – apžiestos keramikos šukė.

28 nuotr.: Atsitiktiniai radiniai iš tako T1 trasos: 1, 2, 4, 5, 7, 8 – lipdytos keramikos šukės (I tūkst. – II tūkst. pr.); 3 – žiestos keramikos šukė (XVIII-XIX a.); 6, 9 – molio tinko pavyzdžiai.

29 nuotr.: Radiniai iš ugniavietės U4: 1 – žiestos glazūruotos keramikos šukė (XIX a. II pusė – XX a. I pusė); 2, 3, 6 – lipdytos keramikos šukės (I tūkst. – II tūkst. pr.); 4, 5 – molio tinko fragmentai; 7 – degintinio kaulo fragmentas.

30 nuotr.: Kovinio šautuvo šovinio kulka iš tako T4 trasos.

31 nuotr.: Lipdytos keramikos šukės: 1, 2 – iš duobės Db1; 3 – iš stulpavietės St29.

32 nuotr.: Atsitiktiniai radiniai iš tako T4 aplinkos: 1 – deformuota žalvarinė apyrankė išplatintais galais; 2, 3, 5 – žalvarinių apyrankių išplatintais galais fragmentai; 4 – lankinės žieduotinės segės korpusas; 6 – Lietuvos Respublikos Klaipėdos muitinės plomba; 7 – kovinio pistoleto šovinio tūtelė.

GRAFINĖS MEDŽIAGOS SĄRAŠAS

1 pav. Kartenos piliakalnis su gyvenviete (23783), Kartenos mstl., Kretingos r. sav. 2012 ir 2013 m. tirtų vietų planas. M 1:1500.

2 pav. Kartenos piliakalnis su gyvenviete (23783), Kartenos mstl., Kartenos sen., Kretingos r. sav. 2012 ir 2013 m. tvarkymo ir tyrimo vietų planas. M 1:2000.

3 pav. Sutartiniai ženklai (brėžinių).

4 pav. Kartenos piliakalnio gyvenvietė (23784), Kartena, Kretingos r. sav., 2013 m. Pėsčiųjų tako T4 trasa. Ugniavietė Nr. 4. Planas ir išilginis pjūvis. M 1 : 15.

5 pav. Kartenos piliakalnio gyvenvietė (23784), Kartena, Kretingos r. sav., 2013 m. Pėsčiųjų tako T4 trasa. Duobė Nr. 1. Planas ir išilginis pjūvis. M 1 : 15.

6 pav. Kartenos piliakalnio gyvenvietė (23784), Kartena, Kretingos r. sav., 2013 m. Pėsčiųjų tako T1 trasa. Stulpavietė Nr. 29. Planas ir skersinis pjūvis. M 1 : 10.

7 pav. Kartenos piliakalnio gyvenvietė (23784), Kartena, Kretingos r. sav., 2013 m. Pėsčiųjų tako T4 trasa. Stulpavietė Nr. 30. Planas ir skersinis pjūvis. M 1 : 10.

IKONOGRAFINĖS MEDŽIAGOS SĄRAŠAS

1 iliustr.: Kartenos piliakalnis su gyvenviete (23783, A446KP): apibrėžtų teritorijos ribų planas, Kartenos mstl., Kartenos sen., Kretingos r. Kultūros paveldo centras, 2013-07-30.

Šlt.: Kartenos piliakalnis su gyvenviete, in: *Kultūros vertybių registras*. Prieiga per internetą: <http://kvr.kpd.lt/heritage/Pages/KVRDetail.aspx?lang=lt&MC=23783> [žr. 2013-12-26].

PRIEDŲ SĄRAŠAS

- 1 priedas. Leidimas vykdyti archeologinius tyrimus, 2013-06-06, Nr. 145, 1 l.
- 2 priedas. Kartenos piliakalnio gyvenvietės (23784), Kretingos r. sav., Kartenos mstl., 2013 m. žvalgomųjų archeologinių tyrinėjimų projektas, 2013-05-31, 7 l.
- 3 priedas. Kartenos piliakalnio gyvenvietės (23784), Kretingos r. sav., Kartenos mstl., 2013 m. archeologinių tyrimų išvados. Archeologinių tyrimų pažyma, 2013-06-20, 7 l.
- 4 priedas. Ypačiųjų radinių perdavimo-priėmimo aktas, Kretingos muziejus, 2014-02-04, Nr. 8, 2 l.
- 5 priedas. Masinės archeologinės medžiagos (keramikos, molio tinko pavyzdžių, osteologinės medžiagos) perdavimo-priėmimo aktas, Kretingos muziejus, 2014-02-04, Nr. 6, 4 l.
- 6 priedas. Muziejinę vertę turinčios ne archeologinės medžiagos (šaudmenų, munitinės plombų) perdavimo-priėmimo aktas, Kretingos muziejus, 2014-02-03, Nr. 5, 2 l.
- 7 priedas. Brėžinių perdavimo-priėmimo aktas, Kretingos muziejus, 2014-02-03, Nr. 4, 2 l.
- 8 priedas. Straipsnio projektas informaciniam leidiniui „Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2013 metais“, 3 l.
- 9 priedas. Kompaktinė plokštelė su ataskaitos tekstine dalimi (PDF), nuotraukomis (JPEG) ir grafine medžiaga (TIFF), 1 vnt.

Kartenos piliakalnio gyvenvietė
(u. k. 23784), Kretingos r. sav.,
Kartenos mstl.

NUOTRAUKOS

(32 nuotraukos; 9 lapai)

FOTOFIKSACIJA

Kartenos piliakalnio gyvenvietė (u.k. 23784), Kretingos r. sav.

1 nuotr.: Takų T4 (kairėje) ir T1 (dešinėje) sandūros vieta papėdės gyvenvietės pietinio pakraščio centrinėje dalyje. Vaizdas iš P pusės.

2 nuotr.: Projektuojamo tako T4 trasos bendras vaizdas iš PR pusės.

3 nuotr.: Projektuojamo tako T1 trasos PV dalies vaizdas iš PV pusės.

4 nuotr.: Projektuojamo tako T1 trasos ŠR dalies vaizdas iš PV pusės.

Fot. Julius Kanarskas, 2013-05-24.

FOTOFIKSACIJA

Kartenos piliakalnio gyvenvietė (u.k. 23784), Kretingos r. sav.

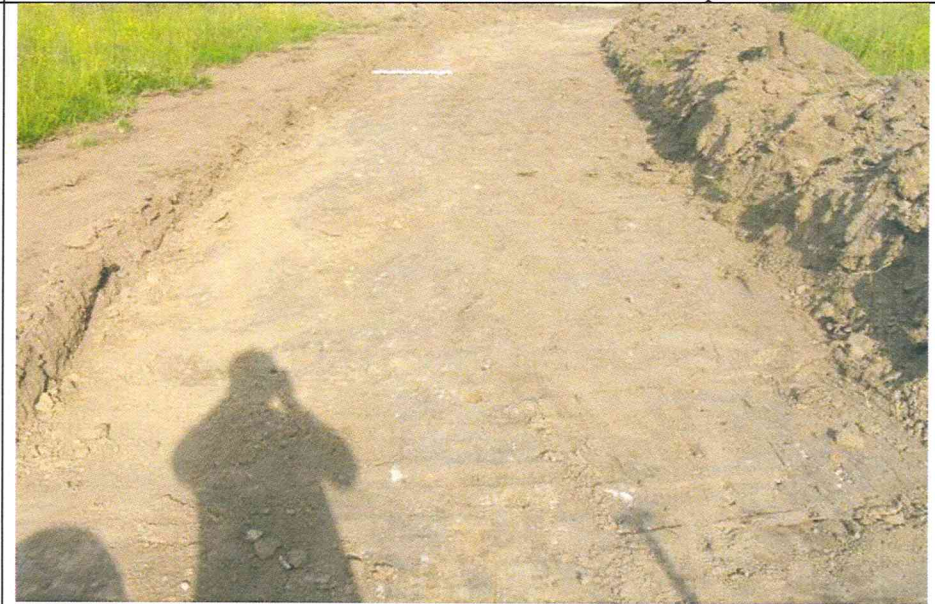
5 nuotr.: Projektuojamo tako T1 trasos centr. dalies vaizdas iš ŠR pusės.

6 nuotr.: Tako T4 lovio ŠV dalies vaizdas iš V pusės.

7 nuotr.: Tako T4 lovio centrinės dalies vaizdas iš ŠV pusės.

8 nuotr.: Tako T4 lovio vaizdas iš ŠV pusės.

Fot. Julius Kanarskas, 2013-05-24 (1), 2013-06-19 (3-5).

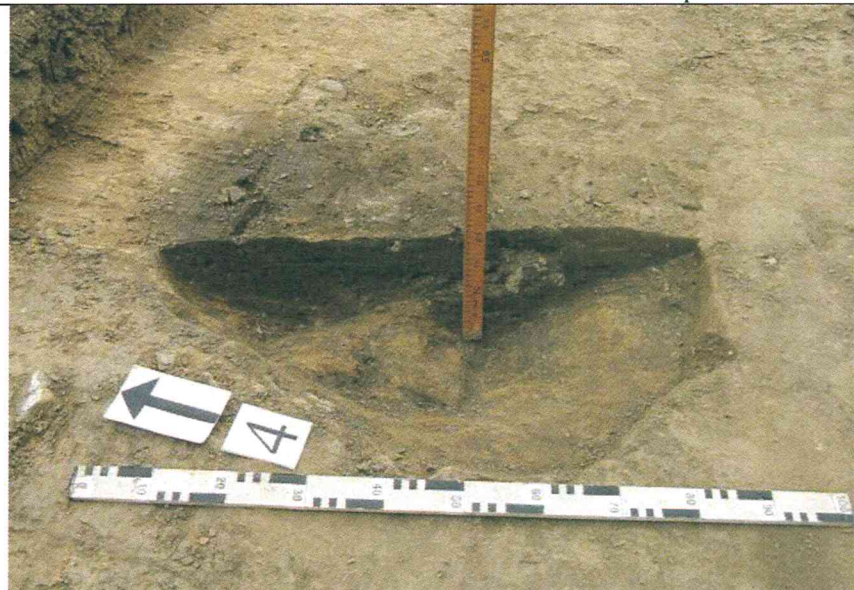
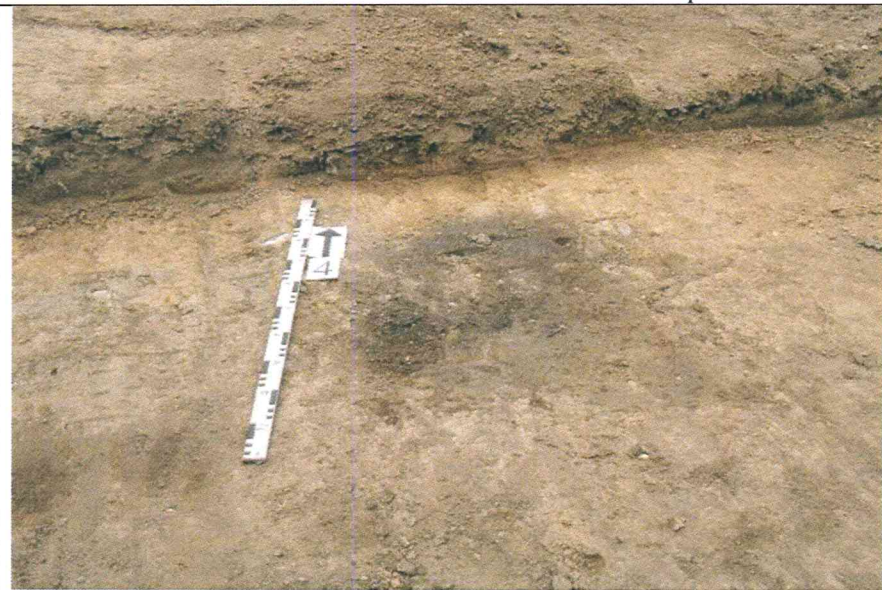
FOTOFIKSACIJA

Kartenos piliakalnio gyvenvietė (u.k. 23783), Kretingos r. sav.

9 nuotr.: Tako T1 lovio PV dalies vaizdas iš ŠR pusės.

10 nuotr.: Tako T1 lovio ŠR dalies vaizdas iš ŠR pusės.

11 nuotr.: Ugniavietės U4 kontūro vaizdas iš P pusės.

12 nuotr.: Ugniavietės U4 išilginio pjūvio vaizdas iš V pusės.

Fot. Julius Kanarskas, 2013-06-19.

FOTOFIKSACIJA

Kartenos piliakalnio gyvenvietė (u.k. 23783), Kretingos r. sav.

13 nuotr.: Išpreparuotos ugniavietės U4 duobės vaizdas iš P pusės.

14 nuotr.: Išpreparuotos ugniavietės U4 duobės vaizdas iš V pusės.

15 nuotr.: Stulpavietės St30 (lauko Nr. 5) kontūro vaizdas iš P pusės.

16 nuotr.: Stulpavietės St30 (lauko Nr. 5) pjūvio vaizdas iš PV pusės.

Fot. Julius Kanarskas, 2012-06-19.

FOTOFIKSACIJA

Kartenos piliakalnio gyvenvietė (u.k. 23784), Kretingos r. sav.

17 nuotr.: Išpreparuotos stulpvietės St30 (lauko Nr. 5) vaizdas iš PV pusės.

18 nuotr.: Duobės Db1 (lauko Nr. 6) kontūro vaizdas iš PV-P pusės.

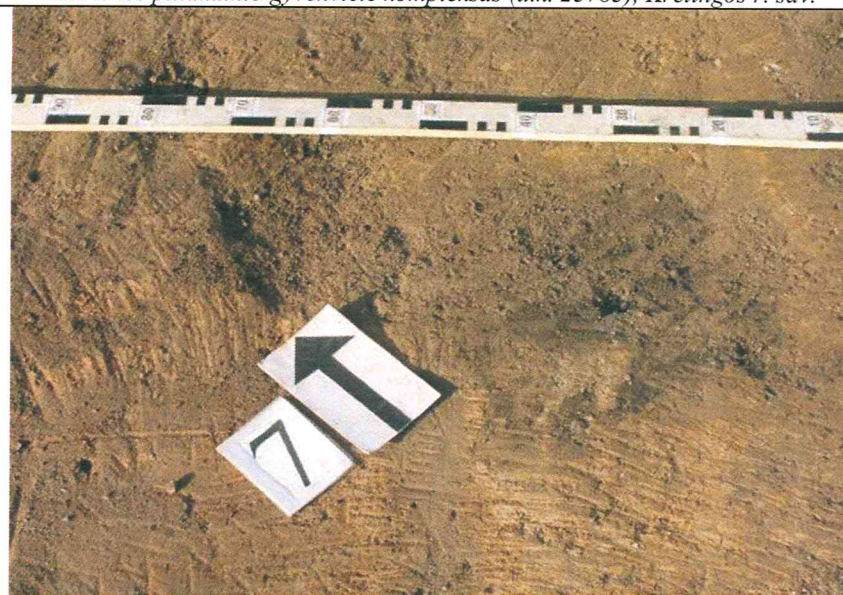
19 nuotr.: Duobės Db1 (lauko Nr. 6) kontūro vaizdas iš PV-P pusės nuėmus maišytos žemės sluoksnį.

20 nuotr.: Išpreparuotos duobės Db1 (lauko Nr. 6) ir iš jos išimtų akmenų bendras vaizdas iš P pusės.

Fot. Julius Kanarskas, 2013-06-19.

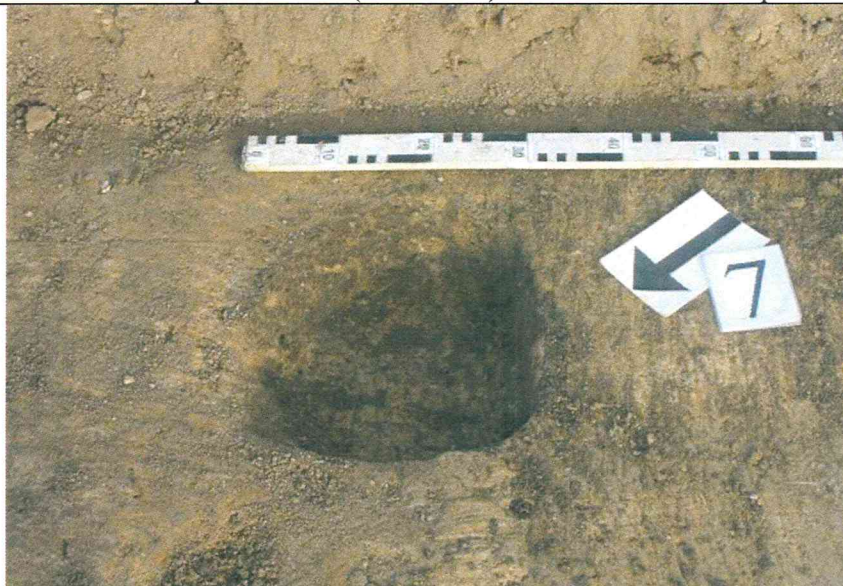
FOTOFIKSACIJA

Kartenos piliakalnio gyvenvietė kompleksas (u.k. 23783), Kretingos r. sav.

21 nuotr.: Išpreparuotos duobės Db1 (lauko Nr. 6) vaizdas iš P pusės.

22 nuotr.: Stulpvietės St29 (lauko Nr. 7) kontūro vaizdas iš PV pusės.

23 nuotr.: Stulpvietės St29 (lauko Nr. 7) pjūvio vaizdas iš ŠV pusės.

24 nuotr.: Išpreparuotos stulpvietės St29 (lauko Nr. 7) vaizdas iš PV pusės.

Fot. Julius Kanarskas, 2013-06-19.

FOTOFIKSACIJA

Kartenos piliakalnio gyvenvietė (u.k. 23784), Kretingos r. sav.

26 nuotr.: XVIII–XIX a. Prūsijos moneta iš tako T1 trasos: aversas (kairėje) ir reversas.

↑ 25 nuotr.: Atsitiktiniai radiniai iš tako T1 trasos:
 1, 2 – kovo šautuvo šovinių tūtos;
 3 – Rusijos imperijos 3 kapeikų nominalo moneta (1868 m.);
 4 – Lietuvos Respublikos Klaipėdos muitinės plomba;
 5 – medžioklinio šautuvo apvali kulka (šratas);
 6 – Žalvarinio dirbinio fragmentas.

→ 27 nuotr.: Atsitiktiniai radiniai iš tako T4 trasos:
 1-3 – žalvarinio dirbinio fragmentai;
 4, 9 – artilerijos sviedinio skeveldros;
 5 – kovo šautuvo šovinio tūta;
 6 – Lietuvos Respublikos Klaipėdos muitinės plomba;
 7 – SSRS 20 kapeikų nominalo moneta (1957? m.);
 8 – apžiestos keramikos šukė.

Fot. Julius Kanarskas, 2013-06-21 (25, 27), 2014-02-01 (26).

FOTOFIKSACIJA

28 nuotr.: Atsitiktiniai radiniai iš tako T1 trasos:
 1, 2, 4, 5, 7, 8 – lipdytos keramikos šukės (I tūkst. – II tūkst. pr.);
 3 – žiestos keramikos šukė (XVIII-XIX a.);
 6, 9 – molio tinko pavyzdžiai.

Kartenos piliakalnio gyvenvietė (u.k. 23784), Kretingos r. sav.

29 nuotr.: Radiniai iš ugniavietės U4:
 1 – žiestos glazūruotos keramikos šukė (XIX a. II pusė – XX a. I pusė);
 2, 3, 6 – lipdytos keramikos šukės (I tūkst. – II tūkst. pr.);
 4, 5 – molio tinko fragmentai;
 7 – degintinio kaulo fragmentas.

30 nuotr.: Kovinio šautuvo šovinio kulka iš tako T4 trasos.

Fot. Julius Kanarskas, 2013-06-21 (28, 29), 2014-02-01 (30).

FOTOFIKSACIJA

31 nuotr.: Lipdytos keramikos šukės:
1, 2 – iš duobės Db1;
3 – iš stulpavietės St29.

Fot. Julius Kanarskas. 2013-06-21.

Kartenos piliakalnio su gyvenvieta kompleksas (u.k. 23783), Kretingos r. sav.

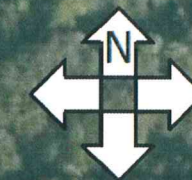
32 nuotr.: Atsitiktiniai radiniai iš tako T4 aplinkos (spėjamo kapinyno vietos):
1 – deformuota žalvarinė apyrankė išplatintais galais;
2, 3, 5 – žalvarinių apyrankių išplatintais galais fragmentai;
4 – lankinės žieduotinės segės korpusas;
6 – Lietuvos Respublikos Klaipėdos muitinės plomba;
7 – kovinio pistoleto šovinio tūtelė.

Kartenos piliakalnio gyvenvietė
(u. k. 23784), Kretingos r. sav.,
Kartenos mstl.

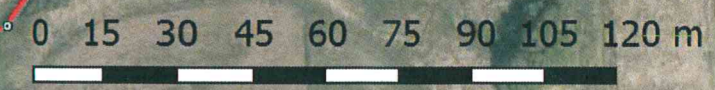
GRAFINĖ MEDŽIAGA

(2 žemėlapiai, 5 brėžiniai; 7 lapai)

Pav. 1.
Kartenos piliakalnis su gyvenvieta (23783),
Kartenos mstl., Kretingos r. sav.
2012 ir 2013 m. tirtų vietų planas.

PAAIŠKINIMAI:	
	Piliakalnio su gyvenvieta teritorijos ribos
	Ak1 Akmuo - Laumės kūlis su Karvės pėda
	Ak2 Akmuo - riedulys Kūlupio šlaite
2012 m. tyrimai	
	P1 Perkasos vieta ir numeris
	Š1 Šurfo vieta ir numeris
	Rv1 Radimvietė ir jos numeris
	D1 Kultūrinio sluoksnio dėmė ir jos numeris
	GG1 Išorinis piliakalnio gynybinis griovys
2013 m. tyrimai	
	Rv12 Radimvietė ir jos numeris
	St29 Stulpavietė ir jos numeris
	U4 Ugniavietė ir jos numeris
	Db1 Duobės vieta ir numeris
	NR1 Rodyklė - tako T4 pradžios taškas
Mastelis M 1 : 1500	

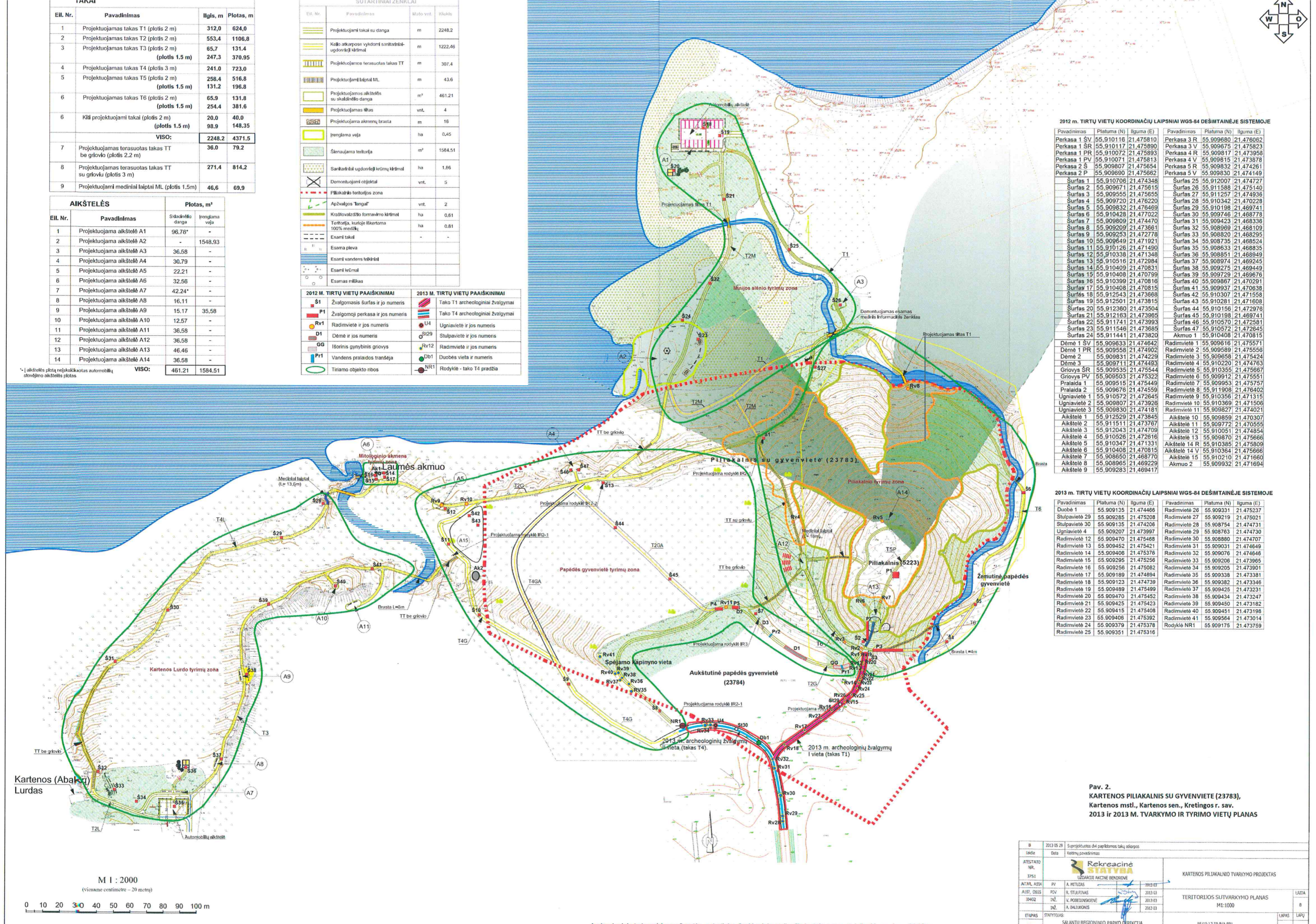
Eil. Nr.	Pavadinimas	Ilgis, m	Plotas, m
1	Projektuojamas takas T1 (plotis 2 m)	312,0	624,0
2	Projektuojamas takas T2 (plotis 2 m)	553,4	1106,8
3	Projektuojamas takas T3 (plotis 2 m)	65,7	131,4
	(plotis 1,5 m)	247,3	370,95
4	Projektuojamas takas T4 (plotis 3 m)	241,0	723,0
5	Projektuojamas takas T5 (plotis 2 m)	258,4	516,8
	(plotis 1,5 m)	131,2	196,8
6	Projektuojamas takas T6 (plotis 2 m)	65,9	131,8
	(plotis 1,5 m)	254,4	381,6
6	Kiti projektuojami takai (plotis 2 m)	20,0	40,0
	(plotis 1,5 m)	98,9	148,35
viso:		2248,2	4371,5
7	Projektuojamas terasuotas takas TT be griovio (plotis 2,2 m)	36,0	79,2
8	Projektuojamas terasuotas takas TT su grioviu (plotis 3 m)	271,4	814,2
9	Projektuojami mediniai laiptai ML (plotis 1,5m)	46,6	69,9

AIKŠTELĖS		Plotas, m ²	
Eil. Nr.	Pavadinimas	Sidurnio danga	Ironijama veja
1	Projektuojama aikštelė A1	96,78*	-
2	Projektuojama aikštelė A2	-	1548,93
3	Projektuojama aikštelė A3	36,58	-
4	Projektuojama aikštelė A4	30,79	-
5	Projektuojama aikštelė A5	22,21	-
6	Projektuojama aikštelė A6	32,56	-
7	Projektuojama aikštelė A7	42,24*	-
8	Projektuojama aikštelė A8	16,11	-
9	Projektuojama aikštelė A9	15,17	35,58
10	Projektuojama aikštelė A10	12,57	-
11	Projektuojama aikštelė A11	36,58	-
12	Projektuojama aikštelė A12	36,58	-
13	Projektuojama aikštelė A13	46,46	-
14	Projektuojama aikštelė A14	36,58	-
viso:		461,21	1584,51

* - aikštelių plotą veikia kėlimo automobilių stovėjimo aikštelių plotas

Eil. Nr.	Pavadinimas	Mato vnt.	Iškėlis
	Projektuojami takai su danga	m	2248,2
	Kelių atkarpose vykdomi sanitariniai-ugdomieji kėlimai	m	1222,46
	Projektuojamos terasuotas takas TT	m	307,4
	Projektuojami laiptai ML	m	43,6
	Projektuojamos aikštės su skaldašėlio danga	m ²	461,21
	Projektuojamas šlaitas	vnt.	4
	Projektuojama akmenų brasta	m	16
	Ironijama veja	ha	0,45
	Šėnuojama teritorija	m ²	1584,51
	Sanitariniai-ugdomieji kėlimų kėlimai	ha	1,66
	Demontuojami objektai	vnt.	5
	Piliakalio teritorijos zona		
	Apžvalgos "langai"	vnt.	2
	Kraštovaizdžio formavimo kėlimai	ha	0,61
	Teritorija, kurioje iškertama 100% medžių	ha	0,61
	Esami takai	-	-
	Esama pleva	-	-
	Esami vandens telkiniai	-	-
	Esami kėlimai	-	-
	Esamas miškas	-	-

2012 M. TIRTŲ VIETŲ PAAIŠKINIMAI	2013 M. TIRTŲ VIETŲ PAAIŠKINIMAI
S1 Žvalgomasis šurfas ir jo numeris	Tako T1 archeologiniai žvalgymai
P1 Žvalgomoji perkasa ir jos numeris	Tako T4 archeologiniai žvalgymai
Rv1 Radimvietė ir jos numeris	U4 Ugniavietė ir jos numeris
D1 Dėmė ir jos numeris	Stulpavietė ir jos numeris
GG Išorinis gynybinis griovys	Rv12 Radimvietė ir jos numeris
Pr1 Vandens pralaidos tranšėja	Db1 Duobės vieta ir numeris
	NR1 Rodyklė - tako T4 pradžia

2012 m. TIRTŲ VIETŲ KOORDINACIJŲ LAIPSNAI WGS-84 DEŠIMTAINĖJE SISTEMOJE

Pavadinimas	Platuma (N)	Ilguma (E)	Pavadinimas	Platuma (N)	Ilguma (E)
Perkasa 1 ŠV	55.910116	21.475810	Perkasa 3 R	55.909680	21.476062
Perkasa 1 ŠR	55.910117	21.475890	Perkasa 3 V	55.909675	21.475823
Perkasa 1 PR	55.910072	21.475893	Perkasa 4 R	55.909817	21.473958
Perkasa 1 PV	55.910071	21.475813	Perkasa 4 V	55.909815	21.473878
Perkasa 2 Š	55.909807	21.475654	Perkasa 5 R	55.909832	21.474261
Perkasa 2 P	55.909890	21.475662	Perkasa 5 V	55.909830	21.474149
Šurfas 1	55.910706	21.474348	Šurfas 25	55.912007	21.474727
Šurfas 2	55.909671	21.475615	Šurfas 26	55.911588	21.475140
Šurfas 3	55.909555	21.475655	Šurfas 27	55.911257	21.474936
Šurfas 4	55.909720	21.476220	Šurfas 28	55.910342	21.470228
Šurfas 5	55.909832	21.476469	Šurfas 29	55.910198	21.469741
Šurfas 6	55.910428	21.477022	Šurfas 30	55.909746	21.468779
Šurfas 7	55.909809	21.474470	Šurfas 31	55.909423	21.468336
Šurfas 8	55.909209	21.473661	Šurfas 32	55.909898	21.468109
Šurfas 9	55.909253	21.472778	Šurfas 33	55.908820	21.468295
Šurfas 10	55.909649	21.471921	Šurfas 34	55.908735	21.468524
Šurfas 11	55.910126	21.471490	Šurfas 35	55.908633	21.468835
Šurfas 12	55.910338	21.471348	Šurfas 36	55.908851	21.468949
Šurfas 13	55.910516	21.472984	Šurfas 37	55.909974	21.469245
Šurfas 14	55.910409	21.470831	Šurfas 38	55.909275	21.469449
Šurfas 15	55.910408	21.470799	Šurfas 39	55.909729	21.469676
Šurfas 16	55.910399	21.470816	Šurfas 40	55.909867	21.470291
Šurfas 17	55.910408	21.470819	Šurfas 41	55.909937	21.470838
Šurfas 18	55.912543	21.473868	Šurfas 42	55.910307	21.471558
Šurfas 19	55.912501	21.473815	Šurfas 43	55.910281	21.471608
Šurfas 20	55.912360	21.473504	Šurfas 44	55.910156	21.472978
Šurfas 21	55.912163	21.473965	Šurfas 45	55.910198	21.469741
Šurfas 22	55.911741	21.473993	Šurfas 46	55.910570	21.472581
Šurfas 23	55.911546	21.473685	Šurfas 47	55.910572	21.472645
Šurfas 24	55.911441	21.473820	Akmuo 1	55.910408	21.470815
Dėmė 1 ŠV	55.909633	21.474842	Radimvietė 1	55.909616	21.475571
Dėmė 1 PR	55.909558	21.474902	Radimvietė 2	55.909589	21.475556
Dėmė 2	55.909931	21.474229	Radimvietė 3	55.909658	21.475424
Dėmė 3	55.909711	21.474493	Radimvietė 4	55.910220	21.474763
Griovys ŠR	55.909535	21.475544	Radimvietė 5	55.910355	21.475667
Griovys PV	55.909503	21.475322	Radimvietė 6	55.909912	21.475551
Pralaida 1	55.909515	21.475449	Radimvietė 7	55.909953	21.475757
Pralaida 2	55.909676	21.474559	Radimvietė 8	55.911908	21.476402
Ugniavietė 1	55.910572	21.472645	Radimvietė 9	55.910356	21.471315
Ugniavietė 2	55.909807	21.473926	Radimvietė 10	55.910369	21.471506
Ugniavietė 3	55.909830	21.474181	Radimvietė 11	55.909827	21.474021
Aikštelė 1	55.912529	21.473845	Aikštelė 10	55.909859	21.470307
Aikštelė 2	55.911511	21.473767	Aikštelė 11	55.909772	21.470555
Aikštelė 3	55.912043	21.474709	Aikštelė 12	55.910051	21.474854
Aikštelė 4	55.910526	21.472616	Aikštelė 13	55.909870	21.475666
Aikštelė 5	55.910347	21.471331	Aikštelė 14 R	55.910385	21.475909
Aikštelė 6	55.910408	21.470815	Aikštelė 14 V	55.910384	21.475666
Aikštelė 7	55.908650	21.468770	Aikštelė 15	55.910210	21.471660
Aikštelė 8	55.908965	21.469229	Akmuo 2	55.909932	21.471694
Aikštelė 9	55.909283	21.469417			

2013 m. TIRTŲ VIETŲ KOORDINACIJŲ LAIPSNAI WGS-84 DEŠIMTAINĖJE SISTEMOJE

Pavadinimas	Platuma (N)	Ilguma (E)	Pavadinimas	Platuma (N)	Ilguma (E)
Duobė 1	55.909135	21.474466	Radimvietė 26	55.909331	21.475237
Stulpavietė 29	55.909285	21.475208	Radimvietė 27	55.909219	21.475021
Stulpavietė 30	55.909135	21.474206	Radimvietė 28	55.908754	21.474731
Ugniavietė 4	55.909207	21.473997	Radimvietė 29	55.908763	21.474730
Radimvietė 12	55.909470	21.475468	Radimvietė 30	55.908880	21.474707
Radimvietė 13	55.909452	21.475421	Radimvietė 31	55.909031	21.474649
Radimvietė 14	55.909406	21.475376	Radimvietė 32	55.909076	21.474646
Radimvietė 15	55.909295	21.475256	Radimvietė 33	55.909206	21.473965
Radimvietė 16	55.909256	21.475082	Radimvietė 34	55.909205	21.473901
Radimvietė 17	55.909189	21.474894	Radimvietė 35	55.909338	21.473381
Radimvietė 18	55.909123	21.474739	Radimvietė 36	55.909382	21.473346
Radimvietė 19	55.909489	21.475499	Radimvietė 37	55.909425	21.473231
Radimvietė 20	55.909470	21.475452	Radimvietė 38	55.909434	21.473247
Radimvietė 21	55.909425	21.475423	Radimvietė 39	55.909450	21.473182
Radimvietė 22	55.909415	21.475408	Radimvietė 40	55.909451	21.473198
Radimvietė 23	55.909406	21.475392	Radimvietė 41	55.909564	21.473014
Radimvietė 24	55.909379	21.475378	Rodyklė NR1	55.909175	21.473759
Radimvietė 25	55.909351	21.475316			

Pav. 2. KARTENOS PILIAKALNIS SU GYVENVIETĖ (23783), Kartenos mstl., Kartenos sen., Kretingos r. sav. 2013 ir 2013 m. TVARKYMO IR TYRIMO VIETŲ PLANAS

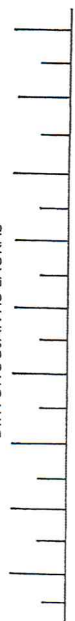
2013.03.29	Suapleškusimas dėl papildomos takų atkarpas		
2013.03.29	Kartojimo pakeitimai		
ATSTATAO NR. 1751		Rekreacinė STATYBA	
ATMĖL. AUSA	PV	A. MITULIUS	2013.03.29
AUSP. OSIS	ROV	R. STULPIŪNAS	2013.03.29
3MOK	INŽ.	V. POBEDIŪSKIS	2013.03.29
	INŽ.	A. BALDIKONIS	2013.03.29
ETAPAS	STATYTOJAS:	SALANTŲ REGIONINIO PARKO DIREKCIJA	
DP			

Pav. 3.

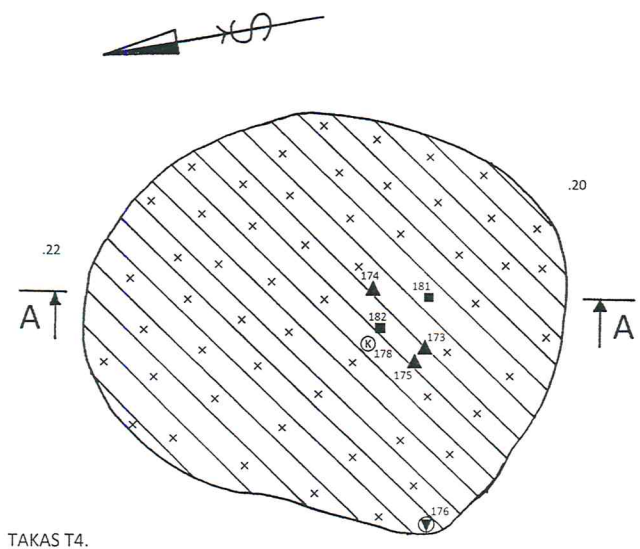
SUTARTINIAI ŽENKLAI

	TAMSAI RUDA ORGANIŠKA ŽEMĖ.		PERMAIŠYTA RUDA MAŽAI ORGANIŠKA ŽEMĖ.
	IŽEMIS.		PRIEMOLIS.
	AKMUO.		AKMENŲ KRŪVA.
	DEGĖSIAI, ANGLYS.		LIPDYTA KERAMIKA.
	MOLIO TINKAS.		ŽIESTA GLAZŪRUOTA KERAMIKA.
	DEGINTINIS KAULAS.		RADIMVIETĖS GYLIS.
	FIKSUOTA PJŪVIO VIETA.		FIKSUOTAS GYLIS.
	IŠKASTO TAKO LOVIO KRAŠTAS.		

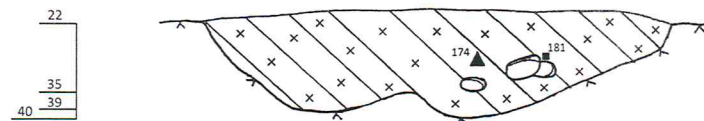
DIRVONUOJANTIS LAUKAS

I. PLANAS.

II. IŠILGINIS PJŪVIS A-A.

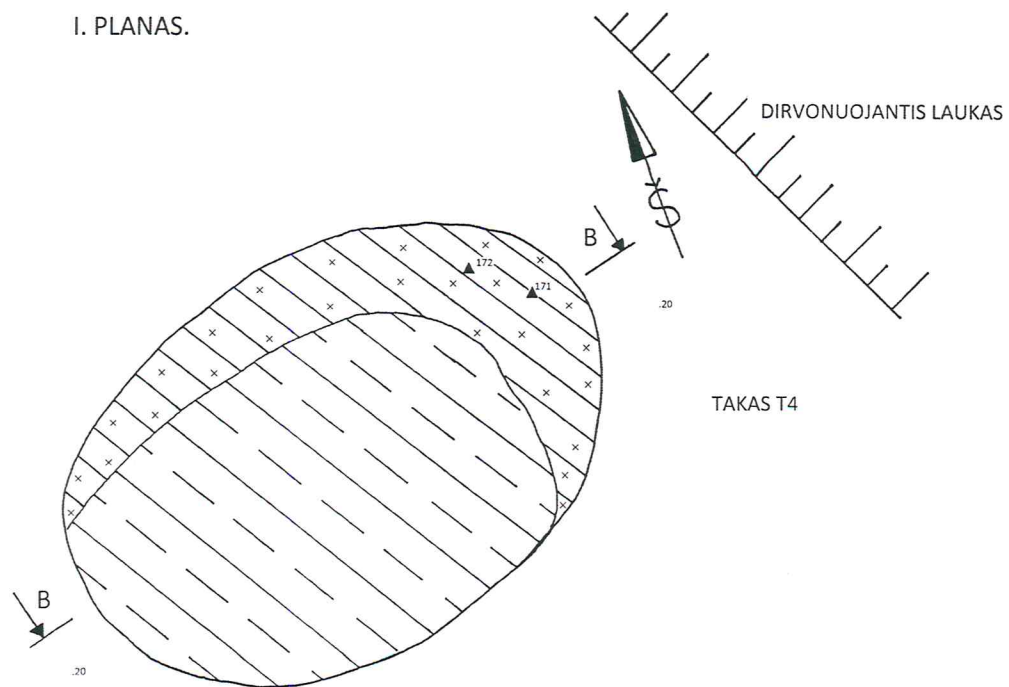
- 173 – Lipdytos keramikos šukė, g. 26 cm.
- 174 – Lipdytos keramikos šukė, g. 28 cm.
- 175 – Lipdytos keramikos šukė, g. 29 cm.
- 176 – Žiestos glazūruotos keramikos šukė, g. 23 c.
- 178 – Degintinio kaulo fragmentas, g. 36 cm.
- 181 – Molio tinko fragmentas, g. 27 cm.
- 182 – Molio tinko fragmentas, g. 29 cm.

M 1 : 15

Pav. 4.
KARTENOS PILIAKALNIO GYVENVIETĖ (23784),
KARTENA, KRETINGOS R. SAV., 2013 M.
PĖSČIŲJŲ TAKO T4 TRASA.
UGNIAVIETĖ Nr. 4.
PLANAS IR IŠILGINIS PJŪVIS.

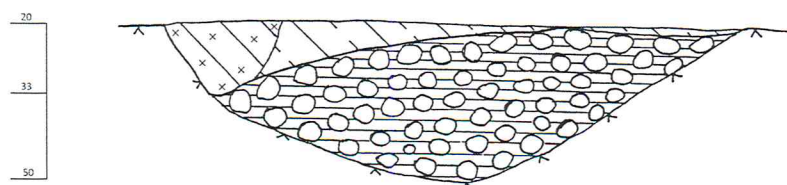
I. PLANAS.

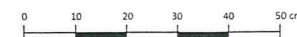
Pav. 5.
KARTENOS PILIAKALNIO GYVENVIETĖ (23784)
KARTENA, KRETINGOS R. SAV., 2013 M.
PĖŠČIŲJŲ TAKO T4 TRASA.
DUOBĖ Nr. 1.
PLANAS IR IŠILGINIS PJŪVIS.

171 – Lipdytos keramikos šukė, g. 27 cm.
172 – Lipdytos keramikos šukė, g. 32 cm.

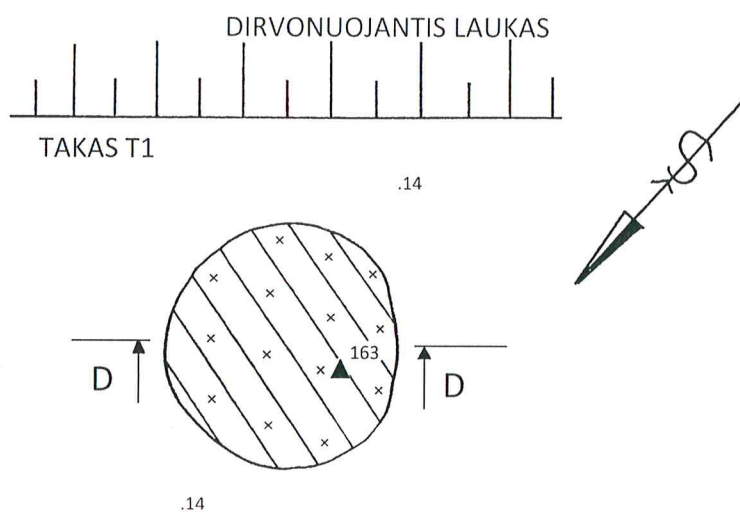
II. IŠILGINIS PJŪVIS B–B.

M 1 : 15

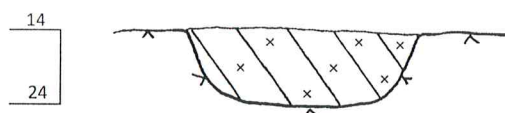

I. PLANAS.

163 – Lipdytos keramikos šukė, g. 19 cm.

II. SKERSINIS PJŪVIS D–D.

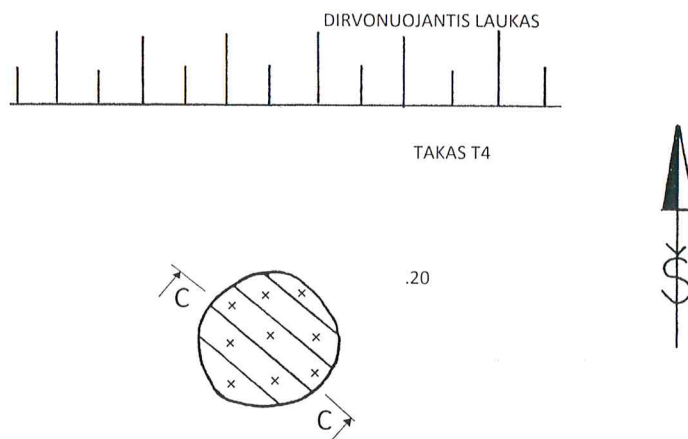

M 1 : 10

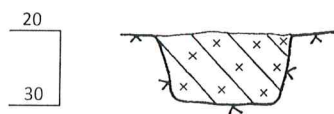

Pav. 6.
 KARTENOS PILIAKALNIO
 GYVENVIETĖ (23784),
 KARTENA, KRETINGOS R. SAV., 2013 M.
 PĖSČIŲJŲ TAKO T1 TRASA.
 STULPAVIETĖ Nr. 29.
 PLANAS IR SKERSINIS PJŪVIS.

I. PLANAS.

II. PJŪVIS C-C.

M 1 : 10

Pav. 7.
KARTENOS PILIAKALNIO
GYVENVIETĖ (23784),
KARTENA, KRETINGOS R. SAV., 2013 M.
PĖŠČIŲJŲ TAKO T4 TRASA.
STULPAVIETĖ Nr. 30.
PLANAS IR SKERSINIS PJŪVIS.

Kartenos piliakalnio gyvenvietė
(u. k. 23784), Kretingos r. sav.,
Kartenos mstl.

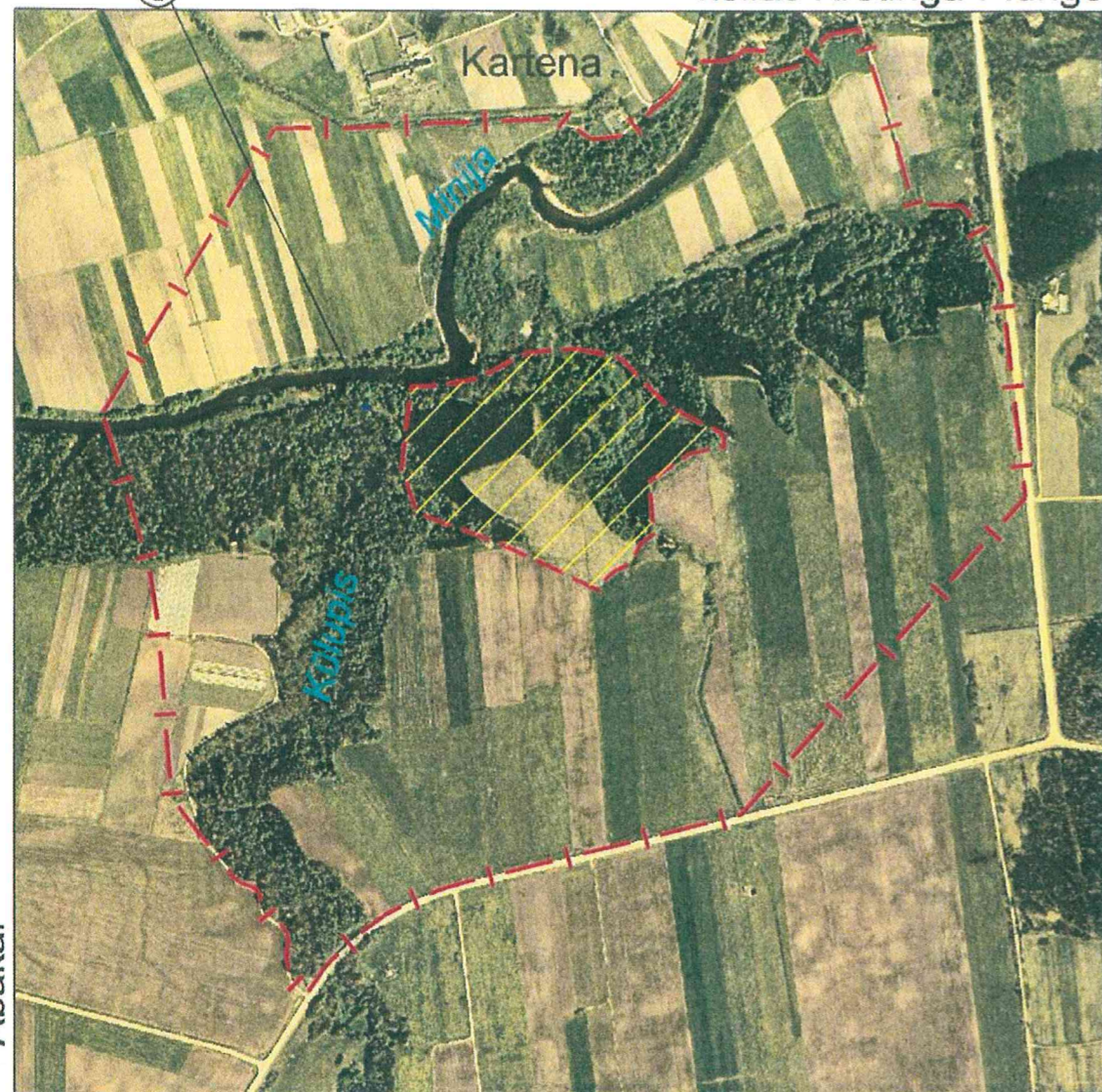
IKONOGRAFINĖ MEDŽIAGA

(1 ortofotoplanas; 1 lapas)

KARTENOS PILIAKALNIS SU GYVENVIETE (23783, A446KP)

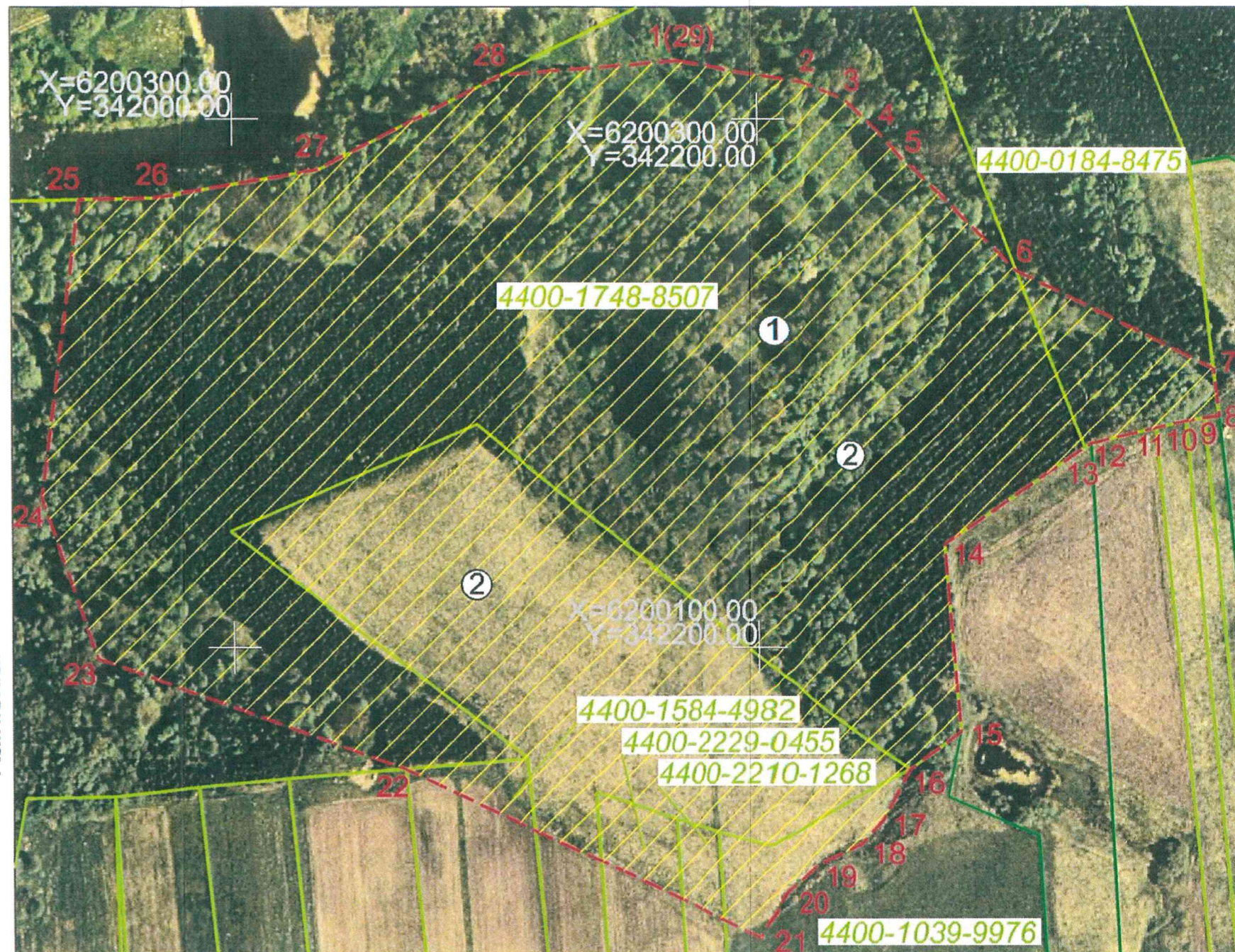
APIBRĖŽTŲ TERITORIJOS RIBŲ PLANAS

Kartenos mstl., Kartenos sen., Kretingos r.
kelias Kretinga-Plungė

Budriai

M 1 : 10 000 (vienne cm - 100 m)

M 1 : 2 000 (vienne cm - 20 m)

Vertybės teritorijos ribų taškų koordinatės
1994 m. Lietuvos koordinatinių sistemoje

Taško Nr.	Koordinatės		Lapo nomenklatura	Taško Nr.	Koordinatės		Lapo nomenklatura
	Y(E) m	X(N) m			Y(E) m	X(N) m	
1	342168.50	6200322.12	28/60	16	342256.36	6200053.40	28/60
2	342216.30	6200313.97		17	342246.90	6200034.00	
3	342232.50	6200307.75		18	342239.00	6200025.00	
4	342245.65	6200295.52		19	342221.25	6200016.25	
5	342253.76	6200285.30		20	342210.24	6200007.17	
6	342297.36	6200242.72		21	342200.10	6199988.99	
7	342372.34	6200205.59		22	342064.79	6200053.51	
8	342374.35	6200187.78		23	341948.04	6200095.62	
9	342369.00	6200186.98		24	341927.15	6200156.79	
10	342361.85	6200185.91		25	341941.55	6200269.50	
11	342350.37	6200183.34		26	341970.01	6200270.18	
12	342325.82	6200177.54		27	342032.41	6200280.75	
13	342323.30	6200175.82		28	342101.91	6200316.37	
14	342269.58	6200139.15		29	342168.50	6200322.12	
15	342275.62	6200067.79					

Komplekso dalys:

1. Piliakalnis (5223, A446K1P)
2. Gyvenvietė (23784, A446K2P)

Greta esantys nekilnojamojo kultūros paveldo objektai:

3. Kartenos akmuo, vad. Laumės kūliu (5225, M30)

Sutartiniai ženklai:

- Nekilnojamosios kultūros vertybės apibrėžtos teritorijos ribos
- Preliminarios kadastrinių sklypų ribos
- Greta esantys nekilnojamojo kultūros paveldo objektai
- Nustatytas nekilnojamosios kultūros vertybės vizualinės apsaugos pozonis

Teritorijos plotas - 91548 m²

KULTŪROS PAVELDO CENTRAS		Kartenos piliakalnio su gyvenviete (23783, A446KP) apibrėžtų teritorijos ribų plano projektas	
Teritorijos ribas ir vertingąsias savybes pažymėjo Duomenų skyriaus Vietų poskyrio			
vyrusiasis paminklotvarkininkas		Jonas Balčiūnas	
vyrėsnysis paminklotvarkininkas		Algirdas Skrupskelis	
Plano projektą sudarė Duomenų skyriaus Kilnojamojų objektų poskyrio			
paminklotvarkininkė		Renata Bugorevičiūtė	
(Licencija Nr. G - 449 - (793).)			
Plano projektą patikrino Duomenų skyriaus Vietų poskyrio			
vedėjas		Arūnas Strazdas	
Plano projektą priėmė			
direktorius		Virgilijus Kačinskas	2013 07 25

Kartenos piliakalnio gyvenvietė
(u. k. 23784), Kretingos r. sav.,
Kartenos mstl.

PRIEDAI

(9 priedai; 28 lapai, 1 kompaktinė plokštelė)

Leidimas galioja iki 2013-11-30

L E I D I M A S

vykdyti archeologinius tyrimus

2013-06-06 Nr. 145
Vilnius

Pagal Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 18 str. šis leidimas išduotas **Juliui Kanarskui**

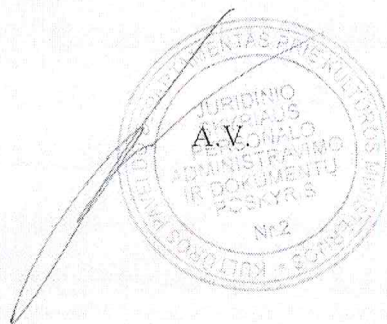
Vykdyti Kartenos piliakalnio su gyvenvieta (23783), Kretingos r. sav., Kartenos mstl.,

žvalgomočius archeologinius tyrimus

taip pat naudoti elektronines priemones, sudarinėti planus, filmuoti, fotografuoti, piešti, rinkti radinius ir mėginius tiriamame objekte.

Tyrimų projektas: Kartenos piliakalnio gyvenvietės (23784), Kretingos r. sav., Kartenos mstl., 2013 m. žvalgomųjų archeologinių tyrinėjimų projektas, Nr. 145.

Apskaitos, paveldotvarkos planavimo skyriaus
vyriausiasis specialistas

V. Lučunas

<p>Tyrėjas: Julius Kanarskas Tel. +370-670-68724 El. p. kanarskas@gmail.com Užsakovas: UAB Rekreacinė statyba Laisvės pr. 77-201, LT-06122 Vilnius Tel-faks: 8-5-2742777</p>	<p>Patvirtinta užsakovo Direktorius, Rekreacinė Algimantas Šinkštas statyba (vardas, pavardė, pareigos, antspaudas) Data: 2013-05-31</p>
---	--

**Kartenos piliakalnio gyvenvietės (23784), Kretingos r. sav., Kartenos mstl.,
2013 m. žvalgomųjų archeologinių tyrinėjimų
PROJEKTAS**

Kretinga,
2013 m. gegužės 31 d.

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Bendrieji duomenys

Kartenos piliakalnio gyvenvietė (u. k. 23784)¹ yra į P-PV nuo Kartenos miestelio, 0,7 km į PV nuo tilto per Miniją kelyje Šiauliai-Palanga ir 0,5 km į Š nuo kelio Kartena-Mykoliškiai.

Saugoma gyvenvietės teritorija apima apie 4,8 ha dydžio plotą, esantį į V, PV ir P nuo Kartenos piliakalnio (u. k. 5223), su kuriuo sudaro valstybės saugomą kultūros paminklų kompleksą (u. k. 23783). Teritorijos Š ir V dalys apaugusios mišku, o P-PR dalis (apie 1,5 ha) – dirvonuoja.

Salantų regioninio parko (SRP) direkcijos užsakymu, UAB Rekreacinė statyba 2012 m. atliko Kartenos piliakalnio komplekso tvarkymo ir pritaikymo rekreacijai darbus, kurių metu piliakalnio su gyvenvieta teritorijoje ir vizualiniame apsaugos zonos pozonyje buvo atlikti kraštovaizdžio formavimo kirtimai, nutiesti takai, įrengtos poilsio ir apžvalgos aikštelės. Gavus iš Valstybės saugomų teritorijų tarnybos papildomą finansavimą, SRP direkcijos užsakymu 2012 m. UAB Rekreacinė statyba parengė „Privažiavimo prie Kartenos piliakalnio kapitalinio remonto darbų projektą“. Jį įgyvendinant, kelio pabaigoje, papėdės gyvenvietės prieigose numatyta įrengti automobilių sustojimo vietą, o nuo jos gyvenvietės teritorija nutiesti takus, kurie sujungs aikštelę su 2012 m. nutiestais takais, vedančiais link piliakalnio ir Kartenos mitologinio akmens (u. k. 5225).

Tyrimų pobūdžio pagrindimas

Archeologiniai tyrimai tęstiniai, vykdomi 2013 m. papildžius ir pakoregavus 2012 m. vykdytą Kartenos piliakalnio tvarkymo darbų projektą, pagal kurį numatyta papildomai suformuoti 2 pėsčiųjų takus (T1 ir T4).

Pėsčiųjų takų tiesimo darbai bus vykdomi saugomoje teritorijoje, kurioje išskyla tikimybė, kad gali būti sužalotos papėdės gyvenvietės archeologinio pobūdžio vertingosios savybės. Todėl vadovaujantis Paveldo tvarkymo reglamento PTR 2.13.01:2011 „Archeologinio paveldo tvarkyba“ III skyriaus 12.4 punktu, takų trasoje archeologiniai tyrimai yra privalomi.

Tyrimų pobūdį apsprendžia projektuojamų takų tiesimo darbų pobūdis bei turimi archeologiniai duomenys apie tiriamą objektą. Iš viso gyvenvietės teritorijoje numatytų nutiesti pėsčiųjų tako T1 ilgis siekia 110 m, plotis – 2 m, o tako T4 – ilgis 43 m, plotis – 3 m. Jų tiesimui pagal projektą takui T1 planuojama nuimti 10 cm, o takui T4 – iki 20 cm storio paviršinių augalinio grunto sluoksnį. 2012 m. tyrimai parodė, kad dėl aktyvios žmogaus ūkinės veiklos viršutinis kultūrinio sluoksnio horizontas sunaikintas vykdant žemės judinimo (arimo, melioracijos) darbus.

¹ Kartenos piliakalnio su gyvenvieta gyvenvietė, in: *Kultūros vertybių registras* [interaktyvus]. Prieiga per internetą: <http://kvr.kpd.lt/heritage/Pages/KVRDetail.aspx?MC=23784&lang=lt> [žr. 2013-05-25].

Pakilesnėse dirvos paviršiaus vietose arimo sluoksnis siekia 19–25 cm, o žemesnėse – iki 32–34 cm storio. Velėnos sluoksnio (augalinio grunto) storis siekia 6–12 cm.

Panaši situacija turėtų būti numatomų tiesti takų trasose. Jose augalinio grunto nuėmimas neturėtų pasiekti archeologinio sluoksnio. Todėl takų trasose numatoma vykdyti archeologinius žvalgymus. Prieš pradėdant grunto nuėmimo darbus tiriamas plotas bus žvalgomas metalo detektoriumi. Augalinį sluoksnį nuėmus, gruntas bus sijojamas siekiant išrinkti keramiką ir kitus nemetalinius dirbinius, o takų loviai bus pakartotinai žvalgomi vizualiai bei panaudojant metalo detektorių (smulkių metalinių dirbinių birioje žemėje išrinkimui palengvinti). Aptikus ugniavietes, stulpavietes ar kitas archeologinio pobūdžio struktūras, jos bus ištiriamos.

Tako T1 Š dalyje, žemiausioje trasos vietoje numatoma iškasti 3 m ilgio ir 1 m pločio šurfą Š48 projektuojamos vandens pralaidos Pr3 vietai ištirti.

Pavienių ypačiųjų radinių radimvietės, keramikos pasklidimo židinių ir galimų archeologinių struktūrų vietos bus fiksuojamos globalios palydovinės sistemos prietaisu ir žymimos ortofotografiniame žemėlapyje (M 1:1000).

Archeologinių tyrimų tikslas

Archeologinių žvalgymų metu siekiama:

- 1) išvengti tiriamo objekto vertingųjų archeologinių savybių sužalojimo arba sunaikinimo galimybės dėl jame vykstančių žemės judinimo darbų;
- 2) išrinkti ir užfiksuoti archeologinę ir muziejinę-kultūrinę vertę turinčius dirbinius, esančius arimo sluoksnyje;
- 3) ištirti galimai darbų metu atsidengiančias archeologines struktūras (ugniavietes, stulpavietes ir pan.);
- 4) pagal aptiktus radinius patikslinti papėdės gyvenvietės chronologiją.

Tyrimų apimtys

Pagal 2013 m. pakoreguotą piliakalnio tvarkymo projektą, archeologiniai žvalgymai ir žvalgomieji archeologiniai tyrinėjimai planuojami vykdyti 351 m² dydžio plote.

Tyrimų trukmė

2013 m. birželio 7–30 d.

Ankstesni tyrimai

Kartenos piliakalnio papėdės gyvenvietę 1966 m. išaiškino LII archeologinė ekspedicija (vadovas A. Tautavičius), į P-PV nuo piliakalnio esančioje aukštumoje aptikusi archeologinį sluoksnį su angliukais, lipdyta grublėta keramika ir pan.²

1992 m. KPC žvalgomoji archeologinė ekspedicija (vadovas Vilnius Morkūnas) papėdės gyvenvietėje aptiko iki 50 cm storio kultūrinį sluoksnį su gausiais degėšiais, angliukais, smulkiais molio tinko gabalėliais. Nustatyta, kad apie 25 cm storio viršutinis kultūrinio sluoksnio horizontas sunaikintas arimo³.

2012 m. J. Kanarskas gyvenvietės teritorijoje ištyrė 47,36 m² plotą, o archeologinius žvalgymus atliko 2058 m² dydžio plote. Tyrimai patvirtino, kad į PV ir V nuo piliakalnio esančioje aukštumoje yra išlikęs žemės judinimo darbų smarkiai apnaikintas IX–XIII a. papėdės gyvenvietės archeologinis sluoksnis, kuriame ištirtos 3 ugniavietės, rasta molio tinko fragmentų, surinkta lipdytos keramikos grublėtu ir lygiu paviršiumi, degintinių kauliukų, titnago skeltė, žalvarinis diržo sagties liežuvėlis ir pan.⁴

PRIDEDAMA:

1. Kartenos piliakalnio gyvenvietė (23784). Planuojamų tirti vietų fotofiksacija, 2 l., 6 nuotr.
2. Kartenos piliakalnio gyvenvietė (23784), Kretingos r. sav., Kartenos mstl., 2013 m. planuojamų žvalgomųjų archeologinių tyrimų planas. M 1:2000. 1 l.

Archeologas

Julius Kanarskas

² Adolfas Tautavičius, 1966 m. žvalgomosios archeologinės ekspedicijos ataskaita, *LIIR*, f. 1, b. 246, l. 21; *Lietuvos TSR archeologijos atlasas*, V., 1975, t. 2, p. 81, eil. Nr. 298.

³ Vilnius Morkūnas, 1992 m. Kretingos rajono žvalgomosios archeologinės ekspedicijos ataskaita, 1995, *KPCB*, f. 28, ap. 1, b. 14, l. 18.

⁴ Julius Kanarskas, Kartenos piliakalnio su gyvenviete (u. k. 23783), Kartena, Kretingos r. sav., teritorijos ir apsaugos zonos žvalgomųjų archeologinių tyrinėjimų 2012 m. ataskaita, in: *Kultūros paveldo departamentas; Kretingos muziejaus mokslinis archyvas (f. 1)*.

Kartenos piliakalnio gyvenvietė (23784). Planuojamų tirti vietų fotofiksacija

1 nuotr.:
Projektuojamų takų
T1 ir T4 sankirta.
Vaizdas iš P pusės.

2 nuotr.:
Projektuojamo tako T1
PV dalis. Vaizdas iš PV
pusės.

3 nuotr.:
Projektuojamo
tako T1 centrinė
dalis. Vaizdas iš
PV pusės.

Fot. Julius Kanarskas, 2013-05-24.

Kartenos piliakalnio gyvenvietė (23784). Planuojamų tirti vietų fotofiksacija

4 nuotr.:
Projektuojamo tako
T1 ŠR dalis.
Vaizdas iš PV
pusės.

5 nuotr.:
Tiriama projektuojamo
tako T4 R dalis.
Vaizdas iš PR pusės.

6 nuotr.:
Tiriama
projektuojamo
tako T4 V dalis.
Vaizdas iš R
pusės.

Fot. Julius Kanarskas, 2013-05-24.

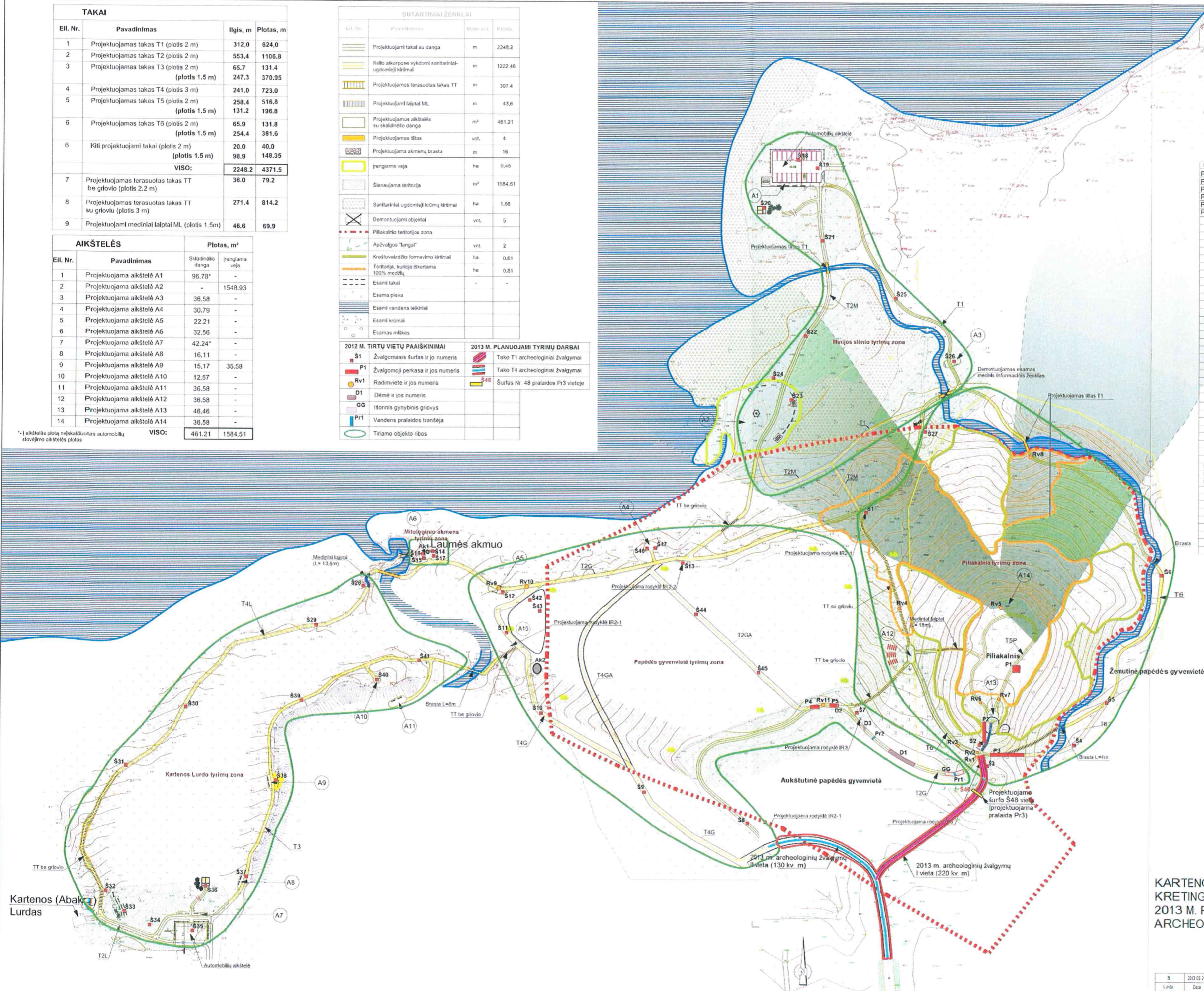
TAKAI			
Eil. Nr.	Pavadinimas	Ilgis, m	Plotas, m
1	Projektuojamas takas T1 (plotis 2 m)	312,0	624,0
2	Projektuojamas takas T2 (plotis 2 m)	553,4	1106,8
3	Projektuojamas takas T3 (plotis 2 m)	65,7	131,4
	(plotis 1.5 m)	247,3	370,95
4	Projektuojamas takas T4 (plotis 3 m)	241,0	723,0
5	Projektuojamas takas T5 (plotis 2 m)	258,4	516,8
	(plotis 1.5 m)	131,2	196,8
6	Projektuojamas takas T6 (plotis 2 m)	65,9	131,8
	(plotis 1.5 m)	254,4	381,6
6	Kiti projektuojami takai (plotis 2 m)	20,0	40,0
	(plotis 1.5 m)	98,9	148,35
VISO:		2248,2	4371,5
7	Projektuojamas terasuotas takas TT be grėvio (plotis 2,2 m)	36,0	79,2
8	Projektuojamas terasuotas takas TT su grėviu (plotis 3 m)	271,4	814,2
9	Projektuojami mediniai laiptai ML (plotis 1,5m)	46,6	69,9

AIKŠTELĖS			
Eil. Nr.	Pavadinimas	Sikadinė danga	Plotas, m²
1	Projektuojama aikštelė A1	96,78*	-
2	Projektuojama aikštelė A2	-	1548,93
3	Projektuojama aikštelė A3	36,58	-
4	Projektuojama aikštelė A4	30,79	-
5	Projektuojama aikštelė A5	22,21	-
6	Projektuojama aikštelė A6	32,56	-
7	Projektuojama aikštelė A7	42,24*	-
8	Projektuojama aikštelė A8	16,11	-
9	Projektuojama aikštelė A9	15,17	35,58
10	Projektuojama aikštelė A10	12,57	-
11	Projektuojama aikštelė A11	36,58	-
12	Projektuojama aikštelė A12	36,58	-
13	Projektuojama aikštelė A13	46,46	-
14	Projektuojama aikštelė A14	36,58	-
VISO:		461,21	1584,51

BUTARTINIAI ŽENKLAI			
Eil. Nr.	Pavadinimas	Matav. vieta	Plotas
1	Projektuojami takai su danga	m	2248,2
2	Kelio aikrope vykdomi sanitariniai-ugdomieji kintiniai	m	1222,46
3	Projektuojamos terasuotas takas TT	m	307,4
4	Projektuojami laiptai ML	m	43,6
5	Projektuojamos aikštelės su skaldinio danga	m²	461,21
6	Projektuojamas tiltas	vnt.	4
7	Projektuojama akmenų brasta	m	16
8	Įrengiama veja	ha	0,45
9	Šienaujama teritorija	m²	1584,51
10	Sanitariniai-ugdomieji kintiniai	ha	1,66
11	Demontuojami objektai	vnt.	5
12	Piliakalio teritorijos zona	vnt.	2
13	Apžvalgos "taryg"	vnt.	2
14	Kraštovaizdžio formavimo kintiniai	ha	0,61
15	Teritorija, kurioje iškertama 100% medžių	ha	0,81
16	Esami takai	-	-
17	Esama perva	-	-
18	Esami vandens telkiniai	-	-
19	Esami kintiniai	-	-
20	Esamos mūškos	-	-

2012 M. TIRTŲ VIETŲ PAAIŠKINIMAI		2013 M. PLANUOJAMI TYRIMŲ DARBŲ	
S1	Žvalgomoji sūras ir jos numeris	Tako T1 archeologiniai žvalgymai	
P1	Žvalgomoji perkasa ir jos numeris	Tako T4 archeologiniai žvalgymai	
Rv1	Radimvietė ir jos numeris	Sūras Nr. 48 pralaidos Pr3 vietoje	
D1	Dėmė ir jos numeris		
GG	Išsėnis gynybinis griovys		
Pr1	Vandens pralaidos tranšeja		
	Tiriamų objektų ribos		

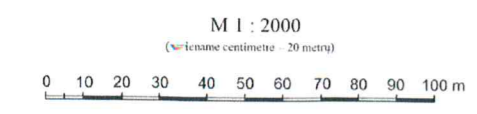
* - I aikštelės plotą nepaįskaitomas automobilų stovėjimo aikštelės plotas

2012 m. TIRTŲ VIETŲ KOORDINACIJŲ LAIPSNIAI WGS-84 DEŠIMTAINEJE

Pavadinimas	Platuma (N)	Ilguma (E)	Pavadinimas	Platuma (N)	Ilguma (E)
Perkasa 1 ŠV	55,910116	21,475810	Perkasa 3 R	55,909680	21,476062
Perkasa 1 SR	55,910117	21,475890	Perkasa 3 V	55,909675	21,475823
Perkasa 1 PR	55,910072	21,475893	Perkasa 4 R	55,909817	21,473958
Perkasa 1 PV	55,910071	21,475813	Perkasa 4 V	55,909815	21,473878
Perkasa 2 S	55,909607	21,475654	Perkasa 5 R	55,909832	21,474261
Perkasa 2 P	55,909690	21,475662	Perkasa 5 V	55,909830	21,474149
Surfas 1	55,910706	21,474348	Surfas 25	55,912007	21,474727
Surfas 2	55,909671	21,475615	Surfas 26	55,911588	21,475140
Surfas 3	55,909555	21,475655	Surfas 27	55,911257	21,474936
Surfas 4	55,909720	21,476220	Surfas 28	55,910342	21,470228
Surfas 5	55,909832	21,476469	Surfas 29	55,910198	21,489741
Surfas 6	55,910426	21,477022	Surfas 30	55,909746	21,468778
Surfas 7	55,909809	21,474470	Surfas 31	55,909423	21,468336
Surfas 8	55,909209	21,473661	Surfas 32	55,909899	21,468109
Surfas 9	55,909253	21,472778	Surfas 33	55,908820	21,468295
Surfas 10	55,909649	21,471921	Surfas 34	55,908735	21,468524
Surfas 11	55,910126	21,471490	Surfas 35	55,908933	21,468835
Surfas 12	55,910338	21,471348	Surfas 36	55,908951	21,468949
Surfas 13	55,910516	21,472984	Surfas 37	55,908974	21,469245
Surfas 14	55,910409	21,470831	Surfas 38	55,909275	21,469449
Surfas 15	55,910408	21,470799	Surfas 39	55,909729	21,469676
Surfas 16	55,910399	21,470816	Surfas 40	55,909867	21,470291
Surfas 17	55,910408	21,470815	Surfas 41	55,909837	21,470638
Surfas 18	55,912543	21,473668	Surfas 42	55,910307	21,471558
Surfas 19	55,912501	21,473815	Surfas 43	55,910281	21,471608
Surfas 20	55,912360	21,473504	Surfas 44	55,910156	21,472976
Surfas 21	55,912163	21,473965	Surfas 45	55,910198	21,469741
Surfas 22	55,911741	21,473993	Surfas 46	55,910570	21,472591
Surfas 23	55,911548	21,473685	Surfas 47	55,910572	21,472545
Surfas 24	55,911441	21,473820	Akmuo 1	55,910408	21,470815
Demė 1 ŠV	55,909633	21,474642	Radimvietė 1	55,909616	21,475571
Demė 1 PR	55,909558	21,474902	Radimvietė 2	55,909589	21,475556
Demė 2	55,909831	21,474229	Radimvietė 3	55,909658	21,475424
Demė 3	55,909711	21,474493	Radimvietė 4	55,910220	21,474763
Griovys ŠR	55,909535	21,475544	Radimvietė 5	55,910355	21,475887
Griovys PV	55,909503	21,475322	Radimvietė 6	55,909912	21,475551
Pralaida 1	55,909515	21,475449	Radimvietė 7	55,909953	21,475757
Pralaida 2	55,909676	21,474559	Radimvietė 8	55,911908	21,476402
Ugniavietė 1	55,910572	21,472045	Radimvietė 9	55,910356	21,471315
Ugniavietė 2	55,909807	21,473928	Radimvietė 10	55,910369	21,471508
Ugniavietė 3	55,909830	21,474181	Radimvietė 11	55,909827	21,474021
Aikštelė 1	55,912529	21,473845	Aikštelė 10	55,909859	21,470307
Aikštelė 2	55,911511	21,473767	Aikštelė 11	55,909772	21,470555
Aikštelė 3	55,912043	21,474709	Aikštelė 12	55,910051	21,474854
Aikštelė 4	55,910526	21,472616	Aikštelė 13	55,909870	21,475666
Aikštelė 5	55,910347	21,471331	Aikštelė 14 R	55,910385	21,475809
Aikštelė 6	55,910408	21,470815	Aikštelė 14 V	55,910364	21,470516
Aikštelė 7	55,908650	21,468770	Aikštelė 15	55,910210	21,471860
Aikštelė 8	55,908905	21,469229	Akmuo 2	55,909932	21,471894
Aikštelė 9	55,908283	21,469417			

KARTENOS PILIAKALNIO GYVENVIETĖ (23784),
KRETINGOS R. SAV., KARTENOS MSTL.,
2013 M. PLANUOJAMŲ ŽVALGOMŲJŲ
ARCHEOLOGINIŲ TYRIMŲ PLANAS

2013 m. planuojamų archeologinių žvalgymų ir žvalgomųjų tyrinėjimų vietas pažymėjo archeologas Julius Kanarskas (A2258), 2013-05-31.

ATTESTATO NR.	3751	Rekreacinė STAVYBŲ UGDAROJI ĮMĖNĖ BENDROVĖ	KARTENOS PILIAKALNIO TVARKYMO PROJEKTAS
AT.NR. A554	PV	A. METUŠAS	2013.03
A197.0555	PV	R. STULPINAS	2013.03
3042	INŽ.	V. POBODZINSKIENE	2013.03
	INŽ.	A. BALUŠKONIS	2013.03
ETAPAS	STATYTOJAS	SALANTŲ REGIONINIO PARKO DIREKCIJA	TERITORIJOS SUTVARKYMO PLANAS M1:1000
DP			RS/10-17-TP-BJA-BR1

Audronei Puzonienei,
Kultūros paveldo departamento Klaipėdos teritorinio padalinio vedėjai

Algimantui Šiukštai,
UAB „Rekreacinė statyba“ direktoriui

2013-06-20

ARCHEOLOGINIŲ TYRIMŲ PAŽYMA

KARTENOS PILIAKALNIO GYVENVIETĖS (23784), KRETINGOS R. SAV., KARTENOS MSTL.,
2013 M. ARCHEOLOGINIŲ TYRIMŲ IŠVADOS

1. Vadovaudamasis 2013-05-31 parengtu ir Mokslinės archeologijos komisijos 2013-06-04 posėdyje Nr. 31 aprobuotu „Kartenos piliakalnio gyvenvietės (23784), Kretingos r. sav., Kartenos mstl., 2013 m. žvalgomųjų archeologinių tyrinėjimų projektu“ bei Kultūros paveldo departamento 2013-06-06 išduotu leidimu Nr. 145 vykdyti archeologinius tyrimus, š. m. birželio 17–19 d. atlikau Kartenos piliakalnio gyvenvietės teritorijoje projektuojamų pėsčiųjų takų T1 ir T4 archeologinius žvalgymus ir žvalgomuosius archeologinius tyrinėjimus (1 pav.).

Tyrimų tikslas: a) išvengti tiriamo objekto vertingųjų archeologinių savybių sužalojimo arba sunaikinimo galimybės dėl jame vykstančių žemės judinimo darbų; b) išrinkti ir užfiksuoti archeologinę ir muziejinę-kultūrinę vertę turinčius dirbinius, esančius arimo sluoksnyje; c) ištirti galimai darbų metu atsidengsiančias archeologines struktūras.

2. Pėsčiųjų takai T1 ir T4 suprojektuoti Kartenos piliakalnio gyvenvietės (23784) pietinėje ir pietrytinėje dalyje. Jie sujungs privažiavimo kelią su 2012 m. nutiestais pėsčiųjų takais.

Pagal 2013 m. pakoreguotą Kartenos piliakalnio tvarkymo projektą, archeologiniai žvalgymai ir žvalgomieji archeologiniai tyrinėjimai buvo planuojami vykdyti 351 m² dydžio plote. Tyrimų metu archeologiniai žvalgymai buvo atlikti 492 m² dydžio plote (1 pav.).

3. Atlikus projektuojamų takų trasos ir aplinkos archeologinius žvalgymus, žvalgomųjų archeologinių tyrimų metu tako T1 atkarpoje mechanizuotai buvo nuimtas 10–14 cm storio (3, 4 nuotr.), o tako T4 atkarpoje 20–22 cm storio maišyto juodžemio (buvusio arimo) sluoksnis (1, 2 nuotr.). Nustatyta, kad tiriamoje papėdės gyvenvietės teritorijoje buvęs archeologinis sluoksnis sunaikintas anksčiau vykdytų žemės judinimo (arimo, melioracijos) darbų metu. Visoje teritorijoje ariant susiformavęs 16–24 cm storio permaišyto molingo juodžemio sluoksnis, po kuriuo prasideda molio įžemis. Tako T1 šiauriniame gale yra apie 10 m pločio buvęs išorinis piliakalnio gynybinis griovys, kuriame po permaišyto juodžemio (buvusio armens) sluoksniu prasideda maišytas, priemolingas, pilkai juosvos spalvos gruntas, susidaręs užstumdamant griovį.

Archeologinių žvalgymų metu projektuojamų takų teritorijoje ir jų aplinkoje permaišytame juodžemyje (buvusiame armenyje) rasta archeologinę ir muziejinę-kultūrinę vertę turinčių ir įvairias istorines epochas atspindinčių radinių: VIII–XIII a. lipdytos keramikos šukių, molio tinko fragmentų, žalvarinių apyrankių išplatintais galais fragmentų ir lankinės segės fragmentas (nuotr. 16:1, 2, 4–9; 17:8; 18:1–5), XVIII–XIX a. Prūsijos (?) moneta, XIX–XX a. žiestos glazūruotos keramikos šukių (nuotr. 16:3; 19:1), kovinių šautuvų ir pistoletų šovinių tūtų (nuotr. 15:1, 2; 17:5; 18:7), artilerijos sviedinių skeveldrų (nuotr. 17:4, 9), Rusijos ir Sovietų sąjungos monetų (nuotr. 15:3; 17:7), tarpukario Klaipėdos muitinės plombų (nuotr. 15:4; 17:6; 18:6) ir pan. Radiniai surinkti, šiuo metu inventorizuojami, o XVI–XVII a. moneta pateikta identifikavimui numizmatikos specialistui Mikeliui Balčiui (gyv. Šventojoje, Palanga). Pabaigus inventorinimą, radiniai su archeologinių tyrimų ataskaita bus perduoti nuolatiniam saugojimui Kretingos muziejui, kuriame saugoma 2012 m. Kartenos piliakalnio su gyvenviete tyrimų medžiaga.

Žvalgymų archeologinių tyrimų metu buvo iširtos įžemyje po juodžemiu (buvusiu armeniu) 14–22 cm gylyje atsidengusios archeologinės struktūros: dvi stulpavietės (lauko Nr. 5 ir 7), ugniavietė (lauko Nr. 4) ir nenustatytos paskirties duobė su skaldytais akmenimis (lauko Nr. 6) (1 pav.) (objektams suteikta tęstinė numeracija prisilaikant 2012 m. tyrimų metu pradėtos numeracijos).

Ugniavietės 4 kontūras ovalo plano, 92 m ilgio ŠR-PV kryptimi, 75–77 cm pločio (nuotr. 5, 7), dubens pavidalo skerspjuvio, užpildytas su degėsiomis maišyta tamsia, molinga žeme (nuotr. 6). Užpilde rasta pavienių nuo ugnies suskilusių akmenų, smulkių angliukų, degintinis kauliukas, molio tinko trupinių, 4 lipdytos keramikos šukės (nuotr. 19:2–7) ir 1 vėlyva žiestos glazūruotos keramikos šukė (nuotr. 19:1; pakliuvusi į ugniavietę atsitiktinai, per kurmiarausio urvą). Dugnas buvo 40 cm gylyje nuo esamo paviršiaus.

Stulpavietės 5 kontūras apskritas, 18–19 cm skersmens (nuotr. 8), plokščiadugnio dubens pavidalo skerspjuvio (nuotr. 9, 10), užpildytas tamsiai rudos spalvos maišytu priemoliu su gausiais smulkiais angliukais ir molio tinko trupiniais. Dugnas buvo 32 cm gylyje nuo esamo žemės paviršiaus.

Duobės 6 kontūras ovalo plano, 1,10 m ilgio ŠR-PV kryptimi, 75–76 cm pločio (nuotr. 9). Kontūro ŠV, Š ir R pakraščiai vizualiai išsiskyrė su anglimis maišytu molio užpildu, kuriame duobės paviršiuje rasta pora lipdytos keramikos šukių (nuotr. 20:1, 2). Pradėjus duobę preparuoti, 4–18 cm gylyje pradėjo dengtis vidutinio dydžio ir smulkūs skaldyti akmenys, kurie gulėjo netvarkingai, sumesti vienas ant kito (nuotr. 10). Tarp akmenų ir ant duobės dugno pastebėti ploni anglių sluoksniai. Išpreparuota duobė dubens formos (nuotr. 11). Joje iš viso buvo sumesta 128 akmenys, o užpildą sudarė neįdomiai permaišytas rusvas molis. Dugnas buvo 50 cm gylyje nuo esamo žemės paviršiaus. Duobės su akmenimis funkcinė paskirtis nenustatyta.

Stulpavietės 7 kontūras apskritas, 31–33 cm skersmens (nuotr. 12, 14), dubens pavidalo skerspjuvio (nuotr. 13), užpildytas juosvai rudos spalvos permaišytu moliu su gausiais smulkiais anglies

gabaliukais ir molio tinko trupiniais. Dugnas buvo 24 cm gylyje nuo esamo paviršiaus. Stulpavietėje rasta lipdytos keramikos šukė (nuotr. 20:3).

Ištirtos archeologinės struktūros datuotinos I tūkst. antra puse – II tūkst. pradžia.

4. Išvados ir rekomendacijos:

4.1. Tyrinėtoje Kartenos piliakalnio gyvenvietės (23784) teritorijos dalyje archeologinis sluoksnis sunaikintas žemdirbystės ir melioracijos darbų metu. Nesunaikintos išliko tik į žemį įgilintos archeologinės struktūros (ugniavietės, stulpavietės, ūkinės duobės). Permaišytame juodžemyje (buvusiame armenyje) išliko pavienių archeologinę ir muziejinę-kultūrinę vertę turinčių radinių. Radiniai datuojami VIII–XIII a., XVI–XVII a. ir XIX a. – XX a. pirma puse.

4.2. Projektuojamų takų T1 ir T4 teritorijoje archeologinių žvalgymų metu buvo išrinkti maišytame juodžemyje (buvusiame armenyje) išlikę atsitiktiniai archeologinę ir muziejinę-kultūrinę vertę turintys radiniai, o žvalgomųjų archeologinių tyrimų metu buvo detaliam ištirtos po juodžemiu atsidengusios archeologinės struktūros (ugniavietė, 2 stulpavietės, nenustatytos paskirties duobė).

4.3. Ištirtoje teritorijoje leidžiama vykdyti 2013 m. koreguotame Kartenos piliakalnio tvarkymo projekte numatytų takų T1 ir T4 tiesimo darbus.

Archeologas

Julius Kanarskas

Nekilnojamo kultūros paveldo apsaugos specialisto atestato Nr. 2258;
KPD leidimas vykdyti archeologinius tyrimus, 2013-06-06, Nr. 145

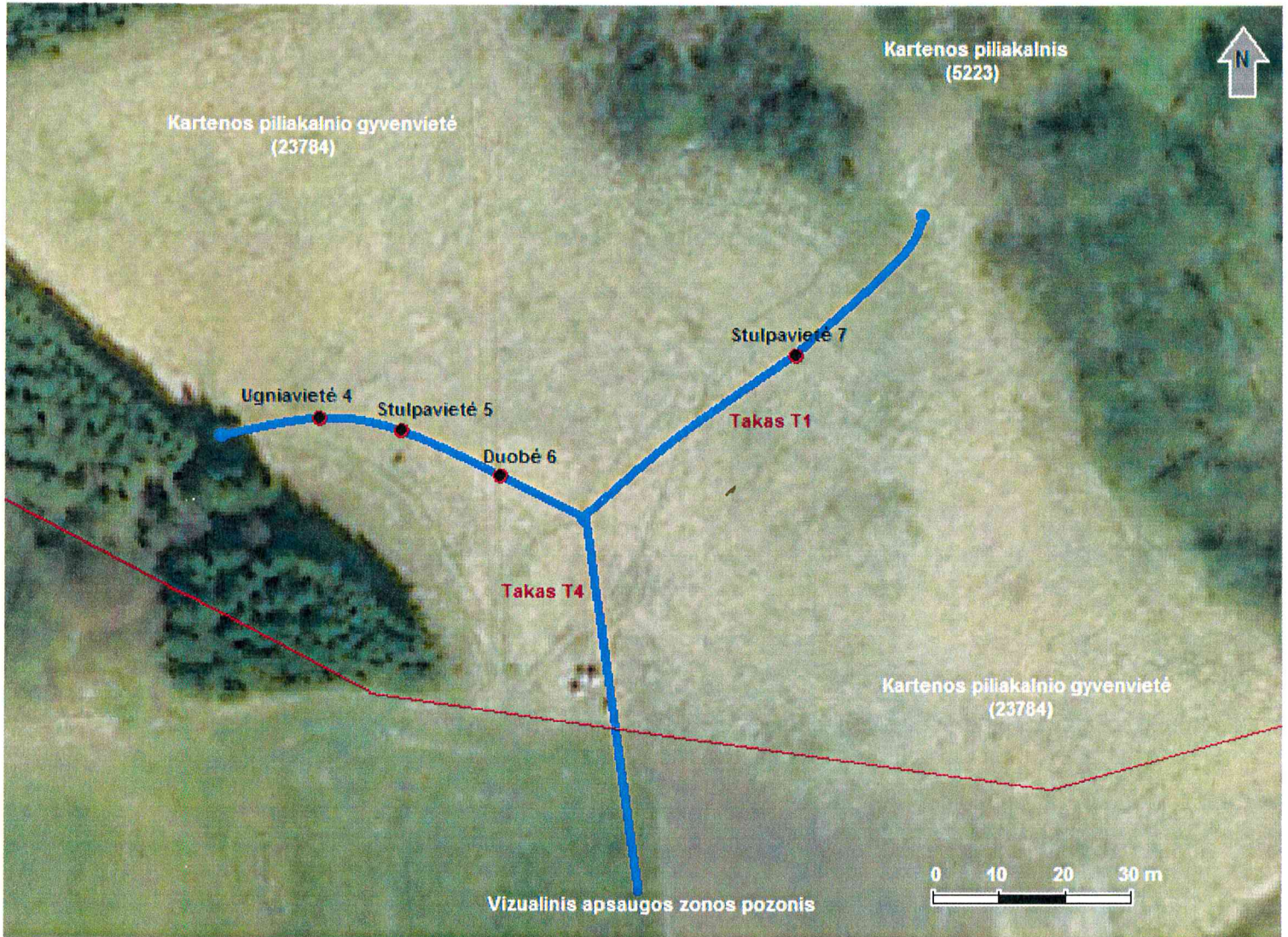
Pridedama:

1. Tirtų vietų planas. M 1 :1000. 1 l.
2. Tirtų vietų fotofiksacija. 20 nuotr., 3 l.

1 pav.

**KARTENOS PILIAKALNIO GYVENVIETĖ (23784),
KRETINGOS R. SAV., KARTENOS MSTL.**

2013 M. ARCHEOLOGINIŲ TYRIMŲ VIETŲ PLANAS.

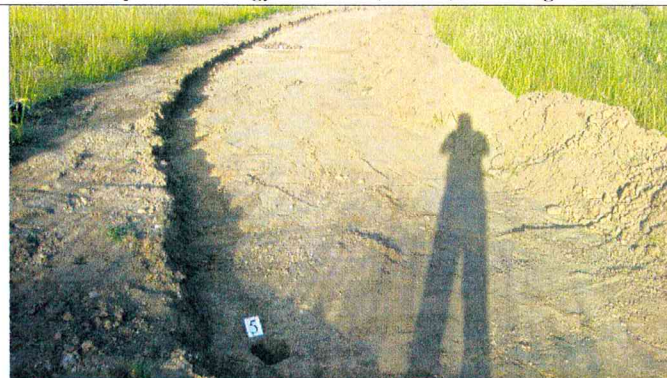
Mastelis M 1 : 1000

(viename centimetre – 10 metrų)

- Saugomos teritorijos riba.
- Projektuojamų takų trasos, kuriose atlikti archeologiniai tyrimai
- Ugniavietė 4
Ištirto archeologinės struktūros vieta, tipas ir lauko numeris.

FOTOFIKSACIJA

Kartenos piliakalnio gyvenvietė (23784), Kretingos r. sav.

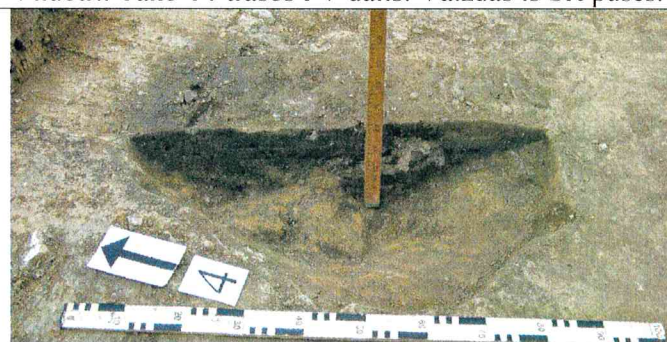
1 nuotr.: Tako T4 trasos V atkarpos V dalis. Centre – išpreparuota ugnivietė 4. Vaizdas iš V pusės.

2 nuotr.: Tako T4 V atkarpos centrinė dalis. Priekyje – stulpavietė 5, toluoje – duobė 6. Vaizdas iš ŠV pusės.

3 nuotr.: Tako T1 trasos ŠR dalis. Vaizdas iš ŠR pusės.

4 nuotr.: Tako T1 trasos PV dalis. Vaizdas iš ŠR pusės.

5 nuotr.: Ugnivietės 4 kontūras. Vaizdas iš P pusės.

6 nuotr.: Ugnivietės 4 pjūvis. Vaizdas iš V-PV pusės.

7 nuotr.: Iširtos ugnivietės 4 duobė. Vaizdas iš V pusės.

8 nuotr.: Stulpavietės 5 kontūras. Vaizdas iš P pusės.

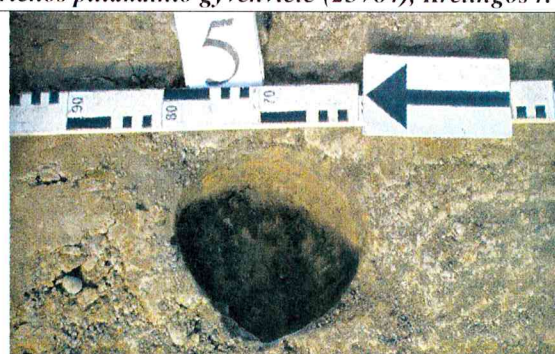
Fot. Julius Kanarskas, 2013-06-19.

FOTOFIKSACIJA

Kartenos piliakalnio gyvenvietė (23784), Kretingos r. sav.

7 nuotr.: Stulpavietės 5 pjūvis. Vaizdas iš PV pusės.

8 nuotr.: Iširtos stulpavietės 5 duobė. Iš V pusės.

9 nuotr.: Duobės 6 kontūras. Vaizdas iš PV-P pusės.

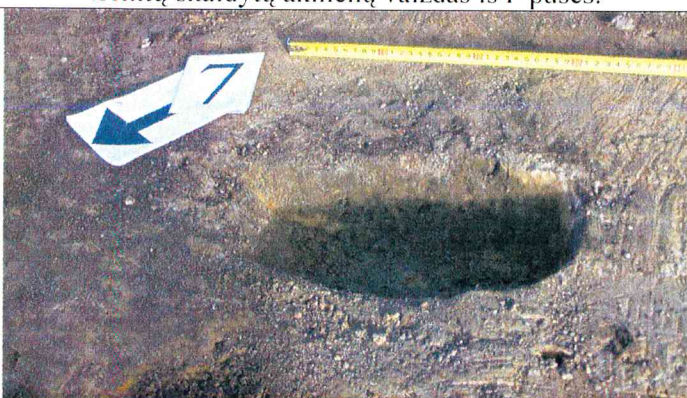
10 nuotr.: Duobės 6 vaizdas pradėjus dengtis akmenimis. Vaizdas iš P pusės.

11 nuotr.: Bendras iširtos duobės 6 ir iš jos užpildo išimtų skaldytų akmenų vaizdas iš P pusės.

12 nuotr.: Stulpavietės 7 kontūras. Vaizdas iš PR pusės.

13 nuotr.: Stulpavietės 7 pjūvis. Vaizdas iš ŠV pusės.

14 nuotr.: Iširtos stulpavietės 7 duobė. Vaizdas iš V pusės.

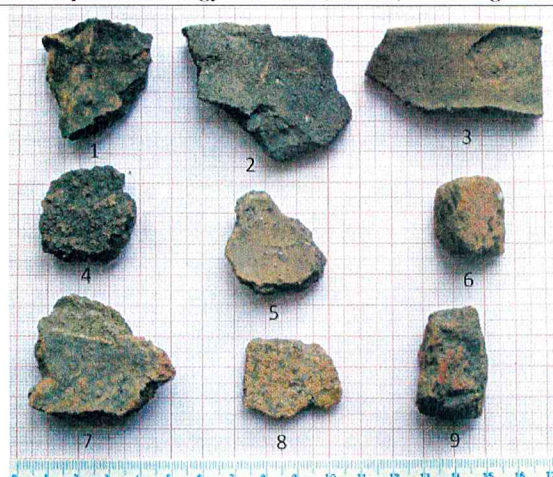
Fot. Julius Kanarskas, 2013-06-19.

FOTOFIKSACIJA

15 pav.: Atsitiktiniai radiniai iš tako T1 trasos: 1-2. Šovinių tūtos; 3 – Rusijos 3 kapeikų moneta (1868 m.); 4 – Klaipėdos munitinės plomba; 5 – apvali kulka; 6 – žalvarinio dirbinio dalis.

Kartenos piliakalnio gyvenvietė (23784), Kretingos r. sav.

16 pav.: Atsitiktiniai radiniai iš tako T1 trasos: 1, 2, 4, 5, 7, 8 – lipdytos keramikos šukės (I tūkst. – II tūkst. pr.); 3 – žiestos keramikos šukė (XIX a.); 6, 9 – molio tinko pavyzdžiai.

17 pav.: Atsitiktiniai radiniai iš tako T4 trasos: 1-3 – žalvario dirbinio fragmentai; 4, 9 – artilerijos sviedinio skeveldros; 5 – šovinio tūta; 6 – Klaipėdos munitinės plomba; 7 – SSRS 20 kapeikų moneta (1957? m.); 8 – lipdytos keramikos šukė.

18 pav.: Atsitiktiniai radiniai iš tako T4 aplinkos: 1 – apyrankė išplatintais galais; 2, 3, 5 – apyrankių išplatintais galais fragmentai; 4 – lankinės segės fragmentas; 6 – Klaipėdos munitinės plomba; 7 – pistoleto šovinio tūtelė.

19 pav.: Radiniai iš ugniavietės 4: 1 – žiestos glazūruotos keramikos šukė; 2-4, 6 – lipdytos keramikos šukės; 5 – molio tinko fragmentas; 7 – degintinio kaulo fragmentas.

20 pav.: Lipdytos keramikos šukės iš duobės 6 (1, 2) ir stulpavietės 7 (3).

Fot. Julius Kanarskas, 2013-06-20.

TVIRTINU
Muziejaus direktorė V. Kanapkienė
2014 m. vasarį mėn. 07 d.

Kretingos rajono savivaldybė
KRETINGOS MUZIEJUS
Vilniaus 20, LT-97104 Kretinga, tel.-faks. 8-445 77323, tel. 8-445 79039

EKSPONATŲ PRIĖMIMO-PERDAVIMO AKTAS

2014 m. 07.04. d. Nr. 8

Muziejaus darbuotojas vyr. fondų saugotoja Dalia Padriezienė priėmė, o
Julius Kanarskas, direktorės pavaduotojas muziejininkystei
perdavė nuolat saugoti muziejui šias muziejines vertybes:
(nuolat ar laikinai saugoti)

Eil. Nr.	Muziejinės vertybės pavadinimas ir trumpas aprašymas	Būklė	Kaina	Pastabos
1.	Radinių, ypačiųjų, archeologinių, komplektas		Dov.	GEK <u>28814</u>
1-9	(9 vnt.), aptiktas Kartenos piliakalnio gyvenvietės (23784), Kretingos r. sav., Kartenos mstl., 2013 m. archeologinių žvalgomųjų tyrinėjimų metu (archeologas Julius Kanarskas, KPD leidimo 2013-06-06 Nr. 145, atestato Nr. 2258, 2012-03-22):			1-9
	1. Apyrankė, platėjančiais galais, žalvarinė. Plonos skardos, vidurys siauras, kiek įgaubtas, galai smarkiai praplatinti, trikampio pjūvio, gaubti. Ornamentika dėl patinos sunkiai įžiūrima. Datavimas: VIII–XI a. Būklė: trapiu patinos sluoksniu. Matmenys: dydis – 70 x 90 mm, vidurio plotis – 8 mm, storis – 1,5 mm, galų plotis – iki 40 mm, storis – iki 2 mm, svoris – 51,0 g.	Smarkiai koroduota, pasidengusi trapiu patina, deformuota, ištrupėjusiais pakraščiais.		
	2. Apyrankės, platėjančiais galais, fragmentas, žalvarinis. Pusė apyrankės. Padaryta iš plonos skardos, vidurys siauras, kiek įgaubtas, galas smarkiai praplatintas, trikampio pjūvio. Ornamentikos dėl patinos neįmanoma įžiūrėti. Datavimas: VIII–XI a. Matmenys: buvusi 55 x 80 mm dydžio, vidurio plotis – 9 mm, storis – 1,5–2 mm, galo plotis – apie 36 mm, storis – iki 3 mm, svoris – 22,50 g.	Smarkiai koroduotas, pasidengęs trapiu patinos sluoksniu, ištrupėjusiais pakraščiais		
	3. Apyrankės, platėjančiais galais, fragmentas, žalvarinis. Galas su dalimi vidurio. Padaryta iš skardos, vidurys siauras, įgaubtas, galas smarkiai praplatintas, trikampio pjūvio. Abi galo plokštumas puošia išilgai per vidurį einanti laužtinė (zigzago formos) linija, o pakraščius – skersinių trikampių eilutės. Datavimas: VIII–XI a. Matmenys: fragmento ilgis – 52 mm, apyrankės vidurio plotis – 10 mm, storis – 1,5 mm, galo plotis – iki 25 mm, storis – iki 4 mm, svoris – 17,39 g.	Smarkiai koroduotas, pasidengęs storu patinos sluoksniu, atrupėjusiais pakraščiais.		
	4. Apyrankės, platėjančiais galais, fragmentas, žalvarinis. Pusė apyrankės, sulenktos į kilpą. Padaryta iš skardos, vidurys siauras, kiek įgaubtas, galas smarkiai praplatintas, trikampio pjūvio. Ornamentikos dėl patinos neįmanoma įžiūrėti. Datavimas: VIII–XI a. Matmenys: fragmento dydis – 55 x 19 mm dydžio, vidurio plotis – 3 mm, storis – 2 mm, galo plotis – apie 17 mm, storis – iki 2,5 mm, svoris – 11,98 g.	Smarkiai koroduotas, pasidengęs trapiu patinos sluoksniu, ištrupėjusiais pakraščiais.		

Eil. Nr.	Muziejinės vertybės pavadinimas ir trumpas aprašymas	Būklė	Kaina	Pastabos
5.	Segės, lankinės, korpusas, žalvarinis. Profiliuotas, paviršius puoštas vertikaliais grioveliais, galvutė stačiakampė, kojėlė zoomorfinė. Datavimas: IX–XII a. Matmenys: aukštis – 51 mm, korpuso plotis – 8–12 mm, storis – 3–4 mm, svoris – 15,77 g.	Koroduotas, patinuotas, ištrupėjusiais kraštais.		
6.	Nenustatytos paskirties dirbinio fragmentai, žalvariniai, 3 vnt. Visi plokšti, nežymiai išgaubti. Vienoje pusėje skersai paviršiaus eina 2–3 mm pločio griovelis, kitoje pusėje yra po dvi lygiagrečias eiles skersinių dantukų, primenančių krumpliaračio krumplių atspaudus. Matmenys: I fragmentas – 15 x 12 mm dydžio, 3 mm storio, 2,85 g svorio; II fragmentas – 17 x 16 mm dydžio, 3–6 cm storio (storesnioji dalis tarsi primena susilydžiusį metalą), 3,62 g svorio; III fragmentas – 20 x 9 mm dydžio, 1–1,5 mm storio, 1,62 g svorio.	Kkorodavę, kraštai ištrupėję.		
7.	Nenustatytos paskirties dirbinio fragmentas, žalvarinis. Netaisyklingos formos, primenantis pusapskritimo fragmentą, kurio du kraštai nelygiai nukapoti. Matmenys: aukštis – 9 mm, plotis – 10 mm, storis – 7 mm, svoris – 3,40 g.	Metalas patinuotas, korodavęs.		
8.	Moneta, vario lydinio, nenustatyto nominalo, Prūsijos karalystės. Apskrita, plokščia. Vienoje pusėje sunkiai įžiūrimas didelis stačiakampis herbinis skydas su karūna, kitos pusės dėl korozijos įžiūrėti neįmanoma. Tikėtina, kad tai Prūsijoje 1821–1871 m. cirkuliavusi 2 pfenigų nominalo moneta. Tačiau gali būti ir 1792–1797 m. varinis šilingas. Matmenys: skersmuo – 1,9 mm, storis – 0,5 mm, svoris – 1,67 g.	Smarkiai korodavusi, paviršius nusitrynęs, pasidengęs rūdžių sluoksniu.		
9.	Moneta, vario lydinio, 3 kapeikų nominalo, Rusijos imperijos. Apskrita, plokščia. Averso centre – įrašas „3 КОПѢЙКИ С. П. Б.“, palei pakraštį apačioje – 2 lauro šakelės, viršuje – įrašas „1868 ГОДА“. Reverso centre – dvigalvio karūnuoto erelio atvaizdas, o palei pakraštį – įrašas: viršuje „МѢДНАЯ РОССІЙСКАЯ МОНЕТА“, apačioje – „ТРИ КОПѢЙКИ“. Būklė: Kaldinta 1868 m. Sankt Peterburgo monetų kalykloje Aleksandro II valdymo laikais. Matmenys: skersmuo – 28 mm, storis – 1 mm, svoris – 8,46 g.	Korodavusi, pasidengusi rūdžių sluoksniu.		

Iš viso priimta (skaičiais ir žodžiais): 9 (devyni) archeologiniai ypatieji radiniai

Aktas sudarytas 3 egzemplioriais.

Priėmė vyr. fondų saugotoja
(Pareigų pavadinimas)

Perdavė
(Pareigų pavadinimas)

direktorės pavaduotojas muziejinkystei

Vyr. fondų saugotoja

Rinkinio saugotojas – vyr. muziejinkas-archeologas

Dalia Padriezienė
(Parašas)

Dalia Padriezienė
(Vardas ir pavardė)

Julius Kanarskas
(Parašas)

Julius Kanarskas
(Vardas ir pavardė)

Dalia Padriezienė
(Parašas)

Dalia Padriezienė
(Vardas ir pavardė)

Donatas Butkus
(Parašas)

Donatas Butkus
(Vardas ir pavardė)

2014 m. kvė 4 d.

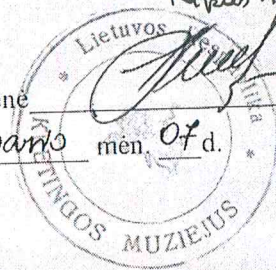
TVIRTINU

Muziejaus direktorė V. Kanapkiene

2014 m. vasario mėn. 07 d.

Priedas 5

l. 1

Kretingos rajono savivaldybė
KRETINGOS MUZIEJUS

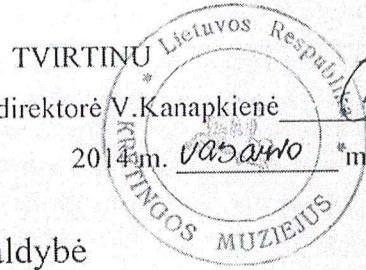
Vilniaus 20, LT-97104 Kretinga, tel.-faks. 8-445 77323, tel. 8-445 79039

EKSPONATŲ PRIĖMIMO-PERDAVIMO AKTAS2014 m. 02.04. d. Nr. 6

Muziejaus darbuotojas Dalia Padriezienė, vyr. fondų saugotoja priėmė,
o Julius Kanarskas, direktorės pavaduotojas muziejininkystei
perdavė nuolat saugoti muziejui šias muziejines vertybes:
(nuolat ar laikinai saugoti)

Eil. Nr.	Muziejinės vertybės pavadinimas ir trumpas aprašymas	Būklė	Kaina	Pastabos
1.	Radinių, masinės medžiagos, archeologinių, kompleksas (20 vnt.), aptiktas Kartenos piliakalnio gyvenvietės (23784), Kretingos r. sav., Kartenos mstl., 2013 m. archeologinių žvalgomųjų tyrinėjimų metu (archeologas Julius Kanarskas, KPD leidimo 2013-06-06 Nr. 145, atestato Nr. 2258, 2012-03-22):		Dov.	P 8699 1-20
	1. Keramikos šukė, lipdyta, lygiu paviršiumi. Kaklelio fragmentas. Netaisyklingo trikampio formos. Molio masė rudos spalvos, su grūsto granito priemaišomis. Kaklelis nežymiai atloštas išorėn, jo briauną puošia gnaibytinis ornamentas. Data: I tūkst. – II tūkst. pr. Aukštis – 38 mm, plotis – 37 mm, storis – 7 mm, svoris – 11,93 g.	Aptrupėjusiais kraštais		
	2. Keramikos šukė, lipdyta, lygiu paviršiumi. Sielės fragmentas. Netaisyklingo keturkampio formos. Molio masė rudos spalvos, su gausiomis smulkiai grūsto granito priemaišomis, perdegusi, šiek tiek papilkėjusi. Data: I tūkst. – II tūkst. pr. Aukštis – 31 mm, plotis – 3 mm, storis – 1 mm, svoris – 9,73 g.	Ištrupėjusiais kraštais ir išoriniu paviršiumi		
	3. Keramikos šukė, lipdyta, lygiu paviršiumi. Petelio fragmentas. Netaisyklingos formos. Molio masė rudos spalvos, su smulkiai grūsto granito priemaišomis. Išorėje įspaustas 3 mm pločio horizontalus griovelis. Data: I tūkst. – II tūkst. pr. Aukštis – 27 mm, plotis – 37 mm, storis – 6–8 mm, svoris – 9,07 g.	Ištrupėjusiais kraštais		
	4. Keramikos šukė, lipdyta, lygiu paviršiumi. Sielės fragmentas. Netaisyklingo trikampio formos. Molio masė rudos spalvos, su smulkiai grūsto granito priemaišomis. Data: I tūkst. – II tūkst. pr. Aukštis – 4 mm, plotis – 48 mm, storis – 12 mm, svoris – 20,09 g.	Ištrupėjusiais kraštais		
	5. Keramikos šukė, lipdyta, lygiu paviršiumi. Dugnelio (?) nuoskala. Netaisyklingos trapecijos formos. Molio masė rudos spalvos, su smulkiai grūsto granito prie-	Sielės vidinė pusė ištrupėjusi		

Eil. Nr.	Muziejinės vertybės pavadinimas ir trumpas aprašymas	Būklė	Kaina	Pastabos
	maišomis. Šukė tiesi, lygia išorine sienele. Data: I tūkst. – II tūkst. pr. Aukštis – 25 mm, plotis – 31 mm, storis – 3 mm, svoris – 3,96 g.			
	6. Keramikos šukė, apžiesta, lygiu paviršiumi. Sieneles fragmentas. Netaisyklingos formos, aštriais kraštais. Molio masė su smulkiai grūsto granito priemaišomis, perdegusi, pajuodavusi. Data: XV–XVII a. Aukštis – 45 mm, plotis – 5 mm, storis – 1 mm, svoris – 20,21 g.	Patenkinama		
	7. Kaklelio fragmentas. Pailga, netaisyklingos trapecijos formos, aštriais kraštais. Molio masė rudos spalvos, su smulkaus smėlio priemaišomis, gerai išdegtas. Kaklelio briaunelė nežymiai atlošta išorėn, jos vidinė kraštinė suapvalinta. Vidinėje pusėje matosi horizontalios žiedimo žymės. Data: XVIII–XIX a. Aukštis – 30 mm, plotis – 56 mm, storis – 5–7 mm, svoris – 19,87 g.	Išorinėje pusėje dalis paviršiaus nuskilę		
	8. Molio tinko fragmentas. Netaisyklingos trapecijos formos, pailgas, kampuotais galais. Molio masė rudos spalvos, su smulkaus žvirgždo priemaišomis, perdegusi. Viena pusė išgaubta, o kita – įdubusi. Data: I tūkst. – II tūkst. pr. Matmenys: 33 x 23 x 18 mm, svoris – 14,73 g.	Patenkinama		
	9. Molio tinko fragmentas. Trikampio skerspjuvio, iš tarpo tarp dviejų rąstų. Molio masė rudos spalvos, su žvirgždo priemaišomis, perdegusi. Data: I tūkst. – II tūkst. pr. Matmenys: 26 x 21 x 17 mm, svoris – 8,95 g.	Patenkinama		
	10. Keramikos šukė, lipdyta, lygiu paviršiumi. Sieneles fragmentas. Netaisyklingos formos. Molio masė su smulkiai grūsto granito priemaišomis, lūžyje perdegusi, išorinė pusė šviesiai rudos, vidinė – pilkos spalvos. Data: I tūkst. – II tūkst. pr. Aukštis – 29 mm, plotis – 41 mm, storis – 7,5–8,5 mm, svoris – 9,66 g.	Aptrupėjusi		
	11. Keramikos šukė, apžiesta, lygiu paviršiumi. Sieneles fragmentas. Sieneles fragmentas. Netaisyklingos trapecijos pavidalo. Molio masė rudos spalvos, su smulkiai grūsto granito priemaišomis, perdegusi, vidinėje pusėje ir lūžyje pajuodavusi. Aukštis – 33 mm, plotis – 37 mm, storis – 4–8 mm, svoris – 11,32 g.	Aptrupėjusiais kraštais		
	12. Keramikos šukė, lipdyta, lygiu paviršiumi. Sieneles fragmentas. Netaisyklingos formos. Molio masė rudos spalvos, su smulkiai grūsto granito priemaišomis, atrupėjusi, lūžyje perdegusi, pilkos spalvos. Data: I tūkst. – II tūkst. pr. Aukštis – 41 mm, plotis – 25 mm, storis – 6 mm, svoris – 8,04 g.	Perlūžusi pusiau, atrupėjusi		
	13. Keramikos šukė, lipdyta, lygiu paviršiumi. Sieneles fragmentas. Netaisyklingos formos. Molio masė su smulkiai grūsto granito priemaišomis. Data: I tūkst. – II tūkst. pr. Aukštis – 23 mm, plotis – 31 mm, storis – 9,5 mm, svoris – 3,37 g.	Aptrupėjusi, pajuodavusi		
	14. Keramikos šukė, lipdyta, lygiu paviršiumi. Sieneles fragmentas. Netaisyklingos formos. Molio masė su	Aptrupėjusi		

Muziejaus direktorė V. Kanapkienė

2014 m. vasario mėn. 07 d.

Kretingos rajono savivaldybė
KRETINGOS MUZIEJUS

Vilniaus 20, LT-97104 Kretinga, tel.-faks. 8-445 77323, tel. 8-445 79039

EKSPONATŲ PRIĖMIMO-PERDAVIMO AKTAS

2014 m. 07.03. d. Nr. 5

Muziejaus darbuotojas Dalia Padriezienė, vyr. fondų saugotoja priėmė,
o Julius Kanarskas, direktorės pavaduotojas muziejininkystei
perdavė nuolat saugoti muziejui šias muziejines vertybes:
(nuolat ar laikinai saugoti)

Eil. Nr.	Muziejinės vertybės pavadinimas ir trumpas aprašymas	Būklė	Kaina	Pastabos
1.	Plomba, Klaipėdos muitinės, 1930 m., švininė. Plokščia, netaisyklingo apskritimo apkapotais pakraščiais formos. Averso kraštus rėmina iškili ištisinė linija, o centre yra iškilus apskritas kauburėlis su reljefiniu Vyties atvaizdu. Pakraštyje viršuje ir šonuose yra po penkiakampę žvaigždę, o apačioje – data: „1930“. Reverso centre yra įduba su iškiliumi skaičiumi „9“ o palei pakraštį – ištisinės linijos rėminamas įrašas: „KLAIPEDA / MUITINĖ“. Matmenys: skersmuo – 13–15 mm, storis – 1–2 mm, svoris – 2,76 g.	Patenkinama	Dov.	GEK <u>28805</u>
2.	Plomba, Klaipėdos muitinės, XX a. 3 deš. II pusės, švininė. Plokščia, netaisyklingo apskritimo formos. Averso pakraščio viršuje ir šonuose yra po penkiakampės žvaigždės siluetą, apačioje – data: „192...“, o centre – iškilus apskritas kauburėlis su reljefiniu Vyties atvaizdu. Reverso centre yra įduba su iškiliumi skaičiumi „3“ o palei pakraštį – ištisinės linijos rėminamas įrašas: „KLAIPEDA / MUITINĖ“. Matmenys: skersmuo – 13–15 mm, storis – 2–2,5 mm, svoris – 3,01 g.	Dalis pakraščio pažeista, neišliko	Dov.	GEK <u>28806</u>
3.	Plomba, Lietuvos muitinės, 1928 m., švininė. Plokščia, apskritimo formos. Averso pakraščiuose yra neįskaitomas įrašas, o centre – iškilus apskritas kauburėlis su reljefiniu Vyties atvaizdu. Reverso centre yra įduba su skaičiumi „2“ o palei pakraštį – sunkiai įskaitomas įrašas: „[...] DIRBINIAI / 1928“. Matmenys: skersmuo – 14 mm, storis – 2–2,5 mm, svoris – 4,31 g.	Patenkinama	Dov.	GEK <u>28807</u>
4.	Tūta, buteliška, griovelinė, automatinio šautuvo šovinio, žalvarinė. Korpusas plonasienio cilindro formos, su siauresniu kakleliu atvirajame gale. Dugno išorėje ištekintas žiedinis griovelis išmetiklio dantukui užsikabinti. Dugno centre yra anga su iššauta kapsule. Kalibras – 7,62 mm. Pagaminimo vieta nenustatyta. Data: XX a. Aukštis – 57 mm, angos skersmuo – 9	Metalas korodavęs, korpuso apačia iš abiejų pusių suplota	Dov.	GEK <u>28808</u>

Eil. Nr.	Muziejinės vertybės pavadinimas ir trumpas aprašymas	Būklė	Kaina	Pastabos
	mm, dugno dydis – 13 x 9 mm, svoris – 9,41 g.			
5.	Tūta, buteliška, griovelinė, automatinio šautuvo šovinio, žalvarinė. Korpusas plonasienio cilindro formos, su siauresniu kakleliu atvirajame gale. Dugno išorėje ištekintas žiedinis griovelis išmetiklio dantukui užsikabinti. Dugno centre yra anga su iššauta kapsule. Kalibras – 7,62 mm. Pagaminimo vieta nenustatyta. Aukštis – 56 mm, angos skersmuo – 9 mm, dugno dydis – 14 x 7 mm; svoris – 9,13 g.	Metalas korodavęs, korpuso apačia iš dviejų pusių suplota, kaklelis išlūžinęs	Dov.	GEK 28809
6.	Kulka rutulinė, medžioklinio šautuvo šovinio. Lieto švino, apvali, 6 mm skersmens, 1,10 g svorio. Pagaminta XX a. II pusėje.	Patenkinama	Dov.	GEK 28810
7.	Tūta, buteliška, griovelinė, automatinio šautuvo šovinio, žalvarinė. Korpusas plonasienio cilindro formos, su siauresniu kakleliu atvirajame gale. Dugno išorėje ištekintas žiedinis griovelis išmetiklio dantukui užsikabinti. Dugno centre yra anga su iššauta kapsule. Kalibras – 7,62 mm. Pagaminimo vieta nenustatyta. Data: XX a. Aukštis – 57 mm, angos skersmuo – 9 mm, dugno dydis – 13 x 7 mm, svoris – 8,67 g.	Metalas korodavęs, korpusas iš abiejų pusių suplotas, dalis kaklelio išlūžusi	Dov.	GEK 28811
8.	Tūta, šovinio, buteliška, griovelinė, pistoleto šovinio, žalvarinė. Korpusas plonasienio cilindro formos, su šiek tiek siauresniu kakleliu atvirajame gale. Dugno išorėje ištekintas žiedinis griovelis išmetiklio dantukui užsikabinti. Dugno centre yra anga su iššauta kapsule. Kalibras – 9 mm. Pagaminimo vieta nenustatyta. Data: XX a. Aukštis – 24 mm, angos skersmuo – 9 mm, dugno dydis – 10 mm, svoris – 3,64 g.	Metalas korodavęs, kaklelio pakraščiai ištrupėję	Dov.	GEK 28812
9.	Kulka, apvalkalinė, švininė-geležinė. Nuo kovinio šautuvo šovinio. Pagaminimo vieta nenustatyta. XX a. Aukštis – 32 mm, skersmuo – 7,5 mm, svoris – 7,88 g.	Korodavusi	Dov.	GEK 28813
	Radiniai rasti 2013 m. žvalgant metalo detektoriumi Kartenos piliakalnio gyvenvietės (23784), Kretingos r. sav., teritoriją. Žvalgymus atliko Julius Kanarskas, KPD leidimo 2013-06-06 Nr. 145, atestato Nr. 2258.			

Iš viso priimta (skaičiais ir žodžiais): 9 (devyni) eksponatai.

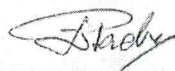
Aktas sudarytas 2 egzemplioriais.

Priėmė vyr. fondų saugotoja
(Pareigų pavadinimas)

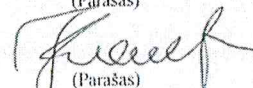
Perdavė direktorės pavaduotojas muziejininkystei
(Pareigų pavadinimas)

Vyr. fondų saugotoja

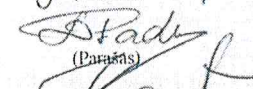
Rinkinio saugotojas – direktorės pavaduotojas muziejininkystei

(Parašas)

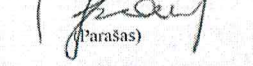
Dalia Padriezienė
(Vardas ir pavardė)

(Parašas)

Julius Kanarskas
(Vardas ir pavardė)

(Parašas)

Dalia Padriezienė
(Vardas ir pavardė)

(Parašas)

Julius Kanarskas
(Vardas ir pavardė)

2014 m. lievo 4 d.

TVIRTINU
Muziejaus direktorė V. Kanapkienė
2014 m. vasario mėn. 07 d.

Kretingos rajono savivaldybė
KRETINGOS MUZIEJUS

Vilniaus 20, LT-97104 Kretinga, tel.-faks. 8-445 77323, tel. 8-445 79039

EKSPONATŲ PRIĖMIMO-PERDAVIMO AKTAS

2014 m. 02.03. d. Nr. 41

Muziejaus darbuotojas vyr. fondų saugotoja Dalia Padriezienė priėmė, o
direktorės pavaduotojas muziejininkystei Julius Kanarskas
perdavė nuolat saugoti muziejui šias muziejines vertybes:
(nuolat ar laikinai saugoti)

Eil. Nr.	Muziejinės vertybės pavadinimas ir trumpas aprašymas	Būklė	Kaina	Pastabos
1.	Brėžinys , vertikalaus formato, grafinis. Kartenos piliakalnio gyvenvietė (23784), Kretingos r. sav., Kartenos mstl., 2013 m. Stulpavietė Nr. 29. Planas ir pjūvis. M 1 : 10. Braižė Julius Kanarskas, 2013 m. Medžiaga: popierius. Technika: braižymas, originalas. Formatas A4. Matmenys: 29,7 x 21 cm.	Gera	Dov.	GEK <u>28899</u>
2.	Brėžinys , vertikalaus formato, grafinis. Kartenos piliakalnio gyvenvietė (23784), Kretingos r. sav., Kartenos mstl., 2013 m. Stulpavietė Nr. 30. Planas ir pjūvis. M 1 : 10. Braižė Julius Kanarskas, 2013 m. Medžiaga: popierius. Technika: braižymas, originalas. Formatas A4. Matmenys: 29,7 x 21 cm.	Gera	Dov.	GEK <u>28800</u>
3.	Brėžinys , horizontalaus formato, grafinis. Kartenos piliakalnio gyvenvietė (23784), Kretingos r. sav., Kartenos mstl., 2013 m. Duobė Nr. 1. Planas ir pjūvis. M 1 : 10. Braižė Julius Kanarskas, 2013 m. Medžiaga: popierius. Technika: braižymas, originalas. Formatas A3. Matmenys: 29,7 x 42 cm.	Gera	Dov.	GEK <u>28801</u>
4.	Brėžinys , horizontalaus formato, grafinis. Kartenos piliakalnio gyvenvietė (23784), Kretingos r. sav., Kartenos mstl., 2013 m. Ugniavietė Nr. 4. Planas ir pjūvis. M 1 : 10. Braižė Julius Kanarskas, 2013 m. Medžiaga: popierius. Technika: braižymas, originalas. Formatas A3. Matmenys: 29,7 x 42 cm.	Gera	Dov.	GEK <u>28802</u>
5.	Brėžinys , horizontalaus formato, grafinis. Salantų vietovė (17104), Salantai, Kretingos r. sav., 2013 m. Šurfas Nr. 59. Planas ir sienelių pjūviai. M 1 : 10. Braižė Julius Kanarskas, 2013 m. Medžiaga: popierius. Technika: braižymas, originalas. Formatas A3. Matmenys: 29,7 x 42 cm.	Gera	Dov.	GEK <u>28803</u>
6.	Brėžinys , horizontalaus formato, grafinis. Salantų vietovė (17104), Salantai, Kretingos r. sav., 2013 m. Šurfas Nr. 61. Planas ir sienelių pjūviai. M 1 : 10. Braižė Julius Kanarskas, 2013 m. Medžiaga: popierius. Technika: braižymas, originalas. Formatas A3. Matmenys: 29,7 x 42 cm.	Gera	Dov.	GEK <u>28804</u>
	Brėžiniuose užfiksuoti 2013 m. žvalgomųjų archeolo-			

Julius Kanarskas

KARTENOS PILIAKALNIO PAPĖDĖS GYVENVIETĖ

2013 m. buvo tęsiami Kartenos piliakalnio papėdės gyvenvietės (u. k. 23784), Kretingos r. sav., tyrinėjimai, pradėti 2012 m. (žr. Julius Kanarskas, Kartenos piliakalnio kompleksas, *ATL 2012 metais*, V., 2013). Jų tikslas – patikrinti projektuojamų naujų pėsčiųjų takų vietas, kad būtų išvengta papėdės gyvenvietės vertingųjų archeologinių savybių sužalojimo arba sunaikinimo galimybės dėl joje vykstančių žemės judinimo darbų, išrinkti ir užfiksuoti dirvožemyje (buv. armenyje) esančius archeologinę ir muziejinę-kultūrinę vertę turinčius dirbinius, ištirti takų tiesimo metu atsidengsiančias archeologines struktūras (ugniavietes, stulpavietes ir pan.), patikslinti papėdės gyvenvietės chronologiją.

Archeologinius tyrimus organizavo takus tiesusi UAB „Rekreacinė statyba“ (direktorius A. Šiukšta). Jų metu archeologiniai žvalgymai buvo atlikti 492 m² dydžio plote, o atsidengusių archeologinių struktūrų vietose detaliam iširtas 6 m² dydžio plotas.

Pirmiausiai buvo atlikti projektuojamų takų trasų archeologiniai žvalgymai, kurių metu metalo ieškikliu iš dirvožemio išrinkti metaliniai dirbiniai. Daugumą jų sudarė XX a. radiniai: kovinių ginklų 4 tūtos ir kulka, medžioklinio šautuvo rutulinė kulka, 3 Klaipėdos muitinės XX a. 3–4 deš. plombos. Be to, rasta 1868 m. Rusijos 3 kapeikų nominalo moneta, neidentifikuota XVIII a. pab. – XIX a. Prūsijos moneta ir neaiškios chronologijos ir paskirties žalvarinio dirbinio fragmentas. Tik gyvenvietės teritorijos ŠV pakraštyje, takų aplinkoje rasta VIII–XI a. žalvarinių dirbinių: 4 apyrankių išplatintais galais fragmentai bei lankinės žieduotinės segės korpusas.

Žvalgomųjų archeologinių tyrimų metu takų trasose mechanizuotai buvo nuimtas 10–22 cm storio augalinis dirvožemio sluoksnis. Nustatyta, kad tiriamoje papėdės gyvenvietės dalyje buvęs archeologinis sluoksnis sunaikintas ankstesnių žemės judinimo (arimo, melioracijos) darbų. Visame plote ariant susiformavęs 16–24 cm storio permaišyto, tamsiai rudo, priemolingo dirvožemio sluoksnis, po kuriuo prasideda rudo molio įžemis. Tik tako T1 Š dalyje po armeniu atsidengė apie 10 m pločio išorinis piliakalnio gynybinis griovys, užpiltas maišytu, priemolingu, juosvai rudos spalvos gruntu, kuriame pastebėta degusių, rasta molio tinko fragmentų, lipdytos keramikos šukių, pavienių XIX–XX a. metalinių dirbinių. Minėto tako Š gale po dirvožemiu 3 m ilgio atkarpoje atsidengė nuskleisto išorinio piliakalnio gynybinio pylimo padas, kuriam suplakti panaudotas rudas molis. Žvalgant takų lovius ir sijojant nuimtą

gruntą, surinkta 11 I tūkst. – II tūkst. pr. lipdytos lygiu paviršiumi, 2 XI–XIII a. ir XV–XVII a. apžiestos bei 1 XVIII–XIX a. žiestos keramikos šukės, rasta išliekamosios kultūrinės vertės neturinčių XX a. radinių: artilerijos sviedinio šrapnelio skeveldrų ir neaiškios paskirties žalvarinio dirbinio fragmentų.

Tyrimų metu detalčiai ištirtos įžemyje atsidengusios archeologinės struktūros: aukštumos viršūnėje ties tako T1 viduriu – *stulpavietė 29*, aukštumos PV šlaite tako T4 ŠV dalyje – *ugniavietė 4*, *stulpavietė 30* ir nenustatytos paskirties *duobė 1*.

Stulpavietė 29 netaisyklingo apskritimo plano, 31–33 cm skersmens, nežymiai išėsta ŠV-PR kryptimi, dubens pavidalo skerspjuvio, į rudo molio įžemį įgilinta 10 cm, užpildyta tamsiai rudu priemoliu, kuriame pastebėta smulkių angliukų ir rasta lipdytos keramikos lygiu paviršiumi šukė. Dugnas atsidengė 24 cm gylyje nuo žemės paviršiaus.

Stulpavietė 30 apskritimo plano, 18–19 cm skersmens, plokščiadugnio dubens skerspjuvio, į rudo molio įžemį įgilinta 10 cm, užpildyta tamsiai rudu priemoliu, maišytu su smulkiais angliukais ir negausiais molio tinko trupiniais. Dugnas pasiektas 30 cm gylyje nuo žemės paviršiaus.

Ugniavietė 4 ovalo plano, 92 cm ilgio ŠR-PV (20°–200°)° kryptimi, 75–77 cm pločio, į rudo molio įžemį įgilinta iki 13–18 cm gylio. Užpildas tamsiai rudas, priemolingas, organiškasis, su pavieniais smulkiais angliukais. Jame rasta molio tinko fragmentų ir trupinių, 3 lipdytos keramikos lygiu paviršiumi šukės ir nedidelis degintinio kaulo fragmentas. Paviršiniame sluoksnyje, ugniavietės V pakraštyje išraustame kurmio urve aptikta XIX a. II – XX a. I p. žiestos keramikos šukė glazūruotu paviršiumi, kuri čia pateko atsitiktinai. Ugniavietės dugnas buvo 35–40 cm gylyje nuo esamo žemės paviršiaus.

Duobė 1 ovalo plano, 1,10 m ilgio ŠR-PV (80°–260°) kryptimi, 75–76 cm pločio, į rudo molio įžemį įkasta iki 30 cm gylio. Į ją buvę sumesti 128 smulkūs ir vidutinio dydžio natūralūs ir skaldyti akmenys (didžiausi – 22 x 15 x 10, 19 x 14 x 8, 16 x 11 x 7 cm dydžio), kurie sudarė iki 28 cm storio sluoksnį. Virš jų buvęs supiltas mažai organiškasis, degėsingas, pilkšvai rudo priemolio užpildas. Jame duobės Š ir R pakraščiuose išsiskyrė iki 22 cm pločio ir 13 cm storio tamsiai rudos spalvos, organiškasis, permaišyto priemolio su smulkiais angliukais sluoksnis, kuriame rasta pora lipdytos keramikos lygiu paviršiumi šukių. Duobės dugnas atsidengė 50 cm gylyje nuo žemės paviršiaus. Ant jo pastebėta pavienių smulkių anglių fragmentų. Duobės paskirtis nenustatyta.

Visi archeologiniai papuošalai (apyrankės išplatintais galais, lankinės segės fragmentas) buvo rasti nedideliame plote papėdės gyvenvietės ŠV dalyje. Tokio pobūdžio radiniai ir jų koncentracija nėra būdinga gyvenvietei. Todėl manoma, kad šiame aukštumos pakraštyje yra buvęs VIII–XI a. kuršių kapinynas, kurio riboms ir chronologijai patikslinti būtini detalūs archeologiniai tyrimai. Spėjamas kapinynas nepatenka į piliakalnio su gyvenvietės teritorijos tvarkymo darbų zoną.

Papėdės gyvenvietė datuojama I tūkst. II puse – XIII a. Tyrimų medžiaga (radiniai, brėžinių originalai) saugomi Kretingos muziejuje.

Santrauka vertimui į anglų k.

2013 m. vyko tęstiniai Kartenos piliakalnio gyvenvietės (u. k. 23784) žvalgomieji archeologiniai tyrimai. Jų metu išžvalgytas 492 m², o detaliai ištirtas 6 m² dydžio plotas.

Nustatyta, kad archeologinis sluoksnis sunaikintas arimo ir melioracijos. Išliko tik molio įžemyje įgilintos struktūros, iš kurių detaliai ištirtos 2 stulpavietės, 1 ugniavietė ir 1 nenustatytos paskirties duobė, užpildyta smulkiais ir vidutinio (iki 22 x 15 x 10 cm) dydžio akmenimis. Ugniavietė ir duobė ovalo plano, ugniavietė 92 x 77 cm, duobė – 110 x 76 cm dydžio, abi – 30 cm gylio. Ugniavietėje rasta molio tinko, lipdytos keramikos ir degintinis kauliukas, o duobėje – lipdytos keramikos šukių. Pirmą stulpavietę 31–33 cm skersmens, plokščiadugnio dubens pavidalo, 24 cm gylio, kita – 18–19 cm skersmens, dubens pavidalo, 30 cm gylio. Pirmojoje rasta lipdytos keramikos šukė, kitoje – molio tinko trupinių.

Papėdės gyvenvietės teritorijos ŠV pakraštyje žvalgymų metu aptikta VIII–XI a. kuršių kapinynui būdingų radinių – lankinės segės ir apyrankių išplatintais galais fragmentų.

Papėdės gyvenvietė datuojama I tūkst. II puse – XIII a. Radiniai saugomi Kretingos muziejuje.

Ilustracijos:

1 pav. Lipdytos keramikos šukės: 1, 2 – iš duobės I; 3 – iš stulpavietės 29.

2. Atsitiktiniai radiniai iš papėdės gyvenvietės ŠV dalies (spėjamo kapinyno): 1 – deformuota žalvarinė apyrankė išplatintais galais; 2, 3, 5 – žalvarinių apyrankių išplatintais galais fragmentai; 4 – lankinės žieduotinės segės korpusas; 6 – Lietuvos Respublikos Klaipėdos muitinės 1928 m. plomba; 7 – kovinio pistoleto šovinio tūtelė. Fot. Julius Kanarskas, 2013 m.

